

HELSINGIN SANOMAT
17. heimikuuta 2017

s

a
n

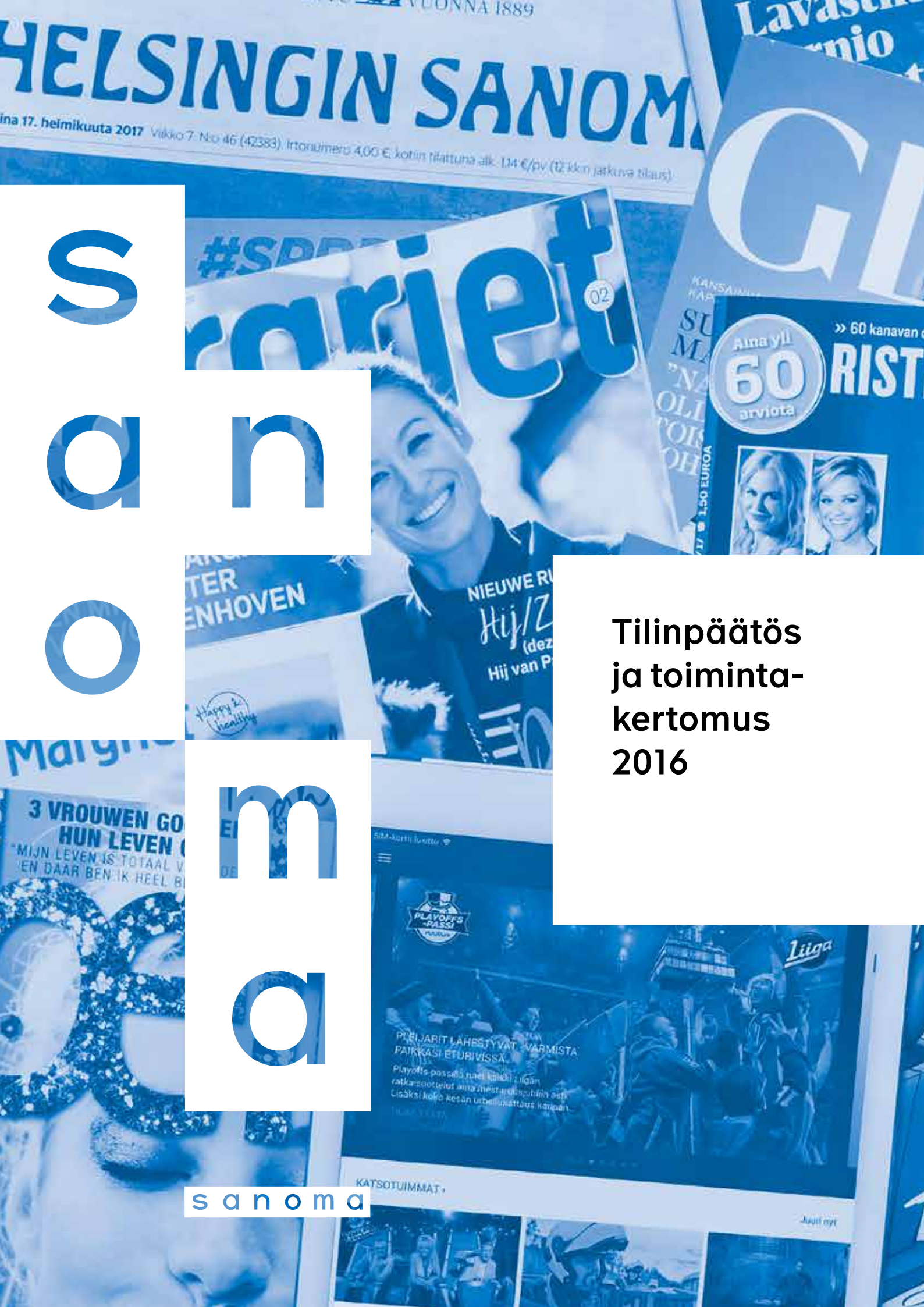
o

m

a

s a n o m a

Tilinpäätös
ja toiminta-
kertomus
2016

Käännä ja lue hallituksen puheenjohtaja Pekka Ala-Pietilän ja toimitusjohtaja Susan Duinhovenin puheenvuorot.

Sanoman vuosikertomus ja yritys-
vastuuraportti julkaistaan konsernin
verkkosivuilla Sanoma.com.

Pääne kovuus on teiltä
tyhjä luuloitus. Ahkeruus
ja jokapäiväinen harjoitus
voittaa viimein kaikki.

Hyvät osakkeenomistajat

Meitä ympäröivä maailma muuttuu nopeasti. Sitä ei voi jättää huomiotta, kun tarkastellaan kulunutta vuotta tai suunnataan katse tulevaisuuteen. Olemme aktiivinen toimija tässä muuttuvassa maailmassa usealla tavalla.

Sisällöllisesti Sanoman toimialoilla, medialla ja koulutuksella, on merkittävä vaikutus siihen, miten yhteiskunta kehittyy ja millaista vuoropuhelua käymme. Meillä on merkitystä.

Liiketoiminnallisesti muutostilanteessa on tärkeää erottaa ne asiat, joihin voi ja joihin ei voi vaikuttaa. Meidän tulee keskittyä niihin asioihin, joihin voimme vaikuttaa. Kun toimimme alueilla, joissa voimme esimerkiksi ohjata muutoksen suuntaa tai kiihdyttää sen vauhtia, tarjoaa muutos mahdollisuuksia menestyä vahvuuksiemme avulla kovassakin myllerryksessä ja paikkoja joissa kasvaa ja voittaa.

Sanoma on viimeisen vuoden aikana muotoutunut siksi mikä se nyt on: kolmen itsenäisen liiketoiminnan kokonaisuudeksi. Suomen sekä Belgian ja Hollannin medialiiketoiminnot ja oppimateriaalitoiminnot viidessä eri maassa ovat kaikki eri vaiheissa omaa muutosmatkaansa. Olemme rakentaneet kaikissa liiketoiminnoissamme vahvat asiakassuhteet ja tunnemme asiakkaamme syvällisesti. Asiakas on muutoksessa sekä sen käynnistävä voima että suunnan määrittäjä.

Jotta voimme vastata asiakkaan tarpeisiin, on olennaista jatkuvasti kehittää omaa tuotekilpailukykyämme ja innovaatiovoimaamme. Kilpailukykyä tukee myös vahva yrityskulttuuri. Parhaimmillaan kulttuuri syntyy syvällisen ammattitaidon ja oikeanlaisen nöyryyden yhdistelmästä.

Haluan lämpimästi kiittää sekä Sanoman johtoa että henkilöstöä viime vuodesta. Yhtiössä on kyetty tarkentamaan tekemisen suuntaa, asettamaan oikeat tavoitteet sekä toimeenpanemaan muutokset tehokkaasti. Se mitä olemme tänä vuonna saavuttaneet, näkyy myös osakkeenomistajillemme: osakekurssi on kehittynyt positiivisesti ja osingonmaksukykyämme on vahvistunut.

Toivon, että viihdytte vuosikertomuksemme parissa. Kiitos luottamuksestanne ja tuestanne.

*Pekka Ala-Pietilä
Sanoman hallituksen puheenjohtaja*

Hyvät osakkeenomistajat

Minulla on ilo esitellä teille Sanoman vuosikertomus 2016. Sanomalla on takanaan onnistuneiden muutosten vuosi. Voisi sanoa, että olemme taas oikeilla raiteilla. Tuloksemme parani kovan työn, monien muutosten ja suurten voittojen mutta myös vaikeiden päätösten seurauksena.

Maailma muuttuu

Vuonna 2016 tapahtui paljon hyvää, mutta maailma muuttui myös yllättävällä, odottamattomalla tavalla. Tällaisina aikoina riippumaton, laadukas media ja koulutus ovat entistäkin tärkeämpiä. Ututisten on kerrottava totuus, annettava taustatietoja ja esiteltävä eri näkökulmia avoimesti, älykkäästi ja rehellisesti. Tarvitsemme vahvoja mediabrändejä, jotka auttavat lukijoita erottamaan laatujournalismin valeutisista. Tarvitsemme myös oppimateriaaleja, jotka antavat lapsille sekä tietoa että oppimisen työkaluja ja menetelmiä, joiden avulla he voivat kehittää ja hyödyntää kykyjään täysipainoisesti nopeasti muuttuvassa maailmassa.

Vaikka media ja oppiminen ovat melko erilaisia liiketoimintoja eikä niistä synny merkittävästi synergioita Sanoman sisällä, niille on yhteistä suurempi tarkoitus. Sanoman yhteiskunnallinen rooli on merkityksellisempi kuin koskaan. Siksi olemme sitäkin kiitollisempia siitä, että taloudellamme on taas vakaa pohja.

Data luo lisäarvoa

Data on keskeistä sekä median että oppimisen liiketoiminnoissa. Sen avulla voimme parantaa asiakaskokemusta. Median osalta se tarkoittaa, että tavoitamme mainostajien kannalta oikeat kohdeyleisöt ja räätälöimme sisältöä ja palveluja kuluttajien tarpeisiin. Oppimisessa sekä opettajat että oppilaat voivat mitata edistystä datan avulla. Meidän on ansaittava asiakkaidemme luottamus ja vaalittava sitä, jotta voimme kerätä ja tallentaa heitä koskevia tietoja. Luottamus on olennaista liiketoiminnassamme, ja suhtaudumme siihen erittäin vakavasti. Asetamme erittäin tiukat vaatimukset tietoturvalle ja yksityisyydensuojalle ja teemme kaikkemme ollaksemme luotettava kumppani asiakkaillemme.

Strategiamme keskittyy asiakkaisiin

Missiomme luoda informatiivista, innostavaa, opettavaa ja viihdyttävää sisältöä on edelleen erittäin ajankohtainen. Muutos antaa meille uusia työkaluja toteuttaa missiotamme jatkuvasti yhä paremmin. Tuemme asiakkaitamme ja vastaamme heidän tarpeisiinsa kaikin tavoin myös tulevaisuudessa.

Median kokonaisvaltainen muutos jatkuu vuonna 2017 ja edellisvuoden trendit voimistuvat. Euroopan talouskehitys näyttää toimintamaissamme hieman paremmalta ja saattaa tukea liiketoimintojamme vuonna 2017. Ja kuten jo totesin, laadukkaan paikallisen sisällön tarve on entistäkin suurempi.

Menestystä yhteistyöllä

Yhtiömme käänne parempaan vuonna 2016 oli odotettua nopeampi erittäin vaikean vuoden jälkeen. Se kertoo yhtiön, brändien ja ennen kaikkia tiimimme vahvuudesta. Siksi haluan kiittää erityisesti tiimejämme ja työntekijöitämme heidän ammattitaidostaan, asiantuntemuksestaan, sitoutumisestaan ja hyvästä hengestä. Haluan kiittää myös osakkeenomistajiamme ja taloudellisia kumppaneitamme tuesta, ajasta sekä työkaluista muutoksen toteuttamiseksi. Vuosikertomuksessa käymme läpi viime vuoden saavutuksiamme, joista olemme ylpeitä. Hyviä lukuhetkiä!

Susan Duinhoven
Sanoman toimitusjohtaja

Sisällys

Avainluvut	4
Operatiivisen osakekohtaisen tuloksen muodostuminen	6
Korollisen nettovelan muodostuminen.....	6
Tunnuslukujen laskentakaavat	7
Liikevaihto liiketoimintayksiköittäin	8
Operatiivinen liikevoitto liiketoimintayksiköittäin	8
Liikevoitto liiketoimintayksiköittäin.....	9
Tuloslaskelma vuosineljänneksittäin	9
Toimintakertomus	10
Konsernin tuloslaskelma	18
Konsernin laaja tuloslaskelma.....	18
Konsernitase	19
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista.....	20
Konsernin rahavirtalaskelma	21
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	22
1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	22
2. Toimintasegmentit.....	29
3. Operatiivisen liikevoiton muodostuminen.....	31
4. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	32
5. Hankitut ja myytyt liiketoiminnot.....	33
6. Liikevaihto.....	35
7. Liiketoiminnan muut tuotot.....	35
8. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut.....	36
9. Liiketoiminnan muut kulut	40
10. Rahoituserät.....	40
11. Tuloverot ja laskennalliset verot.....	41
12. Osakekohtainen tulos	43
13. Aineelliset hyödykkeet.....	44
14. Sijoituskiinteistöt.....	45
15. Aineettomat hyödykkeet.....	46
16. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset.....	49
17. Myytävissä olevat sijoitukset.....	50
18. Myyntisaamiset ja muut saamiset, pitkäaikaiset.....	50
19. Vaihto-omaisuus	50
20. Myyntisaamiset ja muut saamiset, lyhytaikaiset	51
21. Rahavarat	51
22. Oma pääoma	52
23. Osakeperusteiset maksut	53
24. Varaukset.....	57
25. Rahoitusvelat.....	58
26. Ostovelat ja muut velat.....	59
27. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat.....	59
28. Muut vuokrasopimukset.....	60
29. Rahoitusriskien hallinta	60
30. Merkittävimmät tytäryhtiöt.....	65
31. Taloudellisen informaation yhteenvedo tytäryhtiöistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus.....	66
32. Lähipiiritapahtumat.....	67
33. Johdon kompensatiot, etuudet ja omistukset.....	68
34. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat.....	70
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	72
Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS.....	78
Emoyhtiön tase, FAS.....	78
Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS.....	79
Emoyhtiön oma pääoma ja vastuusitoumukset	80
Hallituksen voitonjakoehdotus ja allekirjoitukset.....	81
Tilintarkastuskertomus	82
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.....	86
Riskienhallinta.....	93
Tietoa sijoittajille.....	96

Avainluvut

Avainluvut, milj. euroa	2016	2015*	2014	2013**	2012***
Liikevaihto ****	1 639,1	1 716,7	1 901,6	2 083,5	2 376,3
Liikevoitto ilman poistoja ja arvonalentumisia ****	496,3	266,3	461,4	377,5	506,1
% LIIKEVAIHDOSTA	30,3	15,5	24,3	18,1	21,3
Operatiivinen liikevoitto ****	167,9	83,7	118,8	154,6	231,0
% LIIKEVAIHDOSTA	10,2	4,9	6,2	7,4	9,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ****	28,7	-206,8	15,0	-412,4	-50,0
Liikevoitto ****	196,6	-123,1	133,8	-257,7	181,0
% LIIKEVAIHDOSTA	12,0	-7,2	7,0	-12,4	7,6
Tulos ennen veroja ****	157,2	-151,4	90,7	-309,5	105,9
% LIIKEVAIHDOSTA	9,6	-8,8	4,8	-14,9	4,5
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista ****	116,0	-157,7	61,6	-320,3	69,9
% LIIKEVAIHDOSTA	7,1	-9,2	3,2	-15,4	2,9
Tilikauden tulos	116,0	-157,7	61,6	-320,3	149,0
% LIIKEVAIHDOSTA	7,1	-9,2	3,2	-15,4	6,0
Taseen loppusumma	2 605,6	2 765,1	3 016,5	3 349,1	4 019,8
Liiketoiminnan rahavirta	153,5	25,5	73,7	119,1	192,0
Käyttöomaisuusinvestoinnit ****	34,8	54,7	50,7	65,6	59,5
% LIIKEVAIHDOSTA	2,1	3,2	2,7	3,1	2,5
Oman pääoman tuotto (ROE), %	10,9	-13,6	4,9	-24,2	9,7
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	9,9	-5,3	6,5	-9,2	8,3
Omavaraisuusaste, %	41,0	39,5	42,2	37,2	41,3
Nettovelkaantumisaste, %	78,4	77,8	66,7	95,7	78,7
Korolliset velat	829,6	899,6	918,1	1 280,2	1 408,7
Korottomat velat	773,3	833,3	888,9	888,2	1 034,5
Korollinen nettovelka	786,2	801,2	801,8	1 129,2	1 241,5
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaisiksi muutettuna) ****	5 384	6 776	8 259	9 446	10 804
Henkilöstö kauden lopussa (kokoaikaisiksi muutettuna) ****	5 227	6 116	7 583	9 035	10 381

* Uuden laskentajärjestelmän käyttöönoton yhteydessä Sanoma on muuttanut valuuttakurssien kirjaamiskäytäntöään kumulatiivisesta valuuttamuunnoksesta periodikohtaiseen valuuttamuunnokseen. Uuden käytännön johdosta osa aiemmin julkistetuista luvuista on muuttunut hieman. Kaikki tässä tilinpäätöksessä esitetyt luvut ovat uuden käytännön mukaisia.

** Vuoden 2013 avainluvut on oikaistu johtuen siirtymisestä IFRS 11 Yhteisjärjestelyt -standardiin. Standardi edellyttää yhteisyritysten raportoinnissa pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn menetelmä ole enää sallittu. Vuoden 2012 lukuja ei ole oikaistu.

*** Vuoden 2012 avainluvut on oikaistu johtuen muutoksesta IFRS-standardissa IAS 19 Työsuhde-etuudet. Uudistettu standardi poisti mahdollisuuden käyttää ns. putkimenetelmää etuusperusteisten eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa. Muutetun standardin mukaan vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloslaskelman eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

**** Vuoden 2012 avainluvut sisältävät ainoastaan jatkuvat toiminnot.

Sanoma esittää tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät perustu IFRS:ään. Sanoma julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintojensa taloudellista kehitystä ja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin. Lisätietoja on osoitteessa Sanoma.com.

Avainluvut, milj. euroa	2016	2015*	2014	2013**	2012***
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos/osake, euroa, jatkuvat toiminnot ****	0,65	-0,91	0,32	-1,89	0,39
Tulos/osake, laimennettu, euroa, jatkuvat toiminnot ****	0,65	-0,91	0,32	-1,89	0,39
Tulos/osake, euroa	0,65	-0,91	0,32	-1,89	0,88
Tulos/osake, laimennettu, euroa	0,65	-0,91	0,32	-1,89	0,88
Operatiivinen tulos/osake, euroa	0,51	0,13	0,33	0,44	0,77
Liiketoiminnan rahavirta/osake, euroa	0,95	0,16	0,45	0,73	1,18
Oma pääoma/osake, euroa	4,39	4,59	5,54	5,42	7,82
Osinko/osake, euroa *****	0,20	0,10	0,20	0,10	0,60
Osinko tuloksesta, % *****	30,8	neg.	62,0	neg.	68,4
Operatiivinen osinko tuloksesta, % *****	39,2	78,3	61,5	22,6	77,5
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa *****	1 338,4	633,7	748,9	1 039,6	1 211,3
Efektiiivinen osinkotuotto, % *****	2,4	2,6	4,3	1,6	8,1
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	12,7	neg.	14,3	neg.	8,5
Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä 31.12. *****	162 333 596	162 082 093	162 812 093	162 812 093	162 812 093
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin *****	162 291 679	162 721 764	162 812 093	162 812 093	162 812 093
Vuoden alin kurssi, euroa	3,51	3,13	4,19	5,28	5,79
Vuoden ylin kurssi, euroa	9,39	5,95	6,85	8,95	11,70
Tilikauden keskipurssi, euroa	6,14	4,28	5,17	6,79	8,15
Tilikauden päätöskurssi, euroa	8,25	3,91	4,60	6,39	7,44
Osakkeiden vaihto, kpl	48 152 687	81 355 104	59 025 525	54 326 354	106 129 204
% OSAKEKANNASTA	29,7	50,0	36,3	33,4	65,2

* Uuden laskentajärjestelmän käyttöönoton yhteydessä Sanoma on muuttanut valuuttakurssien kirjaamiskäytäntöään kumulatiivisesta valuuttamuunnoksesta periodikohtaiseen valuuttamuunnokseen. Uuden käytännön johdosta osa aiemmin julkistetuista luvuista on muuttunut hieman. Kaikki tässä tilinpäätöksessä esitetyt luvut ovat uuden käytännön mukaisia.

** Vuoden 2013 avainluvut on oikaistu johtuen siirtymisestä IFRS 11 Yhteisjärjestelyt -standardiin. Standardi edellyttää yhteisyritysten raportoinnissa pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn menetelmä ole enää sallittu. Vuoden 2012 lukuja ei ole oikaistu.

*** Vuoden 2012 avainluvut on oikaistu johtuen muutoksesta IFRS-standardissa IAS 19 Työsuhde-etuudet. Uudistettu standardi poisti mahdollisuuden käyttää ns. putkimenetelmää etuusperusteisten eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa. Muutetun standardin mukaan vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloslaskelman eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

**** Vuoden 2012 avainluvut sisältävät ainoastaan jatkuvat toiminnot.

***** Vuodelta 2016 hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

***** Osakemäärät eivät sisällä yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Sanoma esittää tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät perustu IFRS:ään. Sanoma julkaisee vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoimintojensa taloudellista kehitystä ja parantaakseen vertailukelpoisuutta eri kausien välillä. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määritelyihin tunnuslukuihin. Lisätietoja on osoitteessa Sanoma.com.

Operatiivisen osakekohtaisen tuloksen muodostuminen

milj. euroa	1-12/ 2016	1-12/ 2015
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos	110,8	-142,6
Verovaiikutuksella oikaistu hybridilainan korko	-5,5	-5,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät *	-22,5	169,2
Operatiivinen emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos	82,8	20,8
Ulkona oleva osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin	162 291 679	162 721 764
Operatiivinen osakekohtainen tulos	0,51	0,13

* Operatiivista osakekohtaista tulosta laskettaessa on vähennetty verovaiikutus sekä vähemmistön osuus vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä.

Korollisen nettovelan muodostuminen

milj. euroa	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	239,1	507,4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	590,5	392,3
Rahavarat	-43,4	-98,5
Korollinen nettovelka	786,2	801,2

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma yhteensä (kuukausitaseiden keskiarvo)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Tulos ennen veroja + korko- ja muut vieraan pääoman rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (kuukausitaseiden keskiarvo)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset velat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}} \times 100$
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos - verovaikutuksella oikaistu hybridilainan korko}}{\text{Ulkona oleva osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin}}$
Liiketoiminnan rahavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Ulkona oleva osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona oleva osakeantioikaistu osakemäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko tuloksesta, %	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}} \times 100$
Osakekannan markkina-arvo	=	Ulkona oleva osakemäärä tilinpäätöspäivänä x viimeinen kaupantekokurssi tilinpäätöspäivänä
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Viimeinen kaupantekokurssi tilinpäätöspäivänä}} \times 100$
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Viimeinen kaupantekokurssi tilinpäätöspäivänä}}{\text{Tulos/osake}}$
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat - rahavarat
Käyttökate (EBITDA)	=	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	=	Myyntivoitot/-tappiot, rakennejärjestelykulut ja arvonalentumiset, jotka ylittävät 1 milj. euroa
Operatiivinen osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos - verovaikutuksella oikaistu hybridilainan korko - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät}}{\text{Ulkona oleva osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin}}$

Liikevaihto liiketoimintayksiköittäin

milj. euroa	1-3/ 2016	4-6/ 2016	7-9/ 2016	10-12/ 2016	1-12/ 2016	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015	1-12/ 2015
MEDIA BENE										
Digitaalinen	68,2	82,3	71,4	97,1	318,9	67,1	83,9	70,6	94,9	316,6
Painettu media	87,1	92,1	85,5	88,9	353,5	105,6	109,4	102,6	102,3	419,9
Muut	20,4	28,3	22,8	32,0	103,5	16,8	22,7	23,1	30,4	93,0
Yhteensä	175,6	202,6	179,7	218,0	775,9	189,5	216,0	196,4	227,6	829,5
MEDIA FINLAND										
Digitaalinen	58,3	63,5	52,2	64,0	237,9	50,0	56,9	46,6	59,3	212,8
Painettu media	85,3	85,9	80,4	87,2	338,9	90,5	89,7	84,8	92,0	356,9
Muut	0,9	0,8	1,3	1,2	4,1	2,5	-0,9	0,5	0,9	3,0
Yhteensä	144,5	150,1	133,8	152,4	580,9	143,0	145,7	131,9	152,2	572,8
LEARNING										
Hollanti	19,7	42,4	25,8	6,5	94,4	21,5	39,9	27,5	6,4	95,3
Puola	4,5	8,2	50,1	8,0	70,8	6,7	12,8	56,6	7,7	83,9
Suomi	3,2	24,9	14,5	5,5	48,1	3,8	25,5	11,0	3,4	43,6
Belgia	1,4	15,3	24,1	4,0	44,8	1,5	14,3	16,3	3,2	35,2
Ruotsi	4,1	6,5	10,2	4,3	25,1	4,1	5,7	10,2	3,4	23,3
Muut yhtiöt ja eliminoinnit	-0,1	-0,3	0,0	-0,2	-0,6	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-1,1
Yhteensä	32,9	97,1	124,7	28,0	282,6	37,5	98,0	121,2	23,7	280,3
MUUT JA ELIMINOINNIT										
Venäjä & CEE	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	2,5	2,5	1,3	0,3	6,6
Muut toiminnot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,2	6,9	7,7	5,8	28,7
Eliminoinnit	-0,1	-0,1	-0,1	-0,3	-0,6	-0,6	-0,1	-0,1	-0,3	-1,1
Yhteensä	0,1	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3	10,2	9,3	8,8	5,8	34,2
Yhteensä	353,1	449,7	438,1	398,1	1 639,1	380,2	469,0	458,3	409,3	1 716,7

Operatiivinen liikevoitto liiketoimintayksiköittäin

milj. euroa	1-3/ 2016	4-6/ 2016	7-9/ 2016	10-12/ 2016	1-12/ 2016	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015	1-12/ 2015
Media BeNe	7,4	29,6	21,8	26,8	85,6	5,8	27,1	20,1	10,9	63,9
Media Finland	11,0	19,0	10,2	9,3	49,5	-2,1	-2,5	2,0	15,6	13,0
Learning	-10,9	41,1	50,5	-23,8	56,8	-12,7	32,4	49,5	-24,6	44,6
Muut yhtiöt ja eliminoinnit	-5,6	-2,8	-4,8	-10,8	-24,0	-10,8	-7,5	-9,1	-10,4	-37,8
Yhteensä	1,9	86,9	77,7	1,4	167,9	-19,8	49,5	62,4	-8,4	83,7

Liikevoitto liiketoimintayksiköittäin

milj. euroa	1-3/ 2016	4-6/ 2016	7-9/ 2016	10-12/ 2016	1-12/ 2016	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015	1-12/ 2015
Media BeNe	11,4	53,9	24,0	11,2	100,6	2,7	29,6	17,2	-72,3	-22,8
Media Finland	10,1	17,5	9,6	4,0	41,3	13,1	-1,8	-11,7	-7,6	-8,1
Learning	-11,1	63,8	48,8	-34,0	67,4	-12,8	31,5	48,8	-34,3	33,1
Muut yhtiöt ja eliminoinnit	-7,3	6,5	-7,3	-4,4	-12,6	-13,9	-49,9	-44,5	-17,1	-125,4
Yhteensä	3,1	141,7	75,1	-23,2	196,6	-10,9	9,4	9,8	-131,3	-123,1

Tuloslaskelma vuosineljänneksittäin

milj. euroa	1-3/ 2016	4-6/ 2016	7-9/ 2016	10-12/ 2016	1-12/ 2016	1-3/ 2015	4-6/ 2015	7-9/ 2015	10-12/ 2015	1-12/ 2015
Liikevaihto	353,1	449,7	438,1	398,1	1 639,1	380,2	469,0	458,3	409,3	1 716,7
Liiketoiminnan muut tuotot	21,8	5,6	4,7	7,8	39,9	20,0	11,6	4,9	0,8	37,4
Materiaalit ja palvelut	-104,3	-137,0	-136,9	-123,0	-501,1	-117,2	-137,3	-141,0	-131,6	-527,1
Työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut	-107,4	-28,6	-87,4	-102,1	-325,5	-120,6	-126,9	-114,9	-109,9	-472,3
Liiketoiminnan muut kulut	-89,5	-74,9	-82,7	-109,0	-356,1	-100,8	-131,0	-97,5	-125,1	-454,4
Osuus yhteisyritysten tuloksista	1,0	0,9	0,9	-2,8	0,1	0,5	1,2	-24,0	-11,9	-34,1
Poistot ja arvonalentumiset	-71,6	-74,2	-61,7	-92,2	-299,7	-73,1	-77,2	-76,1	-163,0	-389,4
Liikevoitto	3,1	141,7	75,1	-23,2	196,6	-10,9	9,4	9,8	-131,3	-123,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,1	-0,2	-0,4	-2,0	-2,4	0,0	1,4	0,0	-2,0	-0,7
Rahoitustuotot	9,2	0,4	1,0	0,0	10,5	18,6	-2,6	4,6	5,5	26,1
Rahoituskulut	-17,9	-9,4	-7,1	-13,2	-47,5	-20,9	-6,8	-11,8	-14,2	-53,7
Tulos ennen veroja	-5,5	132,5	68,6	-38,4	157,2	-13,2	1,3	2,5	-142,0	-151,4
Tuloverot	5,4	-35,6	-17,3	6,3	-41,2	5,0	-16,0	-5,9	10,7	-6,3
Tilikauden tulos	-0,1	96,9	51,3	-32,1	116,0	-8,2	-14,7	-3,4	-131,4	-157,7
Tilikauden tuloksen jakautuminen:										
Emoyhtiön omistajille	0,0	93,8	48,8	-31,8	110,8	-8,2	-17,7	-5,4	-111,4	-142,6
Määräysvallattomille omistajille	-0,1	3,1	2,5	-0,3	5,2	0,0	3,0	2,0	-20,0	-15,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:										
Osakekohtainen tulos, euroa	-0,01	0,57	0,29	-0,20	0,65	-0,06	-0,12	-0,04	-0,69	-0,91
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	-0,01	0,57	0,29	-0,20	0,65	-0,06	-0,12	-0,04	-0,69	-0,91

Toimintakertomus

Konsernin liikevaihto myyntilajeittain, %	1-12/2016	1-12/2015
Mainosmyynti	35,7	34,8
Tilausmyynti	23,1	22,6
Irtonumeromyynti	10,2	11,4
Oppiminen	17,2	16,3
Muu	13,8	14,8
Yhteensä	100,0	100,0

Muu liikevaihto koostuu pääosin lehtijakelusta ja markkinointipalveluista, kieli- ja käännöspalveluista, yritysjulkaisuista, tapahtumamarkkinoinnista, kirjoista ja painopalveluista.

Tulos

Sanoman operatiivinen liikevoitto vuonna 2016 nousi 167,9 milj. euroon (2015: 83,7; 2014: 118,8) kustannusinnovaatioiden myötä.

Operatiivinen liikevoitto oli 10,2 % liikevaihdosta (2015: 4,9 %; 2014: 6,2 %).

Vuonna 2016 konsernin kokonaiskulut ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä laskivat 10,4 %. Vertailukelpoiset materiaali- ja palvelukulut laskivat 7,7 % ja kiinteät kulut laskivat 12,2 %. Paperikulut laskivat 24,0 %, ja työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut laskivat 13,0 %.

Sanoman liikevoitto vuonna 2016 oli 196,6 milj. euroa (2015: -123,1; 2014: 133,8) eli 12,0 % liikevaihdosta (2015: -7,2 %; 2014: 7,0 %).

Liikevoitto vuonna 2016 sisälsi 28,7 milj. euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä (2015: -206,8). Ne koostuivat pääasiassa Hollannin etuuspohjaisen eläkejärjestelyn muutoksesta maksupohjaiseksi, myyntivoitoista, rakennejärjestelykustannuksista ja arvonalentumisista. Vuonna 2015 vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyivät pääasiassa liikearvon ja muiden aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin, myyntitappioihin ja rakennejärjestelykustannuksiin.

Sanoman koko vuoden tulokseen sisältyi -2,4 milj. euroa (2015: -0,7) osuuksia osakkuusyritysten tuloksista.

Sanoman nettorahoituserät olivat -37,0 milj. euroa (2015: -27,6). Rahoitustuotot olivat 10,5 milj. euroa (2015: 26,1), josta 10,0 milj. euroa oli valuuttakurssivoittoja (2015: 17,9). Rahoituskulut olivat -47,5 milj. euroa (2015: -53,7), josta -10,2 milj. euroa oli valuuttakurssitappioita (2015: -15,1). Korkokulut olivat -25,8 milj. euroa (2015: -27,7).

Tulos ennen veroja oli 157,2 milj. euroa (2015: -151,4). Osakekohtainen tulos oli 0,65 euroa (2015: -0,91). Tulosta paransi toiminnan tuloksen parantuminen ja Hollannin etuuspohjaisen eläkejärjestelyn muutos maksupohjaiseksi sekä vertailukelpoisuuteen vaikuttavien negatiivisten erien pieneneminen vuoteen 2015 verrattuna. Operatiivinen osakekohtainen tulos oli 0,51 euroa (2015: 0,13).

Liikevaihto

Vuonna 2016 Sanoman liikevaihto laski yritysmyyntien seurauksena 4,5 % ja oli 1 639,1 milj. euroa (2015: 1 716,7; 2014: 1 901,6). Konsernirakenteen muutoksilla oikaistu liikevaihto oli edellisvuoden tasolla.

Muun kuin printtimedian myynti kasvoi 7,1 % ja oli 618,3 milj. euroa (2015: 577,1).

Mainosmyynti ilman konsernirakenteen muutoksia laski 2,2 % ja oli 584,5 milj. euroa (2015: 597,9). Levikkimyynti laski 6,4 % ja oli 546,3 milj. euroa (2015: 583,6). Oppimisen liikevaihto kasvoi 0,8 % ja oli 282,6 milj. euroa (2015: 280,3). Muu myynti laski yritysmyyntien seurauksena 11,4 % ja oli 225,8 milj. euroa (2015: 254,9).

Konsernin liikevaihto maittain, %	1-12/2016	1-12/2015
Hollanti	46,5	44,5
Suomi	38,1	37,1
Belgia	9,3	11,5
Muu	6,1	6,9
Yhteensä	100,0	100,0

Tase ja rahoitusasema

Vuoden 2016 lopussa Sanoman konsernitaseen loppusumma oli 2 605,6 milj. euroa (2015: 2 765,1). Taseen pieneneminen johtuu pääasiassa yritysmynneistä, Hollannin etuusperusteisen eläkejärjestelyn muutoksesta maksupohjaiseksi ja korollisten velkojen vähenemisestä. Vuonna 2016 konsernin liiketoiminnan rahavirta kasvoi 153,5 milj. euroon (2015: 25,5). Tämä oli seurausta toiminnan tuloksen kasvamisesta, käyttöpääoman paranemisesta, television ohjelmaoikeuksiin tehtyjen investointien pienemisestä ja alhaisemmista veroista. Liiketoiminnan osakekohtainen rahavirta oli 0,95 euroa (2015: 0,16).

Vuoden aikana Sanoma pystyi vahvistamaan tasetaan merkittävästi. Vuoden lopussa nettovelan suhde (oikaistun) EDITDA:han oli 3,2 (2015: 5,1). Jos Sanoma ei olisi lunastanut takaisin hybridilainansa, tuo suhde olisi ollut 2,8. Suhdeluvussa käytetty EBITDA on oikaistu EBITDA eli 12 kk rullaava EBITDA, johon on lisätty yritystojen ja vähennetty yritysmyyntien vaikutukset, ja jossa ohjelmaoikeus- ja sisällöntuotantoinvestoinnit on siirretty EBITDA:n yläpuolelle rahavirtaperusteisesti.

Sanoman omavaraisuusaste oli 41,0 % vuoden 2016 lopussa (2015: 39,5 %; 2014: 42,2 %). Oman pääoman tuotto (ROE) oli 10,9 % (2015: -13,6 %; 2014: 4,9 %), ja sijoitetun pääoman tuotto (ROI) oli 9,9 % (2015: -5,3 %; 2014: 6,5 %). Oma pääoma oli 1 002,5 milj. euroa (2015: 1 029,1). Osakekohtainen oma pääoma oli 4,39 euroa (2015: 4,59). Korolliset velat laskivat 829,6 milj. euroon (2015: 899,6). Korollinen nettovelka oli 786,2 milj. euroa (2015: 801,2).

Vuonna 2016 Sanoma uudelleenrahoitti onnistuneesti suurimman osan pitkäaikaisista lainoistaan. Helmikuussa Sanoma allekirjoitti nelivuotisen 500 milj. euron syndikoidun luottolimiittisopimuksen. Toukokuussa Sanoma teki 200 milj. euron takaisinostotarjouksen vuonna 2017 erääntyvistä joukkovelkakirjalainoista (alkuperäinen määrä 400 milj. euroa). Sanoma rahoitti tarjouksen laskemalla liikkeelle 200 milj. euron 3,5-vuotisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Joulukuussa Sanoma lunasti takaisin vuonna 2013 liikkeelle lasketun 100 miljoonan euron hybridilainan.

Investoinnit, yritystot ja yritysmynnit

Investoinnit aineelliseen ja aineettomaan käyttöomaisuuteen (mukaan lukien rahoitusleasingisopimukset) vuonna 2016 olivat 34,8 milj. euroa (2015: 54,7). Ne liittyivät pääasiassa digitaaliseen liiketoimintaan ja tietojärjestelmiin. Sanoman ostamien liiketoimintojen hankintameno oli yhteensä 27,2 milj. euroa (2015: 5,7). Yritystojen vaikutus konsernin varoihin ja velkoihin oli vähäinen.

Huhtikuussa 2014 Sanoma ilmoitti myyvänsä Kaakkois-Suomessa julkaistavia sanomalehtiä kustantavan Sanoma Lehtimedian ja paikallisten painoyhtiöiden enemmistöosuuden. Yritysjärjestelyn ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen tammikuussa 2015, ja yhtiö siirtyi kokonaisuudessaan Länsi-Savon omistukseen viiden vuoden kuluessa. Sanoma kirjasi kaupasta 3,5 milj. euron myyntivoiton vuonna 2015.

Helmikuussa 2015 Sanoma osti 51 % ja marraskuussa 20 % osuuden hollantilaisesta sosiaalisen median tuotantoyhtiöstä SocialInfluencers B.V.:stä.

Maaliskuussa 2015 Sanoma nosti omistussuutensa suomalaisessa Mobiilimarkkinointi Routa -yhtiössä 25 prosentista 51 prosenttiin.

Huhtikuussa 2015 Sanoma myi 33,3 % osuutensa Delovoi Standardista. Delovoi Standard julkaisee Venäjän johtavaa päivittäistä talous-sanomalehteä Vedomostia. Lisäksi Sanoma myi United Pressin omistamat lehdet ja 50 %:n osuutensa Viadeosta. Sanoma kirjasi kaupoista 6,6 milj. euron myyntitappion valuuttakurssimuutoksella tarkistettuna.

Toukokuussa 2015 Sanoma ilmoitti myyvänsä kolme aikakauslehteä Belgiassa. Kauppa saatiin päätökseen syyskuussa. Sanoma kirjasi kaupasta 12,2 milj. euron myyntitappion.

Lokakuussa 2015 Sanoma Media Finlandiin kuuluva Oikotie hankki Jokakoti.fi palvelun sekä Jokakoti Oy:n koko osakekannan.

Marraskuussa 2015 Sanoma myi enemmistöosuutensa suomalaisesta kirjapainoyhtiöstä Bookwellista. Sanoma kirjasi kaupasta 3,9 milj. euron myyntitappion.

Marras- ja joulukuussa 2015 Sanoma myi belgialaiset aikakauslehdet Moustiquen, Télé Pocketin ja Bloemschikkenin. Sanoma kirjasi kaupoista yhteensä 2,5 milj. euron myyntivoiton.

Joulukuussa 2015 Sanoma myi Hämeen Painon ja siihen kuuluvat kiinteistöt DA-Design Oy:lle. Sanoma kirjasi kaupasta 6,7 milj. euron myyntitappion.

Joulukuussa 2015 Sanoma myi 50 % osuutensa Fashion Pressistä sekä muut jäljellä olevat liiketoimintonsa Venäjällä (jäljellä olevat United Pressin liiketoiminnot sekä 50 % osuuden Mondadori Independent Mediasta). Kauppa saatiin päätökseen maaliskuussa 2016.

Tammikuussa 2016 Sanoma hankki 80 % osuuden suomalaisesta oppimispalveluita tuottavasta TutorHouse-yhtiöstä.

Tammikuussa 2016 Sanoma myi suomalaisen AAC Global -kielipalveluyhtiön.

Helmikuussa 2016 Sanoma myi hollantilaisen autojen luokiteltuihin ilmoituksiin erikoistuneen Autotrader.nl:n AutoScout24:lle. Sanoma kirjasi kaupasta 13,3 milj. euron suuruisen myyntivoiton.

Kesäkuussa 2016 Sanoma osti hollantilaiset ostohyvitys- eli cashback-markkinointiin erikoistuneet yritykset; Scoupy-yrityksen jäljellä olevat osakkeet ja Kortingsleuk.nl-yrityksen koko osakekannan.

Kesäkuussa 2016 Sanoma osti belgialaisen oppimateriaalikalustantaja De Boeckin Ergon Capital Partnersilta.

Syyskuussa 2016 Sanoma myi suomalaisen Head Officen asiakaslehti-liiketoiminnan Fokus Medialle.

Konsernin näkymät

Vuonna 2017 Sanoma odottaa konsernin rakennemuutoksilla oikaistun liikevaihdon pysyvän vakaana ja operatiivisen liikevoittoprosentin olevan noin 10 %.

Näkymät perustuvat olettamukseen, että mainosmarkkinoiden kehitys Hollannissa ja Suomessa on vuoden 2016 kehityksen mukaista.

Consumer Media

Consumer Media -segmentti sisältää kaksi strategista liiketoimintayksikköä: Sanoma Media BeNe ja Sanoma Media Finland.

Avainlukuja, milj. euroa	1-12/ 2016	1-12/ 2015	Muutos %
Liikevaihto	1 356,7	1 402,2	-3,2
Operatiivinen liikevoitto *	135,1	76,9	75,7
% LIIKEVAIHDESTA	10,0	5,5	
Liikevoitto	141,8	-30,9	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	11,0	19,8	-44,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	12,2	-2,3	
Henkilöstö kauden lopussa (kokoaikaisiksi muutettuna)	3 486	3 883	-10,2
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaisiksi muutettuna)	3 597	4 227	-14,9

* Operatiivisen liikevoiton muodostuminen on esitetty liitetiedossa 3.

Consumer Media -segmentin liikevaihto myyntilajeittain, %	1-12/ 2016	1-12/ 2015
Mainonta	43,1	42,4
Tilaus	28,0	27,7
Irtonumerot	12,3	13,9
Muut	16,6	16,1
Consumer Media -segmentti	100,0	100,0

Muu liikevaihto koostuu pääosin lehtijakelusta ja markkinointipalveluista, yritysjulkaisuista, tapahtumamarkkinoinnista, kirjoista ja painopalveluista.

Levikkimyyntin kasvu, %	1-12/2016 vs. 1-12/2015		
	Tilaus	Irtonumerot	Levikki
Media BeNe	-7	-16	-11
Media Finland	+2	-9	0
josta aikakauslehdet ml. verkko	+1	-7	1
josta sanomalehdet ml. verkko	+2	-9	-2
josta maksu-TV ja videopalvelu	+9	-20	8
Consumer Media -segmentti	-2	-14	-6

Mainosmyyntin kasvu, %	1-12/2016 vs. 1-12/2015		
	Printti	Digitaalinen	Mainos- myynti
Media BeNe	-32	0	-6
Media Finland	-7	+11	+4
Consumer Media -segmentti	-18	+4	-2

Media BeNe

Sanoma Media BeNe sisältää Hollannin ja Belgian kuluttajamediatoiminnot sekä hollantilaisen Aldipress-lehtijakeluyhtiön. Sanomalla on yksi Hollannin johtavista tuotetarjoomista: yli 50 vahvaa tuotebrändiä ja vahva markkina-asema kaikkialla mediassa: aikakauslehdissä, tapahtumissa, yritysjulkaisuissa, sähköisissä kauppapaikoissa, verkkosivustoissa ja sovelluksissa. Yhtiöllä on myös neljä maksutonta TV-kanavaa ja verkkovideopalvelu. Belgiassa olemme monikanavainen, johtava mediayhtiö, jonka korkealaatuiset aikakauslehdet ja digitaalinen media keskittyvät erityisesti naisiin ja kodinsisustamiseen. Kehitämme menestyksekkäitä markkinointiratkaisuja mainostajille yhdistämällä sisältöä ja asiakastietoa. Yhteensä Sanoma Media BeNe tavoittaa viikoittain yli 15 miljoonaa kuluttajaa.

- Media BeNen orgaaninen liikevaihto vuonna 2016 pysyi vakaana (+0,5 %). Hollannin printti- ja verkkomediatoiminnot kehittivät hyvin ja myös TV-toimintojen myynti pysyi vakaana.
- SBS:n katsojaosuus laski hieman pääasiassa kesän merkittävien urheilutapahtumien vuoksi. Yleisesti television katseluun käytetty aika väheni edelleen.
- Media BeNen kannattavuus parani voimakkaasti vuoden aikana Hollannin printti- ja verkkomediatoimintojen, digitaalisen tiimin integroinnin sekä kustannusinnovaatioiden vauhdittamana. Kaikkien liiketoimintayksiköiden tulos parani.

Avainlukuja, milj. euroa	1-12/ 2016	1-12/ 2015	Muutos %
Liikevaihto	775,9	829,5	-6,5
Digitaalinen	318,9	316,6	0,7
Painettu media	353,5	419,9	-15,8
Muut	103,5	93,0	11,3
Operatiivinen liikevoitto *	85,6	63,9	33,9
% LIIKEVAIHDOSTA	11,0	7,7	
Liikevoitto	100,6	-22,8	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5,8	9,4	-37,8
Henkilöstö kauden lopussa (kokoaikaisiksi muutettuna)	1 768	2 020	-12,5
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaisiksi muutettuna)	1 799	2 104	-14,5

* Operatiivisen liikevoiton muodostuminen on esitetty liitetiedossa 3.

Toiminnalliset tunnusluvut, %	1-12/ 2016	1-12/ 2015
Hollannin TV-toiminnot		
TV-kanavien osuus televisiomainonnasta	24,5	24,4
TV-kanavien valtakunnallinen katseluosuus (20-54-vuotiaat)	20,3	21,2
TV-kanavien valtakunnallinen katseluosuus (6+-vuotiaat)	18,6	18,5

Tammi-joulukuussa Media BeNen liikevaihto laski 6,5 % ja oli 775,9 milj. euroa (2015: 829,5). Lasku johtui ydintoimintoihin kuulumattomien aikakauslehtien myynnistä vuonna 2015. Hollannin printti- ja verkkomediatoimintojen hyvä tulos korvasi osan myyntien vaikutuksesta. Konzernirakenteen muutoksilla oikaistu liikevaihto kasvoi 0,5 %.

Sanoma arvioi Hollannin mainosmarkkinan pienentyneen vuonna 2016 nettomääräisesti 7 % kuluttaja-aikakauslehdissä ja 2 % televisiossa mutta kasvaneen 10 % verkossa (ml. haut).

Media BeNen operatiivinen liikevoitto kasvoi 33,9 % ja oli 85,6 milj. euroa (2015: 63,9). Kasvua toivat kustannusinnovaatiot, kuten Hollannin ja Belgian tukitoimintojen yhdistäminen ja sisältöjen jakaminen. Liikevoitto kasvoi 100,6 milj. euroon (2015: -22,8).

Liikevoittoon sisältyi 15,0 milj. euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä (2015: -86,7). Ne liittyivät etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen korvaamiseen maksuperusteisella eläkejärjestelyllä Hollannissa sekä myyntivoittoihin, rakennejärjestelykustannuksiin ja arvonalentumisiin. Vuonna 2015 vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät koostuivat arvonalentumisista ja rakennejärjestelykustannuksista.

Media BeNen investoinnit aineelliseen ja aineettomaan käyttöomaisuuteen olivat 5,8 milj. euroa (2015: 9,4) ja liittyivät pääasiassa tietojärjestelmiin.

Media Finland

Sanoma Media Finland on Suomen johtava mediatalo, joka tarjoaa tietoa, elämyksiä, inspiraatiota ja viihdettä niin sanoma- ja aikakauslehdissä kuin televisiossa, radiossa, verkossa ja mobiilissa. Sanoma Media Finlandin tarjoomassa on johtavia brändejä ja palveluja, kuten *Aku Ankka, Me Naiset, Helsingin Sanomat, Oikotie, Ilta-Sanomat, Radio Suomipop ja Ruutu*. Tavoitamme päivittäin lähes kaikki suomalaiset. Mainostajille olemme luotettava kumppani, joka tarjoaa näkemysellisiä, vaikuttavia ja tavoitettavia ratkaisuja.

- Media Finlandin orgaaninen liikevaihto vuonna 2016 pysyi vakaana (+0,7 %). Mainosmyynti kasvoi etenkin televisiossa ja radiossa.
- Markkinaosuudet paranivat koko vuoden ajan. Vuoden lopussa Media Finlandin osuus mainonnan kokonaismarkkinasta Suomessa oli 28,0 % (2015: 27,1 %). Nelosen katsojaosuus kanavan kohderyhmästä kasvoi 5,4 prosenttiyksikköä ja oli 36,9 %. Markkinakehitys on kuitenkin edelleen haastava.
- Kannattavuus parani erittäin merkittävästi kustannusnoinvaatioiden ja menestyksekkään mainosmyynnin vauhdittamana. Media Finland jatkaa yli sadan Suunta-ohjelmaan kuuluvan kasvu-, kustannus- ja prosessihankkeen toteuttamista. Hankkeisiin liittyvät kehityskustannukset vaikuttavat todennäköisesti vuoden 2017 tulokseen.

Avainlukuja, milj. euroa	1-12/ 2016	1-12/ 2015	Muutos %
Liikevaihto	580,9	572,8	1,4
Digitaalinen	237,9	212,8	11,8
Painettu media	338,9	356,9	-5,1
Muut	4,1	3,0	37,8
Operatiivinen liikevoitto *	49,5	13,0	
% LIIKEVAIHDOSTA	8,5	2,3	
Liikevoitto	41,3	-8,1	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	5,2	10,5	-50,2
Henkilöstö kauden lopussa (kokoaikaisiksi muutettuna)	1 718	1 863	-7,8
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaisiksi muutettuna)	1 797	2 123	-15,3

* Operatiivisen liikevoiton muodostuminen on esitetty liitetiedossa 3.

Toiminnalliset tunnusluvut, %	1-12/ 2016	1-12/ 2015
Suomen TV-toiminnot		
TV-kanavien osuus televisionmainonnasta	35,3	32,2
TV-kanavien kaupallinen katseleisuus (10-44-vuotiaat)	36,9	31,5
TV-kanavien valtakunnallinen katseleisuus (10+-vuotiaat)	16,6	15,1

Tammi-joulukuussa Media Finlandin liikevaihto kasvoi 1,4 % ja oli 580,9 milj. euroa (2015: 572,8). Rakennemuutoksilla oikaistu liikevaihto kasvoi 0,7 %.

TNS Gallupin mukaan aikakauslehtimainonta väheni vuonna 2016 Suomessa nettomääräisesti 9 %, sanomalehtimainonta 4 % ja televisio-
mainonta 1 % mutta radiomainonta kasvoi 3 % ja verkkomainonta (ml. haut) 13 %.

Media Finlandin operatiivinen liikevoitto kasvoi erittäin merkittävästi ja oli 49,5 milj. euroa (2015: 13,0). Kustannusnoinvaatiot ja mainosmyynnin kasvu vahvistivat kannattavuutta. Liikevoitto kasvoi 41,3 milj. euroon (2015: -8,1).

Liikevoittoon sisältyi -8,2 milj. euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä (2015: -21,0). Ne liittyivät vuoden 2015 tavoin pääasiassa rakennusjärjestelykustannuksiin.

Media Finlandin investoinnit aineelliseen ja aineettomaan käyttöomaisuuteen olivat 5,2 milj. euroa (2015: 10,5) ja olivat pääasiassa korvausinvestointeja.

Learning

Sanoma Learning on Euroopan johtaviin lukeutuva oppimisen yhtiö, jonka ratkaisuja käyttää noin 10 miljoonaa oppilasta ja miljoona opettajaa. Monikanavaisten oppimiskäytäntöjemme avulla autamme oppilaita saavuttamaan hyviä oppimistuloksia ja tehostamme opettajien työtä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Paikallisten yhtiöiden kautta tuemme joitakin maailman parhaista kansallisista koulutusjärjestelmistä Suomessa, Hollannissa, Belgiassa, Puolassa ja Ruotsissa.

- Vuonna 2016 liikevaihto kasvoi Suomessa ja Ruotsissa sekä Belgiassa, jossa Sanoma osti oppimateriaalikustantaja De Boeckin ja aloitti sen yhdistämisen Van In -yhtiön toimintoihin. Liikevaihto Länsi-Euroopassa kasvoi yhteensä 8 %.
- Puolassa lakimuutosten aiheuttama markkinavolyymien lasku vaikutti tulokseen. Nowa Era kuitenkin kasvatti markkinaosuuttaan, ja sillä on nyt hyvät mahdollisuudet kehittää uusia opetusmetodeja, jotka tukevat vuoden 2017 alussa käynnistynyttä koulutus uudistusta.
- Learning toi digitaalisia ratkaisuja menestyksekkäästi markkinoille myös vuonna 2016. Muun kuin printtimedian myynnin osuus Learningin liikevaihdosta oli 54 % vuonna 2016 (2015: 50 %).
- Operatiivinen liikevoitto parani 27 % vuonna 2016 kustannusinnovaatioiden ja sisällöntuotantoon liittyvien poistoaikojen muutoksen myötä.

Avainlukuja, milj. euroa	1-12/ 2016	1-12/ 2015	Muutos %
Liikevaihto	282,6	280,3	0,8
Hollanti	94,4	95,3	-0,9
Puola	70,8	83,9	-15,6
Suomi	48,1	43,6	10,2
Belgia	44,8	35,2	27,2
Ruotsi	25,1	23,3	7,6
Muut yhtiöt ja eliminoinnit	-0,6	-1,1	
Operatiivinen liikevoitto *	56,8	44,6	27,3
% LIIKEVAIHDOSTA	20,1	15,9	
Liikevoitto	67,4	33,1	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	17,7	25,5	-30,3
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	14,6	6,6	
Henkilöstö kauden lopussa (kokoaikaisiksi muutettuna)	1 439	1 507	-4,5
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaisiksi muutettuna)	1 413	1 519	-7,0

Operatiivisen liikevoiton muodostuminen on esitetty liitetiedossa 3.

Tammi-joulukuussa Learningin liikevaihto kasvoi 0,8 % ja oli 282,6 milj. euroa (2015: 280,3). Rakennemuutoksilla oikaistu liikevaihto laski 2,5 %, koska liikevaihto pieneni Puolassa lakimuutosten seurauksena.

Learningin operatiivinen liikevoitto kasvoi 27,3 % ja oli 56,8 milj. euroa (2015: 44,6). Kasvua vauhdittivat vuonna 2015 käynnistetyt kustannusinnovaatiot ja rakennejärjestelyt sekä sisällöntuotantoon liittyvien poistoaikojen muutos. Liikevoitto kasvoi 67,4 milj. euroon (2015: 33,1).

Liikevoittoon sisältyi 10,5 milj. euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä (2015: -11,5). Ne liittyivät etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen korvaamiseen maksuperusteisella eläkejärjestelyllä Hollannissa sekä rakennejärjestelykustannuksiin. Vuonna 2015 vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät koostuivat rakennejärjestelykustannuksista.

Investoinnit aineelliseen ja aineettomaan käyttöomaisuuteen olivat 17,7 milj. euroa (2015: 25,5). Ne liittyivät lähinnä digitaalisiin alustoihin ja tietojärjestelmiin.

Konserni

Henkilöstö

Vuonna 2016 Sanoma-konsernin henkilöstömäärä kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna oli keskimäärin 5 384 (2015: 6 776; 2014: 8 259). Vuoden 2016 lopussa konsernin henkilöstömäärä kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna oli 5 227 (2015: 6 116; 2014: 7 582). Yrittämyyden ja rakennejärjestelyt vähensivät henkilöstömäärää.

Kokoaikaisiksi muutettuna Media BeNen palveluksessa oli 1 768 työntekijää (2015: 2 020) ja Media Finlandin palveluksessa oli 1 718 työntekijää vuonna 2016 (2015: 1 863). Learningin palveluksessa oli 1 439 työntekijää (2015: 1 507) ja muissa toiminnoissa 302 työntekijää (2015: 726) kokoaikaisiksi muutettuna vuoden 2016 lopussa. Sanoman henkilöstölle maksettiin palkkoja ja palkkioita osakepohjaisten maksujen kulukirjaukset mukaan lukien yhteensä 323,7 milj. euroa (2015: 381,0; 2014: 439,4).

Osinko

Sanoma Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2016 olivat 333,8 milj. euroa, josta tilikauden tappio oli 57,6 milj. euroa. Vapaan pääoman rahasto (203,3 milj. euroa) mukaan lukien voitonjakokelpoiset varat olivat yhteensä 537,2 milj. euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että:

- osinkoa jaetaan 0,20 euroa osakkeelta eli yhteensä arviolta 32,5 milj. euroa
- lahjoitusvarauksen hallituksen päätettäväksi siirretään 0,35 milj. euroa
- omaan pääomaan jätetään 504,3 milj. euroa.

Vuodelta 2015 Sanoma jakoi yhtiökokouksen huhtikuussa 2016 tekemän päätöksen mukaisesti osinkoa 0,10 euroa osakkeelta.

Vuodesta 2017 alkaen Sanoman tavoitteena on uuden osinkopolitiikan mukaisesti jakaa kasvavaa osinkoa, joka on 40–60 prosenttia vuosittaisesta liiketoiminnan rahavirrasta ilman käyttöomaisuusinvestointeja.

Hallituksen osingonjakoesitys yhtiökokoukselle perustuu yleiseen makrotaloudelliseen ympäristöön, Sanoman pääomarakenteeseen ja pääomarakenne koskeviin tavoitteisiin, Sanoman liiketoimintasuunnitelmiin ja investointitarpeisiin sekä edellisvuoden rahavirtoihin ja arvioihin pääomarakenteeseen vaikuttavista tulevista rahavirroista.

Hallinnointi

Lisätietoja Sanoman hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, s. 86–92.

Osakkeet ja osakkeenomistus

Vuonna 2016 Nasdaq Helsingissä vaihdettiin 48 152 687 (2015: 81 355 104) Sanoman osaketta ja osakkeen vaihto oli noin 30 % (2015: 50 %) keskimääräisestä osakekannasta. Nasdaq Helsinki edusti noin 72 % (2015: 84 %) Sanoman osakkeen kokonaisvaihdosta kaikissa pörsseissä.

Osakevaihdolla painotettu keskimääräinen Nasdaq Helsingissä vuonna 2016 oli 6,14 (2015: 4,28) euroa ja osakkeen hinta vaihteli 3,51 (2015: 3,13) euron ja 9,39 (2015: 5,95) euron välillä. Joulukuun lopussa Sanoman markkina-arvo oli 1 338 (2015: 634) milj. euroa ja osakkeen päätöskurssi 8,25 (2015: 3,91) euroa. Vuoden 2016 lopussa Sanoman rekisteröity osakepääoma oli 71 258 986,82 euroa ja osakkeiden lukumäärä oli 162 812 093.

Vuoden 2016 lopussa yhtiön hallussa oli 478 497 Sanoman osaketta eli 0,3 % yhtiön osakkeista ja äänistä.

⊕ Tarkempia tietoja Sanoman osakkeesta ja osakkeenomistajista, optio-ohjelmista ja johdon omistuksista on tilinpäätöksen kohdassa Osakkeet ja osakkeenomistajat, s. 72–77, sekä liitetiedoissa 23 ja 33. Osakekohtaiset tunnusluvut on esitetty tilinpäätöksessä, s. 5.

Hallitus, tilintarkastajat ja johto

Varsinainen yhtiökokous vahvisti 12.4.2016 Sanoman hallituksen jäsenten lukumääräksi kymmenen. Hallitukseen valittiin uudelleen Antti Herlin, Anne Brunila ja Mika Ihamuotila. Hallituksen jäsenet ovat puheenjohtaja Pekka Ala-Pietilä, varapuheenjohtaja Antti Herlin, sekä Anne Brunila, Susan Duinhoven, Mika Ihamuotila, Nils Ittonen, Denise Koopmans, Robin Langenskiöld, Rafaela Seppälä ja Kai Öistämö.

Tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Virpi Halonen.

Sanoman johtoryhmän jäsenet olivat vuoden 2016 lopussa Susan Duinhoven (Sanoma-konsernin toimitusjohtaja), Kim Ignatius (talousjohtaja), Pia Kalsta (toimitusjohtaja, Sanoma Media Finland), John Martin (toimitusjohtaja, Sanoma Learning) ja Peter de Mönnink (toimitusjohtaja, Sanoma Media BeNe).

Markus Holm on nimitetty Sanoman talousjohtajaksi (CFO) ja operatiiviseksi johtajaksi (COO) sekä johtoryhmän jäseneksi 1.2.2017 alkaen.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti 12.4.2016 Sanoman hallituksen päättämään enintään 50 000 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 5 000 000 yhtiön hallussa olevan oman osakkeen luovuttamisesta. Valtuutus on voimassa 30.6.2019 saakka. Suunnatussa osakeannissa voidaan osakkeita antaa tai luovuttaa enintään 41 000 000 kappaletta.

Yhtiökokous valtuutti 12.4.2016 Sanoman hallituksen päättämään enintään 16 000 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 30.6.2017 saakka ja se päätti varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2015 antaman valtuutuksen.

Osakkeet hankitaan yhtiön vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla, jolloin hankinnat vähentävät yhtiön voitonjakoon käytettävissä olevia varoja. Osakkeet hankitaan yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, mahdollisten yrityskauppojen tai muiden liiketoimintajärjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi, osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai muutoin edelleen luovutettaviksi, yhtiöllä pidettäväksi tai mitätöitäviksi.

Osakkeita voidaan hankkia joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin tai muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä.

Hallitus ei käyttänyt valtuutuksia vuoden 2016 aikana.

Liiketoiminnan kausiluonteisuus

Mainonnan kehitys vaikuttaa medialiiketoimintojen liikevaihtoon ja tulokseen. Mainosmyynnin kertymiseen vaikuttaa esimerkiksi lehtien ilmestymiskertojen määrä, joka vaihtelee neljännesten välillä vuosittain. Televisiomainonta on Suomessa ja Hollannissa yleensä vilkkainta toisella ja neljännellä neljänneksellä.

Oppimisen liikevaihto ja tulos kertyvät pääosin toisella ja kolmannella neljänneksellä. Liiketoimintojen kausivaihtelun vuoksi konsernin liikevaihto ja liikevoitto ovat yleensä selvästi pienimmät vuoden ensimmäisellä neljänneksellä sekä Consumer Media - että Learning-segmentissä.

Merkittävimmät lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinnan pääperiaatteita sekä Sanoman kannalta merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu konsernin tilinpäätöksessä ja verkkosivuilla osoitteessa Sanoma.com.

Monet tunnistetut riskit liittyvät asiakkaiden mieltymysten muutokseen. Muutostekijöitä ovat digitalisaation jatkuminen ja maksuttomien televisiokanavien katsomiseen käytetyn ajan väheneminen. Sanoma vastaa haasteeseen toimenpiteillä kaikissa strategisissa liiketoimintayksiköissään.

Uudet tulokkaat saattavat kyetä hyödyntämään asiakkaiden muuttuvia mieltymyksiä ja median digitalisoitumista paremmin kuin markkinoilla jo olevat toimijat. Uudet toimijat voivat onnistua valtaamaan markkinaosuuksia Sanoman vakiintuneilta toimialoilta.

Sanoma altistuu poliittisille riskeille etenkin Puolassa, jossa lainsäädännön muutoksilla voi olla merkittävä vaikutus oppimisliiketoimintaan.

Toimialan tavanomaiset liiketoimintariskit liittyvät mediamainonnan ja yksityisen kulutuksen kehitykseen. Mainonta reagoi herkästi talouden suhdanteisiin. Siksi yleinen taloudellinen tilanne ja toimialan taloudelliset suhdanteet vaikuttavat Sanoman liiketoimintaan ja tulokseen.

Sanoman rahoitusriskejä ovat korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja luotonriskit. Muita riskejä ovat pääomaan ja arvonalentumisiin liittyvät riskit.

Sanoman taseessa on noin 2,1 mrd. euroa liikearvoa (goodwill), immateriaalioikeuksia ja muita aineettomia oikeuksia, joista suurin osa liittyy aikakauslehti- ja televisiotoimintaan. Kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaisesti liikearvoa ei poisteta, vaan arvonalentuminen testataan vähintään vuosittain tai aina, kun siitä on viitteitä. Muutokset liiketoiminnan perusedellytyksissä voisivat johtaa uusiin arvonalentumisiin ja vaikuttaa Sanoman oman pääoman tunnuslukuihin.

⊕ Tässä toimintakertomuksessa käytettyjen tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksessä, s. 7.

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liikevaihto	2, 6	1 639,1	1 716,7
Liiketoiminnan muut tuotot	7	39,9	37,4
Materiaalit ja palvelut		-501,1	-527,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	8, 23, 33	-325,5	-472,3
Liiketoiminnan muut kulut	9	-356,1	-454,4
Osuus yhteisyritysten tuloksista	16	0,1	-34,1
Poistot ja arvonalentumiset	13–15	-299,7	-389,4
Liikevoitto		196,6	-123,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	16	-2,4	-0,7
Rahoitustuotot	10	10,5	26,1
Rahoituskulut	10	-47,5	-53,7
Tulos ennen veroja		157,2	-151,4
Tuloverot	11	-41,2	-6,3
Tilikauden tulos		116,0	-157,7
Tilikauden tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		110,8	-142,6
Määräysvallattomille omistajille	31	5,2	-15,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:	12		
Osakekohtainen tulos, euroa		0,65	-0,91
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa		0,65	-0,91

Uuden laskentajärjestelmän käyttöönoton yhteydessä Sanoma on muuttanut valuuttakurssien kirjaamiskäytäntöään kumulatiivisesta valuuttamuunnoksesta periodikohtaiseen valuuttamuunnokseen. Uuden käytännön johdosta osa aiemmin julkistetuista luvuista on muuttunut hieman. Kaikki tässä tilinpäätöksessä esitetyt luvut ovat uuden käytännön mukaisia.

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tilikauden tulos		116,0	-157,7
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Muuntoerojen muutos		-4,5	-1,0
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien yritysten muista laajan tuloksen eristä		-0,3	1,1
Myytävänä oleviin omaisuuseriin siirretyn omaisuuserän muuntoerojen tuloutus			0,7
Myytyjen toimintojen muuntoerojen uudelleenluokittelu			12,8
Rahavirran suojaukset	29	0,6	-0,2
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot		-0,1	0,0
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt		-19,5	12,8
Etuuspohjaisista eläkkeistä kirjatut verot		5,0	-1,5
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-18,8	24,7
Tilikauden laaja tulos yhteensä		97,2	-133,0
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		92,0	-118,0
Määräysvallattomille omistajille	31	5,2	-15,0

Konsernitase

milj. euroa	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	7, 9, 13	57,8	69,4
Sijoituskiinteistöt	7, 9, 14	24,5	31,6
Liikearvo	15	1 663,0	1 665,3
Muut aineettomat hyödykkeet	15	432,8	458,3
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	16	21,3	33,1
Myytavissä olevat sijoitukset	17	5,0	3,6
Laskennalliset verosaamiset	11	29,9	41,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	8, 18	21,8	37,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 256,0	2 340,3
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	19	41,4	39,5
Verosaamiset		2,2	5,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	255,8	271,0
Rahavarat	21	43,4	98,5
Lyhytaikaiset varat yhteensä		342,9	414,0
Myytäväinä olevat omaisuuserät	4	6,8	10,9
VARAT YHTEENSÄ		2 605,6	2 765,1
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
22, 23			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		71,3	71,3
Omat osakkeet		-2,1	-3,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		203,3	203,3
Muut rahastot			-0,5
Muuntoerot		-21,3	-16,6
Kertyneet voittovarot		461,8	390,0
Hybridilaina			99,1
		713,0	743,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	31	289,5	285,7
Oma pääoma yhteensä		1 002,5	1 029,1
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	11	60,1	62,0
Eläkeveloitteet	8	13,7	89,1
Varaukset	24	7,6	1,7
Rahoitusvelat	25	239,1	507,4
Ostovelat ja muut velat	26	42,9	46,7
		363,4	706,9
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	24	18,1	26,5
Rahoitusvelat	25	590,5	392,3
Verovelat		8,8	6,3
Ostovelat ja muut velat	26	622,1	600,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä		1 239,5	1 026,0
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	4	0,3	3,1
VELAT YHTEENSÄ		1 603,1	1 736,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		2 605,6	2 765,1

31.12.2016 myytävänä oleviin omaisuuseriin sisältyivät Kiinteistö Oy Lehtikaari 1 ja Kiinteistö Oy Lepolankatu 15, jotka luokiteltiin myytävänä oleviksi joulukuussa 2016.
31.12.2015 myytävänä oleviin omaisuuseriin sisältyivät OOO United Press ja yhteisyritys OOO Mondadori Independent Media, jotka luokiteltiin myytävänä oleviksi joulukuussa 2015 sekä Hearst Independent Media Publishing B.V., joka luokiteltiin myytävänä olevaksi joulukuussa 2014.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								Määräysvallattomien omistajien osuus	Yhteensä	
	Osake- pää- Liite	oma	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Oman pää- oman ehtoisen laina			Yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	22	71,3		203,3	-0,4	-30,3	559,3	99,1	902,4	298,9	1 201,3
Tilikauden tulos							-142,6		-142,6	-15,0	-157,7
Muut laajan tuloksen erät					-0,2	13,7	11,2		24,7		24,7
Tilikauden laaja tulos yhteensä					-0,2	13,7	-131,5		-118,0	-15,0	-133,0
Omien osakkeiden hankinta			-3,2						-3,2		-3,2
Osakepohjaisten kannustinjärjestelmien kulukirjaus	23						1,1		1,1		1,1
Osingonjako							-32,6		-32,6	-0,6	-33,2
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			-3,2				-31,5		-34,6	-0,6	-35,2
Hankinnat ja muut muutokset määräysvallattomien omistajien osuudessa							-0,6		-0,6	2,4	1,8
Tytäryhtiöomistussuoksien muutokset							-0,6		-0,6	2,4	1,8
Verovaikutuksella oikaistu oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (hybridilaina) koron maksu							-5,8		-5,8		-5,8
Maksamattomien osinkojen palautus							0,1		0,1		0,1
Oma pääoma 31.12.2015		71,3	-3,2	203,3	-0,5	-16,6	390,0	99,1	743,4	285,7	1 029,1
Oma pääoma 1.1.2016	22	71,3	-3,2	203,3	-0,5	-16,6	390,0	99,1	743,4	285,7	1 029,1
Tilikauden tulos							110,8		110,8	5,2	116,0
Muut laajan tuloksen erät					0,5	-4,7	-14,6		-18,8		-18,8
Tilikauden laaja tulos yhteensä					0,5	-4,7	96,2		92,0	5,2	97,2
Osakepohjaisten kannustinjärjestelmien kulukirjaus	23						1,0		1,0		1,0
Osakkeiden luovutus	23		1,0				-1,0				
Osingonjako							-16,2		-16,2	-1,4	-17,6
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä			1,0				-16,3		-15,2	-1,4	-16,6
Hankinnat ja muut muutokset määräysvallattomien omistajien osuudessa							-1,4		-1,4	0,0	-1,4
Tytäryhtiöomistussuoksien muutokset							-1,4		-1,4	0,0	-1,4
Oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (hybridilaina) takaisinlunastus							-0,9	-99,1	-100,0		-100,0
Verovaikutuksella oikaistu oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (hybridilaina) koron maksu							-5,8		-5,8		-5,8
Oma pääoma 31.12.2016		71,3	-2,1	203,3		-21,3	461,8		713,0	289,5	1 002,5

Konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liiketoiminta			
Tilikauden tulos		116,0	-157,7
Oikaisut			
Tuloverot	11	41,2	6,3
Rahoituskulut	10	47,5	53,7
Rahoitustuotot	10	-10,5	-26,1
Osuus pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien yritysten tuloksista	16	2,4	34,8
Poistot ja arvonalentumiset		299,7	389,4
Käyttöomaisuuden ja muiden sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot		-19,5	20,3
Esitysoikeuksien ja sisällöntuotannon hankinnat		-207,2	-226,5
Muut oikaisut		1,1	0,9
Käyttöpääoman muutos			
Myynti- ja muiden saamisten muutos		18,8	-6,3
Vaihto-omaisuuden muutos		1,6	3,7
Osto- ja muiden velkojen ja varausten muutos		-68,2	1,4
Maksetut korot		-41,5	-27,6
Muut rahoituserät		-4,3	-4,8
Maksetut verot		-23,4	-36,0
Liiketoiminnan rahavirta		153,5	25,5
Investoinnit			
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinnat		-34,5	-55,1
Hankitut liiketoiminnot	5	-19,8	-4,7
Hankitut yhteis- ja osakkuusyritykset	16	-2,1	-4,8
Muiden sijoitusten hankinnat			-0,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit		3,0	3,1
Myydyt liiketoiminnot	5	34,1	37,6
Myydyt yhteis- ja osakkuusyritykset	5, 16	9,0	28,3
Muiden sijoitusten myynnit			0,5
Myönnetyt lainat		-1,7	-4,3
Lainasaamisten takaisinmaksut		3,5	6,3
Saadut korot		0,4	0,6
Saadut osingot		4,7	6,1
Investointien rahavirta		-3,4	13,6
Rahavirta ennen rahoitusta		150,1	39,1
Rahoitus			
Oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan takaisinlunastus		-100,0	
Määräysvallattomien omistajien pääomasijoitukset		0,0	0,1
Omien osakkeiden hankinta			-3,2
Lyhytkiertoisten lainojen muutokset		14,1	62,1
Muiden lainojen nostot		240,1	202,5
Muiden lainojen takaisinmaksut		-318,0	-224,4
Rahoitusleasingvelkojen maksut		-0,2	-6,4
Hybridilainan koron maksu		-7,3	-7,3
Maksetut osingot		-17,6	-33,2
Rahoituksen rahavirta		-188,9	-9,7
Rahavirtalaskelman mukainen rahavarojen muutos		-38,8	29,4
Rahavarojen kurssierot		-0,7	1,1
Rahavarojen nettolisäys(+)/-vähennys(-)		-39,5	30,5
Rahavarat 1.1.		82,5	52,0
Rahavarat 31.12.	21	43,1	82,5

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat sisältävät käteisvarat ja muut rahavarat sekä luotolliset sekkitilit.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernin perustiedot

Sanoma-konsernilla oli vuonna 2016 kaksi raportoitavaa segmenttiä: Consumer Media ja Learning. Consumer Media vastaa aikakauslehdistä, TV-toiminnasta ja verkko- ja mobiilipalveluista Suomessa, Hollannissa ja Belgiassa. Lisäksi Suomessa Sanomalla on radio- ja sanomalehtiliiketoimintaa. Consumer Media on yhdistetty vuonna 2016 kahdesta strategisesta liiketoimintayksiköstä, Sanoma Media BeNe ja Sanoma Media Finland. Learning on monikanavaisten oppimiskaisujen johtava tarjoaja Euroopassa. Sen päämarkkinat ovat Belgia, Hollanti, Puola, Ruotsi ja Suomi.

Sanoma-konsernin emoyhtiö Sanoma Oyj:n osake on listattu Nasdaq Helsingissä. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite on Töölönlahdenkatu 2, 00100 Helsinki.

Sanoma Oyj:n hallitus on hyväksynyt 6.2.2017 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

⊕ Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa osoitteessa Sanoma.com tai emoyhtiön pääkonttorista.

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Sanoman konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti, ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpito-laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) n.o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot täyttävät suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölain-säädännön vaatimukset.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua. Tilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summalu-vusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Sovelletut uudet ja muutetut standardit

Konserni on soveltanut 1.1.2016 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja ja tulkintoja:

- IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improvements to IFRSs) muutoskokoelma 2012–2014, syyskuu 2014 (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat vuosina 2012–2014 neljää standardia. Parannuksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt* muutos *Kirjanpitokäsittely hankittaessa osuuksia yhteisissä toiminnoissa* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardimuutos edellyttää liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitoperiaatteiden soveltamista yhteisten toimintojen hankintoihin, kun kyseessä on liiketoiminta.
- IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* muutos *Aloite liitetiedoista* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on tarkoitus rohkaista yhteisöjä käyttämään harkintaa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja määritettäessä. Muutoksilla selvennetään esimerkiksi olennaisuuden käsitteen soveltamista ja harkinnan käyttöä tilinpäätöksen liitetietojen järjestyksen ja paikan määrittämisessä. Standardimuutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 16 *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* ja IAS 38 *Aineettomat hyödykkeet* muutos *Selvennys hyväksyttäviin poistomenetelmiin* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksella kielletään aineellisten hyödykkeiden poistojen tekeminen myyntituottoihin perustuen. Aineettomien hyödykkeiden poistojen tekeminen myyntituottoihin perustuen on sallittu vain rajoitetuissa tilanteissa. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Johdon harkintaa edellyttävät laadintaperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

IFRS-tilinpäätöstä laadittaessa yrityksen johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat laadintahetkellä taseen varojen ja velkojen, ehdollisten varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Arviointia on käytetty tilinpäätöstä laadittaessa mm. liikearvon arvonalentumistestauksen laskelmien laadinnassa, yrityskauppojen hankintamenojen kohdistamisessa ja määrittäessä aineellisten hyödykkeiden, TV-ohjelmien esitysoikeuksien, aktivoitujen oppimistuotteiden sisällöntuotantoon liittyvien menojen ja muiden aineettomien hyödykkeiden vaikutusaikoja sekä poistomenetelmiä. Johdon harkintaa käytetään lisäksi mm. laskennallisten verojen sekä etuusohjaisiin eläkkeisiin liittyvien varojen ja velkojen arvostuskysymysten yhteydessä. Tilinpäätöksessä käytetyt arviot perustuvat johdon parhaaseen tämänhetkiseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöshetkellä käytetyistä arvioista.

⊕ Arvonalentumistestausta on kuvattu jäljempänä laadintaperiaatteissa sekä liitetiedoissa. Muista johdon harkintaan liittyvistä epävarmuustekijöistä esitetään tarvittaessa tietoja kyseisten liitetietojen kohdalla.

Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, laajojen tuloslaskelmien, taseiden, rahavirtalaskelmien ja liitetietojen yhdistelmänä. Konserniyhtiöiden erillistilinpäätökset on ennen konsernitilinpäätöksen yhdistelemistä tarvittaessa oikaistu konsernin yhtenäisten laskentaperiaatteiden mukaisiksi.

Konsernitilinpäätöksen sisältävät emoyhtiö Sanoma Oyj:n lisäksi ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmän mukaan. Mikäli konserni on sitoutunut kasvattamaan omistussuutta tytäryhtiössä, on tytäryhtiön yhdistelyssä otettu huomioon veloitteen mukainen omistussuus.

Tilikauden aikana hankitut yhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja myydyt tytäryritykset määräysvallan lakkaamiseen saakka. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat, sisäiset katteet sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä.

Sanoman yritysostot on käsitelty hankintamenetelmällä. 1.1.2004 jälkeen tehdyt yritysostot on arvostettu käypiin arvoihin hankintahetkellä, mutta vanhoja hankintoja ei ole oikaistu takautuvasti. Ennen 1.1.2010 toteutuneisiin hankintoihin sovelletaan hankintahetkellä voimassa ollutta IFRS 3 -standardia.

Hankintameno kohdistetaan hankinta-ajankohtana hankinnan kohteiden varoille ja vastattaviksi otettaville veloille kirjaamalla ne käypiin arvoihin. Vaiheittain toteutuneessa liiketoiminnan yhdistämisessä osuus, jonka konserni omisti ennen määräysvallan saavuttamista hankinnan kohteessa, arvostetaan käypään arvoon lisäomistussuuden hankintahetkellä ja tämä arvo vaikuttaa liikearvon laskemiseen ja esitetään voittona tai tappiona tuloslaskelmassa.

Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on alkuperäisen yhdistelyn jälkeen myyjälle tapahtuva lisäkauppahinnan maksu tai edellisen omistajan palautus maksetusta kauppahinnasta, jonka toteutuminen on yleensä sidottu hankinnan kohteen suorituskykyyn kaupan toteutumisen jälkeen ja ne luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokitellut ehdolliset vastikkeet arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä ja jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Sanoma-konserniin kuuluu yhteis- ja osakkuusyhtiöitä, joiden laskennassa käytetään pääomaosuusmenetelmää. Konsernin osuus strategisesti merkittävien yhteis- ja osakkuusyritysten tuloksesta esitetään erikseen konsernin liikevoitossa. Konsernin osuus muiden pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien sijoitusten tuloksista esitetään omana eräänään liikevoiton jälkeen. Yhteis- ja osakkuusyritysten tase-arvo esitetään yhdellä rivillä taseessa, ja se sisältää yritysten hankinnasta syntyneen liikearvon.

Yhteisyrietykset ovat yrityksiä, joissa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen sopimukseen perustuva määräysvalta. Kaikki Sanoman yhteisyrietykset ovat strategisesti merkittäviä.

Osakkuusyrietykset ovat yhtiöitä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattavan vaikutusvallan katsotaan syntyvän silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Jos Sanoman osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen veloitteiden täyttämiseen.

Yhteiset toiminnot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä omistussuuden mukaisella osuudella. Sanoma-konserniin kuuluu yksi kiinteistöyhtiö, joka luokitellaan yhteiseksi toiminnoksi.

Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisessä tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään taseessa omana eräänään osana omaa pääomaa.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konserniyhtiöiden tilinpäätöksiin sisältyvät erät kirjataan kyseisen yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutassa eli toimintavaluutassa. Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrietyksen toiminta- ja esittämivaluutta.

Konserniyhtiöiden ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä kirjanpitoon tapahtumapäivän kurssiin. Taseen monetaariset ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan toimintavaluutan määräisiksi raportointikauden päättymispäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot käsitellään tuloslaskelmissa. Kurssierot esitetään tuloslaskelman rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Muiden kuin euroa toimintavaluuttanaan käyttävien yksiköiden (tytäryritykset, osakkuus- ja yhteisyritykset) laajojen tuloslaskelmien ja erillisten tuloslaskelmien tuotto- ja kuluerät muunnetaan euroiksi kunkin kuukauden keskikurssiin ja taseet raportointikauden päätympäivän kurssiin. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaisten yksiköiden taseiden muuntamisessa syntyneet kurssierot on kirjattu konsernin omaan pääomaan. Mikäli ulkomaisesta yksiköstä luovutaan kokonaan tai osittain, kirjataan kumulatiiviset muuntoerot tuloslaskelmaan, osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Konserniin ei ole raportointivuonna tai sitä edeltävällä tilikaudella kuulunut hyperinflaatiomaissa toimivia yhtiöitä.

Julkiset avustukset

Valtiolta tai muulta vastaavalta julkiselta taholta saadut avustukset, jotka on saatu korvaukseksi jo toteutuneista kuluista, kirjataan tuloslaskelmissa sillä tilikaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Nämä avustukset sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin. Käyttöomaisuushyödykkeiden tai aineettomien hyödykkeiden hankintaa koskevat avustukset kirjataan hyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi ja ne tuloutuvat hyödykkeen poistojen mukaisen taloudellisen pitoajan puitteissa.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Pitkäaikaiset omaisuuserät luokitellaan myytävänä oleviksi, jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan ja myynti on erittäin todennäköinen. Myytävänä olevat omaisuuserät arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettynä käypään arvoon sen mukaan kumpi niistä on alempi. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Kun osuudet yhteis- tai osakkuusyrityksissä täyttävät myytävänä oleviksi luokittamisen edellytykset, niihin ei enää sovelleta pääomaosuusmenetelmää luokitteluhetkestä lähtien.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmän mukaan ja hankintameno kohdistetaan hankituille varoille ja vastattavaksi otetuille veloille niiden hankintahetken käypien arvojen perusteella. Jäljelle jäävä osuus kirjataan liikearvoksi. Liikearvo kuvastaa mm. yritysostoista odotettuja tulevia synergiaetuja.

Liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan se testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun esiintyy jokin viite siitä, että arvo saattaa olla alentunut.

Yksilöidyt aineettomat hyödykkeet kirjataan hankinta-ajankohtana erikseen liikearvosta, jos hyödykkeet täyttävät omaisuuserän määritelmän eli ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin ja jos niiden käypä arvo on luotettavasti määritettävissä. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintamenuun ja kirjataan kuluksi poistoina taloudellisena vaikutusaikanaan. Niistä aineettomista oikeuksista, joille ei ole määritettävissä taloudellista vaikutusaikaa, ei kirjata poistoja, vaan poistojen sijaan tehdään vuosittain arvonalentumistestaus. Pääsääntöisesti Sanoman aineettomille oikeuksille on määritettävissä taloudellinen vaikutusaika, mutta joidenkin julkaisuoikeuksien taloudellista vaikutusaikaa ei voida määrittää. Uusien hankintojen kohdalla arvioidaan aineettoman oikeuden taloudellinen vaikutusaika mm. historiatietojen ja markkina-aseman valossa ja määritetään sen taloudellinen vaikutusaika arviointihetken parhaan tietämyksen perusteella.

TV-ohjelmien esitysoikeuksien hankintameno kirjataan aineettomiin oikeuksiin ja jaksotetaan kuluksi poistoina esityskertojen perusteella. Oppimistuotteiden ja -ratkaisujen sisällöntuotantoon liittyvät menot aktivoidaan aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan vaikutusaikanaan. Rahavirrassa esitysoikeuksien ja sisällöntuotannon hankinnat sisältyvät liiketoiminnan rahavirtaan.

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajallisten aineettomien hyödykkeiden tunnetut tai arvioidut poistoajat ovat:

• Julkaisuoikeudet	2–20 vuotta
• Ohjelmistolisenssit	2–10 vuotta
• Tekijän- ja tavaramerkkioikeudet	2–10 vuotta
• Ohjelmistoprojektit	3–10 vuotta
• Verkkosivustot	3–10 vuotta

Poistot tehdään tasapoistoina. Poistojen kirjaaminen lopetetaan, kun aineeton hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

⊕ Liikearvoja ja muita aineettomia hyödykkeitä on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 15.

Arvonalentumistestaus

Omaisuuserien tasearvoja arvioidaan mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi aina, kun on viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Rahavirtaa tuottava yksikkö on pienin yksilöitävissä oleva omaisuuseräryhmä, joka kerryttää rahavirtoja pitkälti riippumatta muista omaisuuseristä tai omaisuuseräryhmistä. Sellaiset rahavirtaa tuottavat yksiköt, joille on kohdistettu liikearvoa, testataan arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Myös aineettomat hyödykkeet, joille ei ole määriteltävissä taloudellista vaikutusaikaa, testataan vähintään vuosittain.

Testauksessa arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä, joka on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi rahavirtaperusteinen käyttöarvo. Sanoma-konsernissa arvonalentumista arvioidaan pääsääntöisesti rahavirtaperusteisesti määrittämällä kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön ennustettujen rahavirtojen nykyarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään tasa-

suhteisesti muita yksikön pitkäaikaisia omaisuuseriä. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Aikaisemmin kirjattu omaisuuserän arvonalentuminen perutaan, mikäli keskeisissä oletuksissa tapahtuneiden muutosten vuoksi kerrottävissä oleva rahamäärä on muuttunut. Arvonalentumista ei kuitenkaan peruta enempää kuin omaisuuserän kirjanpitoarvo oli ennen arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvon arvonalentumista ei peruta missään tilanteessa.

+ Arvonalentumistestausta on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 15.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on merkitty taseeseen alkupe- räiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mah- dollisilla arvonalentumistappioilla. Hankintamenuon sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuserän hankinnasta. Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on toden- näköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintamenu on luotetta- vasti määritettävissä. Vuokrahuoneistojen peruseränmenot ryh- mitellään taseessa muihin aineellisiin hyödykkeisiin. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Aineellisten hyödykkeiden poistoajat perustuvat hyödykkeiden arvioi- tuihin taloudellisiin vaikutusaikoihin ja ovat:

- Rakennukset ja rakennelmat 5–40 vuotta
- Koneet ja kalusto 2–20 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 3–10 vuotta

Poistot tehdään tasapoistoina. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Poisto- jen kirjaaminen lopetetaan, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi.

Omaisuuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvas- tamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikut- teisesti, ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

Sijoituskiinteistöt

Kiinteistöt, jotka konserni omistaa pääasiassa vuokratuottojen saa- miseksi tai omaisuuden arvonnousun vuoksi, luokitellaan sijoitus- kiinteistöiksi. Sijoituskiinteistöt arvostetaan hankintamenuomallin mukaisesti ja esitetään taseessa omana eränään. Sijoituskiinteistöihin luetaan rakennuksia, maa-alueita sekä asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeita, jotka eivät ole Sanoman omassa käytössä. Osakeomistukset jaetaan luonteensa perusteella joko maa-alueisiin tai rakennuksiin.

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetie- doissa. Käyvät arvot määritellään joko tuottoarvomenetelmällä tai markkinoilla tehtyjen vastaavien kiinteistökauppojen perusteella ja

ne vastaavat kiinteistöjen markkina-arvoa. Tuottoarvomenetelmän riskissä otetaan huomioon mm. vuokrasopimuksen pituus, vuokraso- pimuksen muut ehdot, kiinteistön sijainti ja uudelleen vuokrattavuus, kiinteistön kunto sekä ympäristön ja alueen kaavoituksen kehittyminen. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot eivät pääsääntöisesti perustu ulkopuolisen arvioitsijan arvioihin, mutta Sanoma käyttää tarvittaessa kiinteistövälittäjien näkemyksiä omien arvioiden tukena. Osakesi- joitukset koostuvat lukuisista pienistä kohteista, joiden käyvät arvot määritetään tuottoarvomenetelmällä sisäisesti.

Vuokrasopimukset

Konsernin aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokraso- pimukset, joissa konserni on vuokralle ottajana ja joissa konsernille siirtyy sopimuksen perusteella omistukselle olennaiset riskit ja edut, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi ja merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi sopimuskaudelle. Tällainen omaisuuserä kirja- taan taseeseen vuokra-ajan alkaessa määrään, joka vastaa vähim- mäisvuokrien nykyarvoa tai vuokratun hyödykkeen käypää arvoa, sen mukaan kumpi niistä on alempi. Omaisuuserä kirjataan poistoina kuluksi vuokrauden tai taloudellisen vaikutusaikansa kuluessa sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. Vuokranmaksu jaetaan korko- kuluihin ja rahoitusleasingvelan lyhennykseksi. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

Konsernilla ei ole rahoitusleasingisopimuksiksi luokiteltavia vuokraso- pimuksia, joissa konserniyhtiö olisi vuokralle antajana.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään kirjanpidossa muina vuokrasopimuk- sina.

Muiden vuokrasopimusten kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin tasaerinä vuokra-ajan kuluessa, ja tulevien vähimmäisvuok- rien kokonaismäärät esitetään taseen ulkopuolisina vastuina liitetie- doissa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan keskihankintahintamenetelmän mukaisesti hankintamenuon tai nettorealisointiarvon määräisenä, sen mukaan kumpi näistä on alempi. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenuon sisällytetään ostomenot, välittömät val- mistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä olennaisilta osin valmistuksen kiinteitä yleiskustannuksia. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot sekä myynnistä johtuvat menot.

Rahoitusvarat

Rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjat- taviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin sijoituksiin. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun

Sanoma on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin Sanoma luokittelee johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Johdannaisinstrumentit merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksesta johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja muut saamiset ovat varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Nämä rahoitusvarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon ja ne sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin. Myyntisaamiset arvostetaan saamisen odotettuun realisointiarvoon. Myyntisaamisista kirjataan arvonalentuminen silloin, kun on olemassa perusteltu näyttö siitä, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan alkuperäisin ehdoin.

Myytävässä olevat sijoitukset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos konsernin on tarkoitus pitää niitä alle 12 kuukautta raportointikauden päättymispäivästä lukien. Konsernin pitkäaikaisen varojen sijoitukset on luokiteltu myytävissä oleviksi sijoituksiksi. Sijoitukset sisältävät pääosin liiketoimintaan kuulumattomia osakesijoituksia. Sanoman myytävissä olevat sijoitukset eivät sisällä pörssissä julkisen kaupankäynnin kohteena olevia sijoituksia, eikä omistettujen osakkeiden arvoa voida arvostusmalleilla luotettavasti määrittellä. Tämän mukaisesti sijoitukset on arvostettu hankintamenuon. Sijoitusten kokonaismäärä ei ole olennainen konsernitaseen kannalta.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät pankkitilit ja alle kolmen kuukauden pituiset lyhytaikaiset talletukset. Käytössä olleet sekkitililimiitit esitetään taseen lyhytaikaisissa veloissa.

Rahoitusvelat

Sanoman rahoitusvelat luokitellaan joko jaksotettuun hankintamenuon kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelka luokitellaan lyhytaikaiseksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä. Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun velka on maksettu eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos konserni laskee liikkeelle uuden vieraan pääomanehtoisen instrumentin ja käyttää siitä saadut varat aiemmin liikkeeseen lasketun vieraan pääomanehtoisen instrumentin takaisinostoon (kokonaan tai osittain) eivätkä näiden instrumenttien ehdot poikkea huomattavasti toisistaan, syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan uuden velan kirjanpitoarvoa, ja nämä menot ja palkkiot kirjataan kuluiksi uuden liikkeeseen lasketun instrumentin jäljellä olevana juoksuaikana.

Konsernin ottamat lainat ovat *jaksotettuun hankintamenuon kirjattavia rahoitusvelkoja*. Ne arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon merkittäessä käypään arvoon efektiivisen koron menetelmällä ottaen huomioon lainojen transaktiomenot. Tämän jälkeen lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Sanoma-konsernissa *käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin* sisältyvät johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Johdannaisten käypien arvojen muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Johdannaissopimukset

Sanoma-konserni voi käyttää johdannaisinstrumentteja, kuten termiinisopimuksia ja koronvaihtosopimuksia, suojautuakseen valuuttakurssien ja korkotason muutoksia vastaan. Johdannaissinstrumentit merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä jona konsernista tulee sopimusapuoli ja arvostetaan jokaisen raportointikauden päättymispäivänä käypään arvoon. Taseessa johdannaissopimukset kirjataan muihin lyhytaikaisiin saamisiin ja velkoihin.

➕ Rahoitusriskien hallinnan periaatteita on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 29.

Käypien arvojen hierarkia

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat jaetaan kolmeen tasoon käypien arvojen hierarkiassa. Tasolla 1 käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tasolla 2 käyvät arvot perustuvat arvonmäärittämissä, joiden syöttötiedot ovat havainnointivissa joko suorasti tai epäsuorasti. Tasolle 3 luokiteltujen varojen ja velkojen käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu havainnointivissa oleviin markkinatietoihin.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, edellisten tilikausien verojen oikaisuista ja laskennallisen veron muutoksesta. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan ja säännösten perusteella. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan tulosvaikutteisesti. Muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan myös vastaavasti joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.

Laskennallisia veroja kirjataan pääsääntöisesti kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen tilinpäätöspäivään mennessä säädettyjä verokantoja. Verokannan muutokset on otettu huomioon laskennallisen veron muutoksena tuloslaskelmassa. Laskennalliset verosaamiset kirjataan siihen määrään, joka todennäköisesti voidaan hyödyntää tulevaisuudessa vastaavaa verotettavaa tuloa vastaan.

Tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa siltä osin kuin väliaikainen ero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Merkittävimmät väliaikaiset erot liittyvät poistoeroihin, etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin, tytäryhtiöiden vahvistettuihin tappioihin sekä hankittujen omaisuuserien arvostamiseen käypiin arvoihin liiketoimintojen yhdistämisissä.

Varaukset

Varaus kirjataan silloin, kun Sanomalla on olemassa aikaisempien tapahtumien perusteella syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, joka todennäköisesti johtaa taloudellisten voimavarojen poistumiseen yrityksestä ja jonka määrä on luotettavasti arvioitavissa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Osakeperusteiset maksut

Sanomalla on käytössä suoriteperusteinen osakepalkkiojärjestelmä ja ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmät korvaavat Sanoman optiojärjestelmät eikä uusia optio-oikeuksia enää myönnetä. Suoriteperusteisten osakepalkkioiden saamisen edellytyksenä on hallituksen kullekin osakepalkkio-ohjelmalle asettamien konsernin tavoitteiden saavuttaminen. Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä koostuu vuosittain alkavista uusista järjestelmistä, jotka edellyttävät hallituksen hyväksyntää. Jokainen uusi ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä antaa mahdollisuuden saada Sanoman osakkeita pitkän aikavälin kannustinpalkkiona edellyttäen, että työsuhteen jatkumiseen perustuva ehto osakepalkkioiden saamiseksi täyttyy palkkioiden maksamisen ajankohtana.

Järjestelmien perusteella mahdollisesti maksuun tuleva palkkio maksetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahaosuus on tarkoitettu verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseen palkkion maksuhetkellä. Niissä maissa, joissa osakkeita ei voida myöntää, mahdollinen palkkio maksetaan kokonaan rahana.

Omana pääomana maksettavien osakepalkkioiden käypä arvo on määriteltävä myöntämishetkellä käyttäen Sanoman osakekurssia vähennettynä ennen palkkion maksua odotettavissa olevilla osingonmaksuilla. Rahana selvitettävän osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä osakepalkkion maksuhetkeen asti. Osakepalkkion maksuun asti kirjattavan velan arvo muuttuu siten Sanoman osakekurssin mukaan. Käypä arvo kirjataan henkilöstökuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Sanoman käynnissä olevat optio-ohjelmat jatkuvat voimassa olevien ehtojen mukaisesti merkintäaikojen päättymiseen saakka. Sanoma on myöntänyt osakeoptioita ryhmälle konsernin avainhenkilöitä osana heidän kokonaispalkkaustaan rahapalkan ja muiden työsuhte-etujen ohella. Optioista ei enää kirjata kuluja tuloslaskelmaan, sillä kaikkien optiojärjestelmien sitouttamisajanjaksot ovat päättyneet. Kun osakkeita merkitään optio-oikeuksilla, osakemerkintöjen perusteella saadut rahasuoritukset kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

⊕ Osakeperusteisia maksuja on kuvattu tarkemmin liitetiedossa 23.

Tuloutus

Myyntituotot tuloutetaan silloin, kun suoritteiden omistamiseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä myyjällä ole enää hallintaoikeutta eikä todellista määräysvaltaa suoritteisiin. Tilattavien tuotteiden (aikakaus- ja sanomalehdet) tuloutusajankohtana käytetään tuotteiden toimitusajankohtaa asiakkaille. Palvelujen myyntiin luetaan mainos- ja ilmoitusmyynti niin lehdissä, televisiossa, radiossa kuin verkossa sekä sähköisten markkinapaikkojen myynti. Palvelujen myynti käsittää myös lehtijakelutoiminnan myynnin sekä oppimiskorjauksista ja tietokannoista perityt käyttöoikeusmaksut. Palvelujen tuotot kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu. Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja on oikaistu annetuilla alennuksilla ja välillisillä veroilla. Välitysmyyntistä liikevaihtoon sisältyvät välityspalkkiot. Muiden kuin Sanoma-konsernin kustantamien lehtien välittäminen vähittäismyyjille käsitellään välitysmyyntinä ja liikevaihtoon kirjataan vain välityspalkkion osuus.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi sille tilikaudelle, jolla ne ovat syntyneet.

Kehittämismenoilla tarkoitetaan menoja, joilla pyritään uusien myytävien tuotteiden hyödykkeiden kehittämiseen tai nykyisten tuotteiden/palvelujen ominaisuuksien olennaiseen parantamiseen sekä liiketoiminnan laajentamiseen. Ajallisesti tutkimus- ja kehittämismenot suoritetaan pääasiassa ennen kuin yritys aloittaa uuden tuotteen/palvelun kannattavaksi tarkoitettua hyödyntämistä. Kehittämismenot kirjataan joko kuluksi sille tilikaudelle, jolla ne ovat syntyneet tai merkitään taseeseen muuksi aineettomaksi hyödykkeeksi, jos ne täyttävät kirjaimisedellytykset.

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on eri toimintamaissa eläkejärjestelyjä, jotka on hoidettu paikallisten olosuhteiden ja lainsäädännön perusteella. Eläkejärjestelyt on luokiteltu joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Suomessa konsernilla on TyEL-vakuutusjärjestelyjen lisäksi oma eläkesäätiö, jossa hoidetaan tiettyjen konserniyhtiöiden lakisääteinen eläketurva sekä lisäeläkejärjestelyt. Suomessa on lisäksi myös muita etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka on hoidettu vakuutusmuotoisena. Konsernin ulkomaisissa yksiköissä on sekä etuus- että maksupohjaisia järjestelyjä. Eläketurvaa on hoidettu sekä säätiöissä että vakuutusmuotoisena.

Maksupohjaisten järjestelyjen maksut kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, johon ne kohdistuvat. Maksupohjaisten eläkejärjestelyjen maksut suoritetaan vakuutusyhtiöille, minkä jälkeen niihin ei liity enää muita maksuvelvoitteita. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Sanoma-konsernin etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen käyttäen ennakoitua etuusoikeyksikköön perustuvaa menetelmää. Etuuspohjaisten järjestelyjen eläkevelvoitteena tai eläkevaroina esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla ja oikaistuna mahdollisilla takautuvaan työsuoritukseen perustuvilla menoilla. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskont-

tauskorkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tai valtion joukkolainojen perusteella määriteltyä korkoa. Joukkovelkakirjalainojen maturiteetti vastaa olennaisilta osin eläkevelvoitteen maturiteettia. Eläkemenot kirjataan kuluksi järjestykseen osallistuvien työntekijöiden palvelusaikana, auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella.

Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Myöhemmin sovellettavat IFRS-standardit ja tulkinnat

IASB ja IFRIC ovat julkistaneet seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät vielä ole voimassa eikä konserni ole soveltanut näitä säännöksiä ennen niiden pakollista voimaantuloa.

- IAS 12 *Tuloverot* muutos *Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen realisoitumattomista tappioista* (voimassa 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät vaatimuksia koskien laskennallisten verojen kirjaamista realisoitumattomista tappioista silloin, kun velkainstrumentti arvostetaan käypään arvoon. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Standardimuutoksella ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IAS 7 *Rahavirtalaskelmat* muutos *Tilinpäätöksessä esitettävistä tietoja koskeva hanke* (voimassa 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset edellyttävät esittämään tietoja, jotka auttavat tilinpäätöksen käyttäjiä arvioimaan rahoitustoiminnoista johtuvien velkojen muutoksia sisältäen sekä rahavirroista syntyvät muutokset että muutokset, joihin ei liity rahavirtaa. Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Uusien vaatimusten mukaisesti konserni aikoo esittää täsmäytyksen rahoitustoiminnoista johtuvista velkojen muutoksista.
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehty muutokset (voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 9 korvaa nykyisen standardin IAS 39 *Rahoitusinstrumentit*: kirjaaminen ja arvostaminen. Standardi sisältää uudistetut rahoitusvarojen sekä -velkojen luokittelu- ja arvostamisperiaatteet sekä rahoitusvarojen arvon alentumisen arviointiin uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin. Tämän lisäksi suojauslaskentaa koskevat säännökset on uudistettu. Standardin soveltaminen muuttaa rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua sekä aikaistaa luottotappioiden kirjaamista. Standardilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.
- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* ja täsmennykset standardiin (sovellettava 1.1.2018 ja sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Standardin mukaan tuotot kirjataan määrään, jonka yhteisö odottaa saavansa, kun tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu asiakkaalle. IFRS 15 tarjoaa entistä jäsennellymmän lähestymistavan myyntituottojen tunnistamiseen ja kirjaamiseen. Uusi standardi koskee kaikkia yhtiöitä ja korvaa nykyiset standardit ja niiden tulkinnat. Sanoma käynnisti IFRS 15 -standardin vaikutusten arvioinnin vuonna 2016. Siihen kuuluu merkittävimpien tuottojen tuloutusperiaatteiden alustava tarkastus toimintayksiköissä. Alustavan tarkastuksen tarkoituksena on tunnistaa mahdolliset erot tuottojen nykyisten tuloutuskäytäntöjen ja IFRS 15 -standardin vaatimusten välillä. Merkittävimmät tuotot tulevat sanomalehtien ja aikakauslehtien kustantamisesta (kuluttaja- ja mediamyynti), televisio- ja radiotoiminnoista, verkko- ja mobiilitoiminnoista ja oppimiskäyttöalustoista. Käytäntöjen alustavan tarkastuksen tulokset on vahvistettu kaikkien tuottovirtojen osalta käymällä läpi keskeiset tuotosopimukset. Aikakauslehtien ja sanomalehtien kustantamisen osalta merkittävin havainto oli tarve tunnistaa lisäsuoritusvelvoitteet tapauksissa, joissa uusille tilaajille annetaan palkinnoksi tilaajalahjoja. Televisio- ja radiotoimintojen tuottojen kirjaaminen on jo vahvasti sidoksissa yksittäisiin suoritusvelvoitteisiin, joten IFRS 15 -standardin vaikututusta pidetään vähäisenä. Learningin osalta merkittävimmät havainnot liittyivät yhdistelmätuotteista eli painettujen ja digitaalisten tuotteiden yhdistelmästä saatuihin tuottoihin. Joissakin tapauksissa on otettava huomioon useita suoritusvelvoitteita eri aikoina (ajan mittaan tai tietynä aikana) velvoitteiden luonteen mukaisesti. Alustava johtopäätös vaikutusten arvioinnista on se, että arvioinnissa havaitut erot eivät vaikuta merkittävästi Sanoma-konsernin tuottoihin IFRS 15 -standardia sovellettaessa. Seuraavassa vaiheessa (2017) vaikutusten arvioinnin tuloksen perusteella tehdään tarvittaessa muutoksia prosesseihin ja järjestelmiin. Lisäksi valitaan siirtymään sovellettava menetelmä (retrospektiivinen menetelmä tai kumulatiivisen vaikutuksen menetelmä).
- IFRS 2 *Osakeperusteiset maksut* muutos *Classification and Measurement of Share-based Payment Transactions* (voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset kattavat kolme osa-aluetta: käteisvaroina maksettavien osakeperusteisten liiketoimien arvostaminen, nettoverojen jälkeen maksettavien osakeperusteisten liiketoimien luokittelu ja muutoksen kirjaaminen kun käteisvaroina maksettava liiketoimi muutetaan omana pääomana maksettavaksi. Muutoksia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konserni arvioi parhaillaan standardimuutoksen vaikutuksia.
- IFRS 16 *Leases* (voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 16 sisältää yhden mallin vuokralle ottajan kirjanpitoon, jonka mukaan vuokralle ottajan tulee kirjata kaikki vuokrasopimukset varoihin ja velkoihin lukuun ottamatta 12 kuukauden tai alle 12 kuukauden vuokrasopimuksia tai vuokrasopimuksia, joiden arvo on vähäinen. Vuokralle antaja luokittelee edelleen vuokrasopimukset rahoitusleasingopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. Standardia ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa. Konserni arvioi parhaillaan standardin vaikutuksia.

2. Toimintasegmentit

Sanoma-konsernilla oli vuonna 2016 kaksi raportoitavaa segmenttiä: Consumer Media ja Learning. Consumer Media on yhdistetty vuonna 2016 kahdesta strategisesta liiketoimintayksiköstä: Sanoma Media BeNe ja Sanoma Media Finland. Consumer Media vastaa aikakauslehdistä, TV-toiminnasta ja sanomalehdistä Suomessa, Hollannissa ja Belgiassa. Sen palveluvalikoimaan kuuluu myös runsaasti erilaisia verkko- ja mobiilipalveluja. Learning on monikanavaisten oppimiskäytäntöjen johtava tarjoaja Euroopassa. Sen päämarkkinat ovat Belgia, Hollanti, Puola, Ruotsi ja Suomi.

Consumer Media

Sanoma Media BeNe sisältää Hollannin ja Belgian kuluttajamediatoiminnat sekä hollantilaisen Aldipress-lehtijakeluyhtiön. Sanomalla on yksi Hollannin johtavista tuotetarjoomista: yli 50 vahvaa tuotebrändiä ja vahva markkina-asema kaikkialla mediassa: aikakauslehdissä, tapahtumissa, yritysjulkaisuissa, sähköisissä kauppapaikoissa, verkkosivustoissa ja sovelluksissa. Yhtiöllä on myös neljä maksutonta TV-kanavaa ja verkkovideopalvelu. Belgiassa Sanoma on monikanavainen, johtava mediayhtiö, jonka korkealaatuiset aikakauslehdet ja digitaalinen media keskittyvät erityisesti naiseen ja kodinsisustamiseen. Sanoma kehittää menestyksekkäitä markkinointiratkaisuja mainostajille yhdistämällä sisältöä ja asiakastietoa. Yhteensä Sanoma Media BeNe tavoittaa viikoittain yli 15 miljoonaa kuluttajaa.

Sanoma Media Finland on Suomen johtava mediatalo, joka tarjoaa tietoa, elämyksiä, inspiraatiota ja viihdettä niin sanoma- ja aikakauslehdissä kuin televisiossa, radiossa, verkossa ja mobiilissakin. Sanoma Media Finlandin tarjoomassa on johtavia brändejä ja palveluja, kuten Aku Ankka, Me Naiset, Helsingin Sanomat, Oikotie, Ilta-Sanomat, Radio Suomipop ja Ruutu. Ne tavoittavat päivittäin lähes kaikki suomalaiset. Mainostajille Sanoma Media Finland on luotettava kumppani, joka tarjoaa näkemyksellisiä, vaikuttavia ja tavoittavia ratkaisuja.

Learning

Sanoma Learning on Euroopan johtaviin lukeutuva oppimisen yhtiö, jonka ratkaisuja käyttää noin 10 miljoonaa oppilasta ja miljoona opettajaa. Monikanavaisten oppimiskäytäntöjensä avulla Sanoma auttaa oppilaita saavuttamaan hyviä oppimistuloksia ja tehostaa opettajien työtä perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Paikallisten yhtiöidensä kautta Sanoma tukee joitakin maailman parhaista kansallisista koulutusjärjestelmistä Suomessa, Hollannissa, Belgiassa, Puolassa ja Ruotsissa.

Kohdistamattomat/eliminoinnit

Kohdistamattomat/eliminoinnit-sarakkeessa esitetään konsernieliminoitien lisäksi ydinliiketoimintaan kuulumattomat liiketoiminnat, konsernitoiminnat, kiinteistöyhtiöt sekä segmenteille kohdistamattomat erät.

Segmentit 2016, milj. euroa	Consumer Media	Learning	Kohdistamattomat/ eliminoinnit	Konserni
Ulkoisen liikevaihto	1 356,4	282,5	0,3	1 639,1
Sisäinen liikevaihto	0,4	0,1	-0,5	
Liikevaihto	1 356,7	282,6	-0,2	1 639,1
Poistot ja arvonalentumiset	-255,2	-39,9	-4,5	-299,7
Liikevoitto	141,8	67,4	-12,6	196,6
Operatiivinen liikevoitto	135,1	56,8	-24,0	167,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-1,9	-0,4	-0,2	-2,4
Rahoitustuotot			10,5	10,5
Rahoituskulut			-47,5	-47,5
Tulos ennen veroja				157,2
Käyttöomaisuusinvestoinnit	11,0	17,7	6,0	34,8
Liikearvo	1 388,8	274,2		1 663,0
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	20,8	0,1	0,4	21,3
Segmentin varat	1 978,2	505,0	43,7	2 526,9
Muut varat			78,7	78,7
Varat yhteensä				2 605,6
Segmentin velat	1 147,7	110,3	-553,3	704,7
Muut velat				898,5
Velat yhteensä				1 603,1
Liiketoiminnan rahavirta	141,3	56,5	-44,3	153,5
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaisiksi muutettuna)	3 597	1 413	374	5 384

Segmentit 2015, milj. euroa	Consumer Media	Learning	Kohdistamattomat/ eliminoinnit	Konserni
Ulkoinen liikevaihto	1 401,9	280,3	34,5	1 716,7
Sisäinen liikevaihto	0,3	0,0	-0,3	
Liikevaihto	1 402,2	280,3	34,2	1 716,7
Poistot ja arvonalentumiset	-344,3	-39,4	-5,6	-389,4
Liikevoitto	-30,9	33,1	-125,4	-123,1
Operatiivinen liikevoitto	76,9	44,6	-37,8	83,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	-0,7	0,0	0,0	-0,7
Rahoitustuotot			26,1	26,1
Rahoituskulut			-53,7	-53,7
Tulos ennen veroja				-151,4
Käyttöomaisuusinvestoinnit	19,8	25,5	9,4	54,7
Liikearvo	1 394,7	270,7	0,0	1 665,3
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset	25,0	7,5	0,5	33,1
Segmentin varat	2 061,7	483,2	68,2	2 613,1
Muut varat			152,0	152,0
Varat yhteensä				2 765,1
Segmentin velat	1 159,8	124,8	-516,6	768,0
Muut velat				968,0
Velat yhteensä				1 736,0
Liiketoiminnan rahavirta	54,3	41,5	-70,3	25,5
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaisiksi muutettuna)	4 227	1 519	1 030	6 776

Segmenttiraportoinnin laskentaperiaatteet eivät poikkea konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteista. Konsernissa segmenttien tuloksellisuuden arviointi sekä segmenteille kohdennettavia resursseja koskevat päätökset perustuvat segmenttien liikevoittoon. Konsernissa ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii konsernin johtoryhmä. Seg-

mentin varat eivät sisällä rahavaroja, korollisia saamia, verosaamia eivätkä laskennallisia verosaamia. Segmentin velat eivät sisällä rahoitusvelkoja, verovelkoja ja laskennallisia verovelkoja. Investoinnit sisältävät lisäykset aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot 2016, milj. euroa	Suomi	Hollanti	Muut EU-maat	Muut maat	Eliminoinnit	Konserni
Ulkoinen liikevaihto	624,1	762,9	251,9	0,2	0,0	1 639,1
Pitkäaikaiset varat	234,3	1 770,9	199,5	0,0	0,0	2 204,8

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot 2015, milj. euroa	Suomi	Hollanti	Muut EU-maat	Muut maat	Eliminoinnit	Konserni
Ulkoinen liikevaihto	636,5	764,1	309,4	6,7	0,0	1 716,7
Pitkäaikaiset varat	259,7	1 822,1	179,6	1,1	0,0	2 262,5

Ulkoinen liikevaihto sekä pitkäaikaiset varat esitetään yhteisön kotipaikan mukaan. Pitkäaikaiset varat eivät sisällä rahoitusinstrumentteja, laskennallisia verosaamia ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyviä varoja.

Konsernin tuotot liiketoimista yhdenkään yksittäisen asiakkaan kanssa eivät ole yli 10 % konsernin liikevaihdosta.

3. Operatiivisen liikevoiton muodostuminen

milj. euroa	2016	2015
Liikevoitto	196,6	-123,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
Media BeNe		
Arvonalentumiset	-13,6	-78,2
Myyntivoitot/ -tappiot *	13,3	-9,9
Rakennejärjestelykulut	-25,5	-34,3
Muut		
Hollannin etuusperusteisen eläkejärjestelyn muutos maksupohjaiseksi	40,8	
Media Finland		
Myyntivoitot/ -tappiot	0,5	-2,5
Rakennejärjestelykulut	-7,5	-18,4
Muut		
Ylikatteen siirto Sanoman eläkesäätiössä	-1,2	
Learning		
Arvonalentumiset	-4,4	
Rakennejärjestelykulut	-10,9	-11,5
Muut		
Hollannin etuusperusteisen eläkejärjestelyn muutos maksupohjaiseksi	22,9	
Ylikatteen siirto Sanoman eläkesäätiössä	3,0	
Muut yhtiöt		
Myyntivoitot/ -tappiot **	2,7	-48,5
Rakennejärjestelykulut	-0,4	-3,5
Muut		
Ylikatteen siirto Sanoman eläkesäätiössä	-1,8	
Hollannin etuusperusteisen eläkejärjestelyn muutos maksupohjaiseksi	11,0	
Yhteensä	28,7	-206,8
Operatiivinen liikevoitto	167,9	83,7

* Vuonna 2015 -35,4 milj. euroa myyntitappiosta sisältyy 'Muut yhtiöt' -lukuun.

** Vuonna 2015 -38,0 milj. euron alaskirjaus ja muuntoerojen tuloutus liittyen pääomaosuusmenetelmällä käsiteltäviin sijoituksiin (Venäjä ja Ukraina) sisältyy tuloslaskelman riville osuus yhteisyritysten tuloksista.

Osakkuusyhtiötuloksiin sisältyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. euroa	2016	2015
Media Finland		
Aiemmin omistetun osuuden arvostaminen käypään arvoon (Mobiilimarkkinointi Routa)		1,9
Media BeNe		
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävien sijoitusten arvonalentuminen		-1,8
Yhteensä		0,1

Rahoitustuottojen ja -kulujen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. euroa	2016	2015
Rakennejärjestelykulut (leasing-sopimuksen purkautuminen)		5,5
Lainan arvonalentuminen	-4,6	-1,4
Yhteensä	-4,6	4,1

4. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Myytävänä olevat omaisuuserät vuonna 2016

Maaliskuussa 2016 Sanoma sai päätökseen Venäjän jäljellä olevien liiketoimintojen myynnin, jotka oli luokiteltu myytävänä oleviksi 31.12.2015.

Joulukuussa 2016 luokiteltiin myytävänä oleviksi Kiinteistö Oy Lehtikaari 1 ja Kiinteistö Oy Lepolankatu 15. Sanoma sopi joulukuussa 2014 myyvänsä nämä kaksi Kouvolassa ja Lappeenrannassa sijaitsevaa paino- ja toimistokiinteistöään Länsi-Savo Oy:lle.

Myytävänä olevat omaisuuserät vuonna 2015

Elokuussa 2015 Sanoma sai tiedon, että Venäjän ulkomaisia investointeja valvova komissio ei myöntänyt Sanomalle lupaa myydä 50 %:n omistusosuuttaan venäläisestä aikakauslehtiä julkaisevasta Fashion Pressistä Hearst Communications Inc:lle. Joulukuussa 2015 Sanoma sopi myyvänsä 50 % osuutensa Hearst Independent Media Publishing B.V:stä, OOO United Pressin sekä 50 %:n osuutensa OOO Mondadori Independent Mediasta InVenture Partnersille. United Press ja yhteisyritys Mondadori Independent Media luokiteltiin myytävänä olevaksi 31.12.2015 ja yhteisyritys Hearst Independent Media Publishing luokiteltiin myytävänä olevaksi 31.12.2014. Vuonna 2015 näiden Venäjän toimintojen arvoa kirjattiin alas 37,3 milj. euroa vastaamaan myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyä käypää arvoa. Hearst Independent Media Publishing, United Press ja Mondadori Independent Media esitetään segmenttitietojen kohdistamattomat/eliminoinnit-sarakkeessa.

Seuraavissa taulukoissa esitetään myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat.

Myytävänä olevat omaisuuserät, milj. euroa	2016	2015
Aineelliset hyödykkeet	6,8	0,1
Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset		7,5
Laskennalliset verosaamiset		0,2
Vaihto-omaisuus		0,0
Versaamiset		0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,0	3,1
Yhteensä	6,8	10,9

Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat, milj. euroa	2016	2015
Laskennalliset verovelat	0,2	0,0
Varaukset		0,8
Verovelat		0,0
Ostovelat ja muut velat	0,0	2,3
Yhteensä	0,3	3,1

Osa myytävänä olevista omaisuuseristä on arvostettu myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon ja osa kirjanpitoarvoon.

5. Hankitut ja myydyt liiketoiminnot

Hankittujen liiketoimintojen varat ja velat käypään arvoon, milj. euroa	2016	2015
Aineelliset hyödykkeet	0,5	0,0
Aineettomat hyödykkeet	23,9	4,5
Muut pitkäaikaiset varat	2,0	0,1
Vaihto-omaisuus	3,5	
Muut lyhytaikaiset varat	5,3	3,3
Varat yhteensä	35,3	7,9
Pitkäaikainen vieras pääoma	-16,9	-0,8
Lyhytaikainen vieras pääoma	-6,7	-1,9
Velat yhteensä	-23,5	-2,7
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	11,7	5,2
Hankintahinta	25,5	5,1
Määräysvallattomien omistajien osuus perustuen suhteelliseen osuuteen hankitun omaisuuden nettovarallisuudesta	0,0	2,2
Aiempi omistusosuus käypään arvoon arvostettuna	2,2	2,8
Hankitun nettovarallisuuden käypä arvo	-11,7	-5,2
Liikearvo hankinnoista	15,9	4,9

Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat, milj.euroa	2016	2015
Hankintahinta	1,7	0,7
Hankitun osuuden kirjanpitoarvo	-0,2	0,1
Hankinnan vaikutus konsernin omaan pääomaan	-1,9	-0,6

Hankittujen toimintojen rahavirtavaikutus, milj.euroa	2016	2015
Tilikaudella kirjatut hankintamenot	27,2	5,7
Hankittujen toimintojen rahavarat	-0,9	-1,6
Hankintahintavelkojen maksu (+) / lisäys (-)	-6,6	0,5
Hankittujen toimintojen rahavirtavaikutus	19,8	4,7

Hankitut liiketoiminnot vuonna 2016

Vuonna 2016 Sanoma investoi 27,2 milj. euroa yritys- ja liiketoiminta-ostoihin. Yksittäisten hankintojen vaikutukset konsernin varoihin ja velkoihin eivät olleet merkittäviä. Hankintojen yhteisvaikutus konsernin liikevaihtoon omistusajalta oli 13,0 milj. euroa ja liikevoittoon -4,3 milj. euroa.

Tammikuussa 2016 Sanoma hankki 80 % osuuden suomalaisesta oppimispalveluita tuottavasta TutorHouse-yhtiöstä.

Kesäkuussa 2016 Sanoma osti hollantilaiset ostoohjutus- eli cashback-markkinointiin erikoistuneet yritykset; Scoupy-yrityksen jäljellä olevat osakkeet ja Kortingsleuk.nl-yrityksen koko osakekannan. Yhtiöiden palveluksessa oli 38 työntekijää vuoden 2016 lopussa.

Kesäkuussa 2016 Sanoma osti belgialaisen oppimateriaalikustantaja De Boeckin Ergon Capital Partnersilta. Yhtiön palveluksessa oli 82 työntekijää vuoden 2016 lopussa.

Hankitut liiketoiminnot vuonna 2015

Vuonna 2015 Sanoma investoi 5,7 milj. euroa yritys- ja liiketoiminta-ostoihin. Yksittäisten hankintojen vaikutukset konsernin varoihin ja velkoihin eivät olleet merkittäviä. Hankintojen yhteisvaikutus konsernin liikevaihtoon omistusajalta oli 7,3 milj. euroa ja liikevoittoon -0,3 milj. euroa.

Helmikuussa Sanoma osti 51 % ja marraskuussa 20 % osuuden hollantilaisesta sosiaalisen median palveluja tuottavasta yhtiöstä Social Influencers B.V.:stä. Yhtiössä työskenteli 13 henkilöä vuoden 2015 lopussa.

Maaliskuussa Sanoma nosti omistusosuutensa suomalaisessa Mobiili-markkinointi Routa -yhtiössä 25 prosentista 51 prosenttiin. Yhtiössä työskenteli 77 henkilöä vuoden 2015 lopussa.

Lokakuussa Sanoma Media Finlandiin kuuluva Oikotie hankki Jokakoti.fi palvelun sekä Jokakoti Oy:n koko osakekannan. Jokakoti ja Oikotie Asunnot yhdistävät kaupan myötä voimansa ja tulevat toimimaan Oikotien brändin alla.

Liiketoimintojen myynnit 2016

Myytyjen toimintojen vaikutus konsernin varoihin ja velkoihin, milj. euroa	2016	2015
Pitkäaikaiset varat	17,2	62,6
Vaihto-omaisuus	0,0	1,5
Muut lyhytaikaiset varat	16,9	55,9
Varat yhteensä	34,1	119,9
Pitkäaikainen vieras pääoma	-1,1	-13,1
Lyhytaikainen vieras pääoma	-5,6	-28,2
Velat yhteensä	-6,7	-41,3
Nettovarat	27,4	78,6
Myyntituloksen oikaisu (Unkari)		0,2
Lainasaamisen myynti		-4,5
Myytyjen toimintojen muuntoerot	0,4	-10,2
Myyntihinta	44,7	67,5
Liiketoimintojen myyntivoitot (netto)	17,7	-25,5

Myytyjen toimintojen rahavirtavaikutus, milj. euroa	2016	2015
Tilikaudella kirjatut myyntihinnat	44,7	67,5
Myytyjen toimintojen rahavarat	-2,3	-13,3
Kauppahintasaatavien maksu (+) / lisäys (-)	0,7	-16,8
Myyntituloksen oikaisu (Unkari)		0,2
Myytyjen toimintojen rahavirtavaikutus	43,1	37,6

Joulukuussa 2015 Sanoma myi 50 % osuutensa Fashion Pressistä sekä muut jäljellä olevat liiketoimintonsa Venäjällä (jäljellä olevat United Pressin liiketoiminnot sekä 50 % osuuden Mondadori Independent Mediasta). Kauppa saatiin päätökseen maaliskuussa 2016.

Tammikuussa 2016 Sanoma myi suomalaisen AAC Global -kielipalveluyhtiön.

Helmikuussa 2016 Sanoma myi hollantilaisen autojen luokiteltuihin ilmoituksiin erikoistuneen Autotrader.nl:n AutoScout24:lle. Sanoma kirjasi kaupasta 13,3 milj. euron suuruisen myyntivoiton.

Syyskuussa 2016 Sanoma myi suomalaisen Head Officen asiakaslehti-liiketoiminnan Fokus Medialle.

Liiketoimintojen myynnit 2015

Sanoma ilmoitti huhtikuussa 2014 myyvänsä Kaakkois-Suomessa julkaistavia sanomalehtiä kustantavan Sanoma Lehtimedian ja paikallisten painoyhtiöiden enemmistöosuuden. Yritysjärjestelyn ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen tammikuussa 2015, ja yhtiö siirtyi kokonaisuudessaan Länsi-Savon omistukseen viiden vuoden kuluessa. Määräysvallan menettämisen perusteella Sanoma kirjasi kaupasta 3,5 milj. euron myyntivoiton vuonna 2015.

Huhtikuussa 2015 Sanoma myi 33,3 % osuutensa Delovoi Standardista. Delovoi Standard julkaisee Venäjän johtavaa päivittäistä taloussanomalehti Vedomostia. Lisäksi Sanoma myi United Pressin omistamat lehdet sekä omistamansa 50 %:n osuuden Viadeosta. Sanoma kirjasi kaupoista 6,6 milj. euron myyntitappion valuuttakurssimuutoksella tarkistettuna.

Kesäkuussa Sanoma Media Netherlands myi aikakauslehtiä Hollannissa ja kirjasi myynnistä 0,2 milj. euron myyntitappion.

Toukokuussa Sanoma ilmoitti myyvänsä kolme aikakauslehteä Belgiassa: Humon, Storyn ja TeVeBladin. Kauppa saatiin päätökseen syyskuussa. Sanoma kirjasi kaupasta 12,2 milj. euron myyntitappion.

Marraskuussa Sanoma myi enemmistöosuutensa suomalaisesta kirjapainoyhtiö Bookwellista. Sanoma kirjasi kaupasta 3,9 milj. euron myyntitappion.

Marras- ja joulukuussa Sanoma Media Belgium myi belgialaiset aikakauslehdet Moustiquen, Télé Pocketin ja Bloemschikkenin. Sanoma kirjasi kaupoista yhteensä 2,5 milj. euron myyntivoiton.

Joulukuussa Sanoma myi Hämeen Painon ja siihen kuuluvat kiinteistöt DA-Design Oy:lle. Sanoma kirjasi kaupasta 6,7 milj. euron myyntitappion.

6. Liikevaihto

Liikevaihdon jakautuminen tavaroihin ja palveluihin, milj. euroa	2016	2015
Tavaroiden myynti	818,4	851,5
Palvelujen myynti	820,7	865,2
Yhteensä	1 639,1	1 716,7

Tavaroiden myyntiin luetaan aikakauslehtien, sanomalehtien ja kirjojen sekä muiden fyysisten tuotteiden myynti.

Palvelujen myyntiin luetaan mainos- ja ilmoitusmyynti niin lehdissä, televisiossa, radiossa kuin verkossa sekä sähköisten markkinapaikkojen myynti. Palvelujen myynti käsittää myös lehtijakelutoiminnan myynnin ja oppimisjärjestelmistä ja tietokannoista perityt käyttöi-keusmaksut.

7. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot, milj. euroa	2016	2015
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	1,0	1,1
Konserniyhtiöiden ja liiketoimintojen myyntivoitot	16,8	8,7
Yhteis- ja osakkuusyritysten myyntivoitot	0,8	4,9
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	2,8	1,9
Muut vuokratuotot	3,1	2,9
Julkiset avustukset	0,3	0,3
Muut	15,1	17,6
Yhteensä	39,9	37,4

Vuonna 2016 konserniyhtiöiden ja liiketoimintojen myyntivoittoihin sisältyy hollantilaisen autojen luokiteltuihin ilmoituksiin erikoistuneen Autotrader.nl:n myynnistä syntynyt myyntivoitto 13,3 milj. euroa ja 1,9 milj. euron myyntivoitto suomalaisen kieli-, viestintä- ja koulutuspalveluihin erikoistuneen AAC Global Oy:n myynnistä.

Vuonna 2015 konserniyhtiöiden ja liiketoimintojen myyntivoittoihin sisältyy 3,5 milj. euron myyntivoitto Lehtimedian ja paikallisten painotalojen myynnistä sekä 3,1 milj. euron myyntivoitto Belgian aikakauslehtien myynnistä.

Muut liiketoiminnan tuotot sisältävät kopiointikorvauksia 2,0 milj. euroa (2015: 3,1), vaihtoehtoisin maksutapoihin liittyviä tuottoja 2,9 milj. euroa (2015: 3,1) sekä edelleen veloitettuja jakelukustannuksia 4,9 milj. euroa (2015: 5,0).

⊕ Sijoituskiinteistöistä kerrotaan lisää liitetiedossa 14.

8. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, milj. euroa	2016	2015
Palkat ja palkkiot	-320,0	-379,1
Osakkeina toteutettavat osakeperusteiset maksut	-1,0	-1,1
Käteisvaroina toteutettavat osakeperusteiset maksut	-2,6	-0,8
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-37,3	-34,8
Eläkekulut, etuuspohjaiset järjestelyt	71,4	-15,7
Muut henkilösivukulut	-36,0	-40,8
Yhteensä	-325,5	-472,3

⊕ Johdon palkat ja palkkiot sekä muut etuudet on esitetty liitetiedossa 33. Osakeperusteista palkitsemista on kuvattu liitetiedossa 23.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Sanoma-konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä henkilöstön eläketurvan kattamiseksi. Eläke-etuudet on järjestetty paikallisten vaatimusten ja lainsäädännön mukaan. Suurin osa eläkejärjestelyistä on maksupohjaisia, joissa työnantajan maksuvelvoite ja siitä seuraava tuloslaskelman kulu perustuu ennalta asetettuun kiinteään tasoon tai prosenttiosuuteen työntekijän palkasta. Maksupohjaiseen eläkejärjestelyyn suoritettavat maksut ja vastaavat kulut tuloslaskelmalla olivat yhteensä 37,3 milj. euroa (2015: 34,8). Sanoma-konsernissa on useita etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Vuoden 2016 lopussa voimassa olleet etuuspohjaiset eläkejärjestelyt koskivat Suomea ja Belgiaa. Vuonna 2015 Sanomalla oli merkittäviä etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä myös Hollannissa, mutta ne korvattiin uudella maksuperusteisella järjestelyllä vuonna 2016. Kaikkiin Hollannin aiempien etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen puitteissa myönnettyihin etuihin liittyvät vastaiset oikeudelliset ja tosiasialliset velvoitteet poistettiin vuoden 2016 aikana, ja niistä kirjattiin IAS 19 -standardin mukainen 75,3 milj. euron tulo vuodelle 2016.

Suomi

Suomessa konsernilla on TyEL-vakuutusjärjestelyjen (maksupohjainen järjestely) lisäksi oma eläkesäätiö, jossa hoidetaan tiettyjen konserniyhtiöiden lakisääteinen eläketurva sekä lisäeläkejärjestelyt. Säätiössä hoidettu eläketurva on luokiteltu etuuspohjaiseksi järjestelyksi. Suomessa on lisäksi myös muita etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, jotka on hoidettu vakuutusmuotoisena.

Suomessa lisäeläkejärjestelyt ovat keskimääräiseen loppupalkkaan perustuvia järjestelyjä. Etuudet koostuvat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläketurvasta.

Eläkkeelle jäänyt työntekijä on oikeutettu lisäeläkejärjestelyn perusteella kuukausittaiseen eläkkeeseen, joka perustuu työntekijän keskimääräiseen loppupalkkaan. Normaali eläköitymisikä on 65, mutta voi olla tietyissä erityistilanteissa myös alhaisempi.

Sanoma-konsernista erillinen eläkesäätiö hallinnoi suomalaisia etuus- pohjaisia järjestelyjä. Eläkesäätiön päättämismääräystä ja sen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu sekä työnantajan että työntekijöiden edustajia. Hallitus nimittää eläkesäätiön asiamiehen, joka kuuluu hallitukseen varsinaisena jäsenenä.

Eläkesäätiön hallitus päivittää vuosittain sijoitussuunnitelman. Eläkesäätiöllä on hallituksen ja asiamiehen apuna Sanoma-konsernin sijoitustoimikunta. Eläkesäätiö on antanut valtuudet ulkopuoliselle omaisuusneuvojalle tehdä sijoituksia sijoitussuunnitelmassa annettujen rajojen sisällä. Sijoitukset kohdistetaan pääasiallisesti sijoituskohteisiin, joilla on päivittäinen kaupankäyntimahdollisuus, kuten pörssi-osakkeet, joukkolainat ja niihin sijoittavat sijoitusrahastot.

Vapaaehtoiset etuuspohjaiset järjestelyt ovat kokonaan rahastoituja ja lakisääteiset osittain rahastoituja.

Suomalaisten eläkejärjestelyjen riskit liittyvät lähinnä eläkevastuun riittävyteen ja sijoitustoiminnan riskeihin. Eläkevastuu voi osoittautua riittämättömäksi, jos toimintapiirin vakuutuskanta oleellisesti poikkeaa muiden eläkelaitosten vakuutuskannasta ja keskimääräinen elinikä ylittää laskuperusteiden mukaisen oletuksen. Eläkesäätiölle on tehty riskinhallinnan avuksi ennuste eläkemenon kehityksestä. Eläkesäätiön vakuutusmatemaatikko vastaa eläkevastuun turvaavuudesta. Eläkesäätiön keskeisiä sijoitustoiminnan riskejä ovat korkoriski, osakemarkkinariski, luottoriski, valuuttariski ja likviditeettiriski. Eri omaisuuslajeihin liittyviä riskejä hallitaan sijoitusten hyvällä hajautuksella eri omaisuuslajien välillä. Likviditeettiriskiä hallitaan sijoittamalla kohteisiin, jotka ovat hyvin nopeasti rahaksi muutettavissa.

Suomen eduskunnan hyväksymän vuonna 2017 voimaantulevan eläkeuudistuksen vaikutukset lisäeläkkeisiin on otettu huomioon ja yhtiö on päättänyt kompensoida lakisääteisen eläkeiän nousun lisäeläkkeillä.

Belgia

Sanoma Media Belgiumilla on kaksi järjestelyä, jotka luokitellaan etuuspohjaisiksi eläkejärjestelyiksi IAS 19 -standardin mukaisesti:

- etuuspohjainen eläkejärjestely työntekijöille, jotka ovat olleet yhtiön palveluksessa ennen vuotta 2005
- maksuperusteinen järjestely, joka takaa tietyn vähimmäistuoton työntekijöille, jotka ovat olleet yhtiön palveluksessa vuodesta 2005 alkaen.

Kummankin järjestelyn säännöt ovat Belgian lisäeläkkeitä koskevan lain mukaisia.

Etuuspohjainen järjestely takaa eläkkeelle jäädessä kertakorvauksen, joka määräytyy loppupalkan ja palveluvuosien perusteella. Jos eläkkeeseen oikeutettu työntekijä kuolee ennen eläkkeelle jäämistä, kertakorvaus maksetaan perillisille. Työntekijän eläkemaksu on kiinteä prosentiosuus vuosipalkasta, mutta työnantajan maksu vaihtelee työntekijälle taatun eläkemäärän edellyttämän kertymän mukaisesti.

Maksuperusteisessa järjestelyssä työnantajan ja työntekijän maksut perustuvat kiinteään prosentiosuuteen vuosipalkasta. Sen puitteissa työntekijällä on oikeus valita haluamansa henkivakuutus ja työkyvyttömyysvakuutus. Ylijäämä sijoitetaan eläkkeelle jäädessä maksettavaan kertakorvaukseen. Järjestely takaa osittain vakuutetun vähimmäistuoton, jolloin työnantajalle jää rajallinen etuuspohjainen vastuu. Työnantajan vähimmäistakuuseen mahdollisesti liittyvä rahoitusriski arvostetaan ja kirjataan IAS 19 -standardin mukaisesti.

Molemmat eläkejärjestelyt ovat täysin vakuutettuja ulkopuolisessa vakuutusyhtiössä. Se tarkoittaa, että maksut sijoitetaan yksittäisiin vakuutus sopimuksiin, joille vakuutuksenantaja takaa tietyn tuoton eri maksutasoilla. Vakuutuksenantaja voi tarjota vuosittain lisätuottoa voitonjakona tai etuuksina, mutta taatun vähimmäistuoton vuoksi varantojen arvo ei voi koskaan laskea. Varojen tosiasiallinen tuotto määräytyy taatun korkotason (ja mahdollisen voitonjaon) perusteella eikä riipu kohteena olevien vakuutuksenantajan sijoitusten arvostuksesta. Siksi sijoitusta ja sijoituspolitiikkaa koskeva riski on vakuutuksenantajalla.

Koska Belgian eläkejärjestelyt takaavat kertakorvauksen eläkkeelle jäädessä, pitkäikäisyysriski on rajallinen. Vaikka eläkkeensaajilla on mahdollisuus muuttaa kertakorvaus elinikäiseksi eläkkeeksi, suurin osa valitsee verotussyistä kertakorvauksen. Tähän mennessä yksikään Sanoma Media Belgiumin eläkkeensaaja ei ole valinnut elinikäistä eläkettä.

Konsernin ulkopuoliset vakuutusmatemaatikot ovat laatineet etuuspohjaisten järjestelyjen vakuutusmatemaattiset laskelmat. Sanoma-konsernissa ei ole eläkejärjestelyjen lisäksi muita pitkäaikaisia työsuhte-etuuksia.

Tuloslaskelmaan kirjatut kulut Sanoma-konsernin etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä ovat seuraavat:

Tuloslaskelman kulut etuuspohjaisista järjestelyistä, milj. euroa	2016	2015
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	-2,5	-16,9
Nettokorot	-0,7	-1,5
Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot	-1,5	-1,2
Voitot/tappiot järjestelyjen supistamisesta tai veloitteen täyttämisestä	76,4	5,8
Hallintokulut	-0,2	-1,9
Yhteensä	71,4	-15,7

Järjestelyjen supistamisten ja veloitteiden täyttämisen vaikutus vuonna 2016 sisältää 75,3 milj. euron tulon Hollannin aiempiin etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvän veloitteen täyttämisestä. Ero etuuspohjaiseksi eläkekuluksi kirjattujen ja etuuspohjaiseen nettovelkaan sisältyvien järjestelyjen supistamisten tai veloitteiden täyttämisen välillä johtuu Hollannin järjestelyihin liittyvän veloitteen täyttämisen yhteydessä tehdyistä suorista maksuista. Näihin maksuihin sisältyy jäljellä olevan veloitteen kustannukset 20 milj. euron ehdottomasta kertakorvauksesta, joka päättää työnantajan lisärahoitusta koskevan veloitteen. Vuonna 2015 tehdyn sopimuksen mukaisesti lisärahoitus oli tarkoitus maksaa erisuuruissa erissä vuosina 2015–2017. Vuonna 2015 supistamiset liittyivät uudelleenjärjestelyihin Hollannissa ja Belgiassa.

Taseeseen kirjatut eläkevelat ja -varat ovat seuraavat:

Eläkevelat ja eläkevarat taseessa, milj. euroa	2016	2015
Eläkevelat	13,7	89,1
Eläkevarat	9,7	14,8
Nettovelka yhteensä	4,0	74,2

Etuuspohjainen nettovelka on muuttunut tilikauden aikana seuraavasti:

milj. euroa	Veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2015	846,3	-752,7	93,5
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	16,9		16,9
Korkokulut tai -tuotot	18,3	-16,8	1,5
Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot	1,2		1,2
Voitot/tappiot järjestelyjen supistamisesta ja/tai veloitteen täyttämisestä	-6,0	0,2	-5,8
Hallintokulut		1,9	1,9
	30,5	-14,8	15,7
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:			
Väestötilastollisten oletusten muutoksista johtuvat voitot/tappiot	-4,5		-4,5
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat voitot/tappiot	-18,0		-18,0
Kokemusperusteiset voitot/tappiot	0,1		0,1
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkotuottoon sisältyviä eriä		9,7	9,7
	-22,4	9,7	-12,7
Liiketoimintojen myynnit	-3,9	2,2	-1,7
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn		-20,6	-20,6
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	2,7	-2,7	
Maksetut etuudet	-20,3	20,3	
31.12.2015	832,9	-758,7	74,2
1.1.2016	832,9	-758,7	74,2
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	2,5		2,5
Korkokulut tai -tuotot	10,4	-9,7	0,7
Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot	1,5		1,5
Voitot/tappiot järjestelyjen supistamisesta ja/tai veloitteen täyttämisestä	-709,1	616,5	-92,6
Hallintokulut		0,2	0,2
	-694,7	607,0	-87,7
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:			
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat voitot/tappiot	76,8		76,8
Kokemusperusteiset voitot/tappiot	-2,2		-2,2
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkotuottoon sisältyviä eriä		-55,1	-55,1
	74,6	-55,1	19,5
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn		-2,1	-2,1
Järjestelyyn osallistuvien suorittamat maksut	-0,5	0,5	
Maksetut etuudet	-16,1	16,1	
31.12.2016	196,3	-192,3	4,0

Seuraavassa taulukossa esitetään nettoeläkevelvoitteen koostumus maittain:

Taseen etuus pohjainen nettoeläkevelka 2016, milj. euroa	Suomi	Belgia	Yhteensä
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	158,2	38,0	196,3
Varojen käypä arvo	-167,0	-25,3	-192,3
Yhteensä	-8,7	12,7	4,0

Taseen etuus pohjainen nettoeläkevelka 2015, milj. euroa	Hollanti	Suomi	Belgia	Yhteensä
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	641,9	153,1	38,0	832,9
Varojen käypä arvo	-571,9	-161,5	-25,3	-758,7
Yhteensä	70,0	-8,4	12,7	74,2

Sanoma-konsernin vuoden 2017 etuus pohjaisten järjestelyjen kannatusmaksujen arvioidaan olevan noin 0,7 milj. euroa.

Järjestelyihin kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin, %	2016	2015
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	40,2	30,2
Joukkovelkakirjalainat ja velkasitoumukset	54,6	60,7
Muut	3,5	7,6
Rahavarat	1,7	1,4
Yhteensä	100,0	100,0

Varojen käyvästä arvosta oli Sanoman osakkeita 5,4 milj. euroa (2015: 2,5). Varoihin kuuluvat kiinteistöt eivät ole konsernin omassa käytössä.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit koostuvat lähinnä sijoitusrahas-toista, jotka on noteerattu aktiivisilla markkinoilla.

Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset 31.12. *	2016	2015
Diskonttokorko, %	1,7	2,3
Odotettu palkankorotus, %	2,2	3,0
Odotettu eläkkeiden korotus, %	1,4	1,7

*Esitetty painotettuina keskiarvoina

Kuolevuutta koskevat oletukset perustuvat julkaistuihin tilastoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdettu odotettavissa oleva jäljellä oleva elinikä oli raportointikautena seuraava:

Odotettavissa oleva jäljellä oleva elinikä 31.12., vuosia	2016	2015
Raportointikauden lopussa eläkkeelle jäävät		
Miehet	21,4	21,7
Naiset	25,4	24,6
20 vuoden kuluttua raportointikauden päättymisestä eläkkeelle jäävät		
Miehet	23,7	24,0
Naiset	28,1	26,7

Etuus pohjaisten velvoitteiden painotettu keskimääräinen voimassa-oloaika oli 31.12.2016 15,1 vuotta (2015: 21,4).

Seuraavassa taulukossa esitetään jokseenkin mahdollisen vakuutusmatemaattisen oletuksen muutoksen vaikutus etuus pohjaiseen eläkevelvoitteeseen, kun muiden oletusten on oletettu pysyvän ennallaan.

Herkkyyssanalyysi 31.12., %	2016		2015	
	Lisäys	Vähennys	Lisäys	Vähennys
Diskonttokorko (0,5 % muutos)	-6,5	7,4	-9,9	11,6
Odotettu palkankorotus (0,5 % muutos)	1,3	-1,2	0,8	-0,8
Odotettu eläkkeiden korotus (0,5 % muutos)	6,0	-5,6	11,0	-9,6
Kuolevuus (1 vuoden muutos)	3,2	-3,1	3,5	-3,5

9. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut, milj. euroa	2016	2015
Konserniyhtiöiden ja liiketoimintojen myyntitappiot	0,0	-34,9
Kiinteistöjen hoitokulut	-11,8	-13,2
Vuokratkulut	-40,8	-50,9
Mainonta- ja markkinointikulut	-94,9	-117,6
Toimisto-, atk- ja tietoliikennekulut	-104,2	-117,2
Asiantuntijakulut	-47,1	-55,3
Matkakulut	-12,6	-17,6
Muut	-44,7	-47,7
Yhteensä	-356,1	-454,4

Konsernilla ei ollut tutkimus- ja kehittämismenoja tilikaudella tai vertailukaudella.

Tilintarkastajan palkkiot, milj. euroa	2016	2015
Tilintarkastus	-1,2	-1,2
Todistukset ja lausunnot	0,0	-0,1
Veroneuvonta		0,0
Muut palvelut	-0,2	-0,1
Yhteensä	-1,4	-1,4

Vuonna 2016 Sanoman tilintarkastajana toimi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. Tilintarkastajille maksetut muut palkkiot sisältävät mm. lehtien levikkitarkistuksia maissa, joissa ei ole virallista levikin tarkastusta sekä neuvontapalveluja mm. yritysjärjestelyihin liittyen.

10. Rahoituserät

Rahoituserät, milj. euroa	2016	2015
Osinkotuotot	0,1	2,1
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,4	0,6
Myytavissä olevien sijoitusten myyntivoitot		0,1
Valuuttatermiinisopimukset, ei suojauslaskennassa, käyvän arvon muutos		0,7
Valuuttakurssivoitot	10,0	17,1
Muut rahoitustuotot	0,0	5,5
Rahoitustuotot yhteensä	10,5	26,1
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostetuista rahoitusveloista	-25,3	-27,9
Koronvaihtosopimukset, ei suojauslaskennassa, käyvän arvon muutos	-0,5	0,2
Valuuttatermiinisopimukset, ei suojauslaskennassa, käyvän arvon muutos	-1,8	
Arvon alentumistappiot myytävissä olevista sijoituksista	-0,2	-0,2
Valuuttakurssitappiot	-8,5	-15,1
Muut rahoituskulut	-11,3	-10,7
Rahoituskulut yhteensä	-47,5	-53,7
Yhteensä	-37,0	-27,6

1.1. Tuloverot ja laskennalliset verot

Tuloverot, milj. euroa	2016	2015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-29,9	-20,7
Edellisten tilikausien verot	1,6	1,6
Laskennallisten verojen muutos	-12,9	14,7
Muut verot	0,0	-1,9
Verot tuloslaskelmassa	-41,2	-6,3

Tuloslaskelman verojen täsmäytys paikallisiin verokantoihin, milj. euroa	2016	2015
Verot voimassaolevalla verokannalla (Suomi)	-31,4	30,3
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavan verokannan vaikutus	-6,2	8,2
Verot konsernin kunkin toimintamaan verokannan mukaan	-37,6	38,4
Verovapaat tulot	6,3	4,9
Vähennyskelpoiset poistot	0,2	0,3
Vähennyskelvottomat poistot ja arvonalentumiset	-3,5	-22,7
Muut vähennyskelvottomat kulut	-4,3	-22,8
Yhteisyritysten ja osakkuusyhtiöiden vaikutus	0,6	0,0
Tilikauden tappiot, joista ei laskettu verosaamista	-2,2	-3,8
Verosaamisen muutos aikaisempien vuosien tappiosta	-2,4	-0,1
Muut verot	0,0	-1,9
Edellisten tilikausien verot	1,6	1,6
Verot tuloslaskelmassa	-41,2	-6,3
Emoyhtiön verokanta	20,0 %	20,0 %

Laskennalliset verosaamiset ja -velat 2016, milj. euroa	1.1.	Kirjattu tuloslaskelmaan	Ostetut/myydyt tytäryritykset	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Muuntoerot ja muut erät	31.12.
Laskennalliset verosaamiset						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,0	0,0			0,0	0,0
Varaukset	3,1	1,8			-0,1	4,8
Vahvistetut tappiot	12,5	1,7	1,6		-0,1	15,8
Arvon alentumiset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä	0,1					0,1
Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet	19,0	-19,8		5,5	0,0	4,6
Suojauslaskenta	0,1			-0,1		
Muut erät	6,3	-3,6	0,4		1,4	4,6
Yhteensä	41,3	-19,9	2,0	5,3	1,2	29,9
Laskennalliset verovelat						
Varojen arvostaminen käypään arvoon hankinnassa	42,2	-6,0	5,2		0,0	41,4
Kertyneet poistoerot ja verottamattomat varaukset	5,9	0,0			-0,3	5,6
Etuuspohjaiset eläkevarat	1,8	-0,3		0,4	0,0	1,9
Muut erät	12,1	-0,7	-0,2		0,0	11,2
Yhteensä	62,0	-7,0	5,0	0,4	-0,3	60,1

Laskennalliset verosaamiset ja -velat 2015, milj. euroa	1.1.	Kirjattu tuloslaskelmaan	Ostetut/myydyt tytäryritykset	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Muuntoerot ja muut erät	31.12.
Laskennalliset verosaamiset						
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	0,0				0,0
Varaukset	2,7	0,4			0,0	3,1
Vahvistetut tappiot	7,8	5,0	-0,2		0,0	12,5
Arvon alentumiset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä	0,1					0,1
Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet	18,8	0,6	-0,2	-0,4	0,2	19,0
Suojauslaskenta	0,1			0,0		0,1
Muut erät	7,3	-2,3	0,0		1,3	6,3
Yhteensä	36,9	3,7	-0,4	-0,4	1,5	41,3
Laskennalliset verovelat						
Varojen arvostaminen käypään arvoon hankinnassa	54,6	-8,4	-4,0			42,2
Kertyneet poistoerot ja verottamattomat varaukset	9,9	-1,9	-2,1		0,0	5,9
Etuuspohjaiset eläkevarat	0,2	0,5		1,1	0,0	1,8
Muut erät	13,4	-1,3	0,0		0,0	12,1
Yhteensä	78,0	-11,0	-6,1	1,1	0,0	62,0

Laskennallisia verosaamisia on jätetty kirjaamatta konsernitilinpäätökseen 5,2 milj. euroa (2015: 5,5), koska johdon arvion mukaan on epätodennäköistä, että verohyöty saadaan käytettyä hyväksi tulevina vuosina. Nämä kirjaamattomat saamiset koostuivat pääosin tytäryhtiöiden vahvistetuista tappioista.

Tytärtyhtiöiden jakamattomista voittovaroista on jätetty kirjaamatta laskennallista verovelkaa 1,5 milj. euroa (2015: 1,1), koska voitonjako ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ei ole todennäköistä. Nämä kirjaamattomat laskennalliset verovelat liittyivät niihin voittovaroihin, joiden jakaminen aiheuttaisi veroseuraamuksia.

12. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, josta on vähennetty verovaiku-

tuksella oikaistu hybridilainan korko, tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä.

Osakekohtainen tulos	2016	2015
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. euroa	110,8	-142,6
Hybridilainan korko	-6,9	-7,3
Verovaikutus	1,4	1,5
Nettovaikutus	-5,5	-5,8
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	162 292	162 722
Osakekohtainen tulos, euroa	0,65	-0,91

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa on otettu huomioon laimentavana tekijänä optiojärjestelyt ja osakepalkkiojärjestelyt. Optiojärjestelyillä on laimentava vaikutus silloin, kun osakeoptioiden merkintähinta on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvai-

kutukseksi tulee se määrä osakkeita, jotka joudutaan laskemaan liikkeelle vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla konserni ei voisi laskea liikkeelle samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypänä arvona on otettu huomioon kauden keskimääräinen hinta.

Laimennettu osakekohtainen tulos	2016	2015
Tilikauden tulos laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi, milj. euroa	110,8	-142,6
Hybridilainan korko	-6,9	-7,3
Verovaikutus	1,4	1,5
Nettovaikutus	-5,5	-5,8
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	162 292	162 722
Osakeoptioiden ja osakepalkkioiden vaikutus, 1 000 kpl	610	0
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	162 901	162 722
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,65	-0,91

⊕ Tiedot optio- ja osakepalkkiojärjestelyistä on esitetty liitetiedossa 23. Tiedot osakkeista ja osakkeenomistajista löytyvät sivuilta 72–77.

13. Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet 2016, milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2,0	59,3	255,1	57,4	0,3	374,2
Lisäykset		0,1	5,5	1,5	1,3	8,4
Liiketoimintojen hankinta			0,0	0,6		0,6
Vähennykset		0,6	-9,8	-3,5		-12,7
Liiketoimintojen myynti	-1,2	-2,5	-1,7	-1,5		-6,9
Siirrot tase-erien välillä			0,3	0,1	-0,3	0,1
Kurssierot	0,0	0,0	0,3	-0,1	0,0	0,2
Hankintameno 31.12.	0,8	57,6	249,8	54,6	1,3	364,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-48,1	-216,3	-40,4		-304,8
Vähennykset ja liiketoimintakaupat		0,8	9,9	4,9		15,6
Tilikauden poistot		-0,8	-11,1	-4,9		-16,8
Tilikauden arvonalentumiset			0,0			0,0
Siirrot tase-erien välillä		0,0	0,1	0,0		0,1
Kurssierot		0,0	-0,2	0,0		-0,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-48,0	-217,7	-40,4		-306,1
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,8	9,5	32,1	14,2	1,3	57,8

Aineelliset hyödykkeet 2015, milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,8	89,3	374,8	55,1	0,2	523,2
Lisäykset		1,0	7,5	5,3	0,4	14,2
Liiketoimintojen hankinta			0,0			0,0
Vähennykset		-16,6	-70,0	-1,6	0,0	-88,2
Liiketoimintojen myynti	-1,4	-34,5	-50,9	-0,3		-87,1
Siirrot tase-erien välillä	-0,4	20,1	-5,6	0,0	-0,3	13,8
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin			-0,8	-1,0		-1,8
Kurssierot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	2,0	59,3	255,1	57,4	0,3	374,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,0	-64,5	-326,3	-38,0		-428,8
Vähennykset ja liiketoimintakaupat	0,0	39,4	118,4	1,8		159,6
Tilikauden poistot		-1,7	-14,1	-4,5		-20,3
Tilikauden arvonalentumiset			-0,1	-1,5		-1,6
Siirrot tase-erien välillä		-21,3	5,0	0,8		-15,5
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin			0,7	1,0		1,7
Kurssierot		0,0	0,0	0,0		0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-48,1	-216,3	-40,4		-304,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	2,0	11,3	38,8	17,0	0,3	69,4

Rahoitusleasingisopimuksilla vuokratun omaisuuden kirjanpitoarvot, milj. euroa	2016	2015
Koneet ja kalusto	0,4	0,2

14. Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt 2016, milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	14,0	31,8	45,8
Lisäykset	0,5	0,4	0,9
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	-1,2	-14,7	-15,9
Hankintameno 31.12.	13,2	17,5	30,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-14,2	-14,2
Tilikauden poistot		-1,2	-1,2
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin		9,1	9,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-6,2	-6,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	13,2	11,2	24,5
Käypä arvo 31.12.2016	38,0	20,6	58,7

Sijoituskiinteistöt 2015, milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,6	30,3	43,9
Lisäykset		0,8	0,8
Vähennykset	0,0		0,0
Siirrot tase-erien välillä	0,4	0,7	1,1
Hankintameno 31.12.	14,0	31,8	45,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-13,6	-13,6
Tilikauden poistot		-1,1	-1,1
Siirrot tase-erien välillä		0,5	0,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-14,2	-14,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	14,0	17,6	31,6
Käypä arvo 31.12.2015	43,5	23,9	67,3

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on määritelty joko tuottoarvomenetelmällä tai markkinoilla tehtyjen vastaavien kiinteistökauppojen perusteella. Käypien arvojen määrittelyssä on käytetty myös ulkopuolista arvioijaa. Tuottoarvomenetelmälaskelmissa sijoittajan tuottovaahtimus vaihtelee välillä 5–30 %. Sijoituskiinteistöt luokitellaan käypien arvojen hierarkiatasolle 3.

Sijoituskiinteistöihin sisältyy Vantaan kaupungin Keimolan kylässä sijaitseva maa-alue. Maa-alue sijaitsee vanhalla moottorirata-alueella, joka Vantaan kaupungin 2000-luvulla laatimassa osayleiskaavassa on osoitettu pääosin asuinaluekäyttöön. Sanoma Oyj hankki alueen 1980-luvulla tarkoituksenaan sijoittaa alueelle tuotantolaitoksiaan.

Vantaan kaupungin laatima asemakaavaehdotus valmistui syksyllä 2008 ja Vantaan kaupunginvaltuusto vahvisti asemakaavan 19.1.2009. Kaava sai lainvoiman helmikuussa 2011. Sanoma Oyj myi syksyllä 2011 n. 41 000 kerrosneliometriä asuinrakennusoikeutta 12,9 milj. eurolla rakennusliikkeille. Vuonna 2012 Sanoma luovutti Vantaan kaupungille Keimolan maa-alueen osan vastikkeena Keimolan kaavoituksesta. Kaavoittamisen arvo lisättiin alueen hankintamenoon. Vuonna 2016 Sanoma luovutti Vantaan kaupungille Keimolan maa-alueista viimeisen osan vastikkeena Keimolan kaavoituksesta.

Sijoituskiinteistöt muodostuvat maa- ja vesialueista ja rakennuksista sekä osakeomistusten kautta hallituista liike- ja toimistotiloista, jotka eivät ole omassa käytössä.

Sijoituskiinteistöjen hoitokulut, milj. euroa	2016	2015
Vuokratuottoja tuottavat kiinteistöt	-1,4	-1,3
Vuokratuottoja tuottamattomat kiinteistöt	0,0	-0,1
Yhteensä	-1,4	-1,4

Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot, milj. euroa	2016	2015
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	2,8	1,9

15. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet 2016, milj. euroa	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 214,0	1 165,4	342,3	27,5	3 749,2
Lisäykset		182,8	44,4	5,5	232,7
Liiketoimintojen hankinta	15,9	0,7	23,1		39,8
Vähennykset	-5,8	-225,3	-3,0		-234,1
Liiketoimintojen myynti	-34,4	-26,6	0,0		-61,0
Siirrot tase-erien välillä		7,0	2,9	-10,1	-0,3
Kurssierot	-1,6	9,6	-2,0	0,0	6,0
Hankintameno 31.12.	2 188,1	1 113,7	407,8	22,8	3 732,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-548,7	-841,5	-235,3		-1 625,5
Vähennykset ja liiketoimintakaupat	30,2	247,3	3,0		280,5
Tilikauden poistot		-206,5	-38,6		-245,1
Tilikauden arvonalentumiset	-5,2	-27,4	-4,0		-36,6
Siirrot tase-erien välillä		0,1	0,0		0,0
Kurssierot	-1,3	-10,0	1,3		-10,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-525,0	-838,0	-273,6		-1 636,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1 663,0	275,8	134,2	22,8	2 095,7

Aineettomat hyödykkeet 2015, milj. euroa	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 218,7	1 575,7	287,1	34,6	4 116,0
Lisäykset		207,6	51,4	7,1	266,1
Liiketoimintojen hankinta	4,9	4,1	0,4		9,4
Vähennykset	-7,3	-594,0	-4,4	0,0	-605,8
Liiketoimintojen myynti	-2,6	-27,5			-30,1
Siirrot tase-erien välillä	0,0	4,6	7,7	-14,2	-1,8
Kurssierot	0,3	-5,1	0,2	0,0	-4,6
Hankintameno 31.12.	2 214,0	1 165,4	342,3	27,5	3 749,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-469,5	-1 186,9	-197,1		-1 853,6
Vähennykset ja liiketoimintakaupat	-23,8	606,7	4,3		587,2
Tilikauden poistot		-221,2	-38,5		-259,7
Tilikauden arvonalentumiset	-55,8	-47,1	-3,7		-106,7
Siirrot tase-erien välillä	0,0	2,0	-0,1		1,9
Kurssierot	0,4	5,1	-0,2		5,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-548,7	-841,5	-235,3		-1 625,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	1 665,3	323,9	107,0	27,5	2 123,7

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy 116,3 milj. euroa TV-ohjelmien esitysoikeuksia ja 67,7 milj. euroa oppimistuotteiden ja -ratkaisujen sisällöntuotannon hankintoja.

Aineettomien hyödykkeiden ostitoumukset (ohjelmaoikeudet mukaan luettuna) olivat tilinpäätöshetkellä 167,1 milj. euroa (2015: 202,3).

Sanomalla ei ole merkittäviä taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia aineettomia hyödykkeitä.

Aineettomista oikeuksista ja muista aineettomista hyödykkeistä tilikaudella kirjatut arvonalennukset

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia hyödykkeitä ei poisteta, vaan tällaisille hyödykkeille tehdään vuosittain arvonalentumistestaus. Tilikauden aikana taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista oikeuksista ei kirjattu arvonalentumisia (2015: 0,0 milj. euroa) eikä arvonalentumisten peruutuksia (2015: 0,0 milj. euroa).

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajallisista hyödykkeistä ohjelmaoikeuksia poistetaan degressiivisen menetelmän mukaan ja muita aineettomia oikeuksia tasapoistomenetelmän mukaan. Näiden aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo arvioidaan kunakin raportointipäivänä, jotta voidaan määrittää, että tämä ei ylitä ennustettua taloudellista

höyryä. Arvio tehdään rahavirtaperusteisesti määrittämällä hyödykkeen ennustettujen rahavirtojen nykyarvo.

Taloudelliselta vaikutusajaltaan rajallisista aineettomista hyödykkeistä kirjattiin yhteensä 31,4 milj. euron (2015: 50,8) arvonalentumiset, josta 16,7 milj. euroa kohdistuu Sanoma Media BeNe-liiketoimintayksikköön, 12,3 milj. euroa Sanoma Media Finland-liiketoimintayksikköön ja 2,3 milj. euroa Sanoma Learning-liiketoimintayksikköön. Sanoma Media BeNe-liiketoimintayksikön alaskirjaukset kohdistuivat televisio- ja digitaaliseen liiketoimintaan sekä yritysjulkaisuihin ja aikakauslehtiin liittyviin aineettomiin oikeuksiin (pääosin ohjelmaoikeudet, verkkopalvelut sekä julkaisu- ja muut aineettomat oikeudet) sekä vanhentuneisiin tietojärjestelmiin. Sanoma Media Finland-liiketoimintayksikön alaskirjaukset liittyivät pääosin ohjelmaoikeuksiin sekä vanhentuneisiin tietojärjestelmiin. Sanoma Learning-liiketoimintayksikön alaskirjaukset liittyivät vanhentuneisiin oppimISRatkaisuihin.

Liikearvon ja taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomien aineettomien hyödykkeiden kohdistaminen

Arvonalennustestausta varten liikearvo on kohdistettu kolmelle rahavirtaa tuottavalle yksikölle, jotka ovat segmenttitasoja tai liiketoimintayksiköitä. Liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joille ei ole määriteltävissä taloudellista vaikutusaikaa, jakautuvat seuraavassa taulukossa esitetyn mukaisesti.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden liikearvot ja aineettomat hyödykkeet, joille ei ole määriteltävissä taloudellista vaikutusaikaa, milj. euroa	2016			2015		
	Liikearvo	Aineettomat hyödykkeet *	Total	Liikearvo	Aineettomat hyödykkeet *	Total
Sanoma Media BeNe	1 302,3	0,7	1 302,9	1 308,3	0,7	1 309,0
Sanoma Media Finland	86,5	0,0	86,5	86,4	0,0	86,4
Sanoma Learning	274,2	0,0	274,2	270,7	0,0	270,7
Rahavirtaa tuottavat yksiköt yhteensä	1 663,0	0,7	1 663,7	1 665,3	0,7	1 666,0

* Vain ne aineettomat hyödykkeet, joille ei ole määriteltävissä taloudellista vaikutusaikaa.

Liikearvosta tilikaudella kirjatut arvonalentumistappiot

Liikearvon arvonalentumisia kirjattiin tilikaudella 5,2 milj. euroa (2015: 55,8) liittyen Sanoma Media BeNe-liiketoimintayksikön lopetettuihin toimintoihin.

Arvonalentumistestauksissa käytetyt menetelmät ja oletukset

Omaisuserien arvonalentumista arvioidaan pääsääntöisesti rahavirtaperusteisesti määrittämällä ennustettujen rahavirtojen nykyarvo (käyttöarvo) konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Käyttöarvolaskelmat pohjautuvat viiden vuoden ennustejaksolle. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin testaushetken strategisiin suunnitelmiin ja niissä käytettyihin oletuksiin liiketoimintaympäristön kehityksestä. Toteutuvat rahavirrat voivat poiketa arvioiduista tulevista rahavirroista, mikäli keskeiset oletukset eivät realisoitu arvioidun mukaisina. Testaushetkellä käypä arvo vastaa arvioitua myyntihintaa.

Laskelmien keskeisiä oletuksia ovat kannattavuustaso, diskonttauskorko, pitkän aikavälin kasvu sekä markkina-aseman kehitys. Oletukset perustuvat strategisten liiketoimintayksiköiden vuosittain laatiin keskipitkän aikavälin strategiaan suunnitelmiin ja ennusteisiin, jotka konsernin johtoryhmä ja hallitus ovat hyväksyneet erillisessä prosessissa. Oletukset markkina-asemasta ja kannattavuustasosta perustuvat toteutuneeseen kehitykseen, strategisten liiketoimintayksiköiden johdon ja konsernijohdon näkemyksiin markkinoiden kilpailutilanteen ja kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön kilpailuaseman kehittymisestä sekä Sanoman muutosstrategian ja kustannussäästöjen vaikutuksista.

Laskelmissa käytetty ikuisuuskasvu perustuu johdon arvioihin pitkän aikavälin kasvusta. Kasvutekijää on arvioitu ottamalla huomioon ulkoisista tietolähteistä saatavilla olevat markkinakohtaiset kasvunusteet sekä kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön ominaispiirteet. Ikuisuuskasvutekijät rahavirtaa tuottavien yksiköiden osalta olivat tilikaudella ja vertailuvuonna seuraavat:

Käyttöarvolaskelmissa käytetty ikuisuuskasvu, %	2016	2015
Sanoma Media BeNe	1,8	1,6
Sanoma Media Finland	-1,5	0,0
Sanoma Learning	2,0	2,0

Sanoma Media Finlandin ikuisuuskasvua koskeva oletus on vähentynyt lähinnä siksi, että perinteisen median, joka muodostaa merkittävän osan toiminnoista, kulutus on edelleen vähentynyt ja kilpailu digitaalisessa liiketoiminnassa on lisääntynyt. Sanoma Media BeNen ikuisuuskasvua koskeva oletus on kasvanut, sillä digitaalinen liiketoiminta sekä tapahtuma- että tuotemyynti ovat kehittyneet myönteisesti.

Käyttöarvolaskelmissa käytetty diskonttauskorko, %	2016	2016	2015	2015
	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Verojen jälkeen	Ennen veroja
Sanoma Media BeNe	6,2	7,7	6,8	8,5
Sanoma Media Finland	6,7	8,5	6,4	7,7
Sanoma Learning	6,4	7,6	6,4	7,8

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden osalta yksikkökohtaiset diskonttauskorot ilmentävät kunkin yksikön pääomakustannusten painotettua keskiarvoa. Aiempina vuosina Sanoma piti markkinakorkoja epätavallisen alhaisina. Siksi vuoden 2013 diskonttauskorkoja käytettiin myös tilikausien 2014 ja 2015 arvonalentumistestauksessa. Kolmen peräkkäisen alhaisten markkinakorkojen vuoden jälkeen Sanoma päätti vuonna 2016 arvioida uudelleen ja päivittää pääomakustannusten painotetun keskiarvon päivitettyjen markkinamittareiden perusteella. Arvonalentumistestausta koskevissa laskelmissa käyttöomaisuusinvestointien oletetaan sisältävän tavanomaiset korvausluontoiset hankinnat ja valuuttakurssit perustuvat euron kurssiin testausajankohdalla.

Arvonalentumistestauksen herkkyyshanalyysit

Määrää, jolla rahavirtaa tuottavan yksikön käyttöarvo ylittää kirjanpitoarvon, on arvioitu seuraavasti: 0 %, 1–5 %, 6–10 %, 11–20 %, 21–50 % ja yli 50 %. Liikearvoltaan merkittävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden osalta ylitykset olivat:

Käyttöarvon ylitys suhteessa kirjanpitoarvoon, %	2016	2015
Sanoma Media BeNe	1–5	0
Sanoma Media Finland	yli 50	yli 50
Sanoma Learning	yli 50	yli 50

Sanoma Media BeNe -liiketoimintayksikön osalta kriittiset keskeiset oletukset ovat kannattavuuskehitys, ikuisuuskasvu ja diskonttauskorko. Johdon arvion mukaan strategisen liiketoimintayksikön kirjanpitoarvo laskee alle käyttöarvon, jos käyttökate laskee 3 prosenttia alle suunnitellun vuositason, jos ikuisuuskasvu on alle 1,59 prosenttia tai diskonttauskorko verojen jälkeen nousee yli 6,3 prosentin. Näissä arvioissa ei ole otettu huomioon muiden muuttujien samanaikaisia muutoksia.

Sanoma Media Finland -liiketoimintayksikön osalta kriittiset keskeiset oletukset ovat kannattavuuskehitys ja diskonttokorko. Johdon arvion mukaan liiketoimintayksikön kirjanpitoarvo ylittää käyttöarvon, mikäli vuosittainen käyttökate jää 64 % alle suunnitellun tason tai jos verojen jälkeinen diskonttokorko nousee yli 25,3 %:n. Arvioissa ei ole otettu huomioon mahdollisia muissa muuttujissa tapahtuvia samanaikaisia muutoksia.

Sanoma Learning -liiketoimintayksikön osalta kriittiset keskeiset oletukset ovat kannattavuuskehitys ja diskonttokorko. Johdon arvion mukaan Sanoma Learning -liiketoimintayksikön kirjanpitoarvo ylittää käyttöarvon, mikäli vuosittainen käyttökate jää 38 % alle suunnitellun tason tai jos verojen jälkeinen diskonttokorko nousee yli 12,7 %:n. Arvioissa ei ole otettu huomioon mahdollisia muissa muuttujissa tapahtuvia samanaikaisia muutoksia.

16. Pääomaosuusmenetelmällä käsiteltävät sijoitukset

Osuudet yhteisyrityksissä ja osakkuusyrityksissä, milj. euroa	2016	2015
Osuudet yhteisyrityksissä	17,8	24,5
Osuudet osakkuusyrityksissä	3,5	8,6
Yhteensä	21,3	33,1

Yhteisyritykset

Konsernilla ei ole merkittäviä yhteisyrityksiä.

Joulukuussa 2015 Sanoma sopi myyvänsä 50 % osuutensa Hearst Independent Media Publishing B.V:stä sekä 50 %:n osuutensa OOO Mondadori Independent Mediasta InVenture Partnersille. Kauppa edellytti viranomaishyväksyntää sekä muiden kauppaan liittyvien ehtojen täyttämistä. Yhteisyritys Mondadori Independent Media luokiteltiin myytävänä olevaksi 31.12.2015 ja yhteisyritys Hearst Independent Media Publishing luokiteltiin myytävänä olevaksi 31.12.2014. Kauppa saatiin päätökseen maaliskuussa 2016.

Kesäkuussa 2014 Sanoma sopi myyvänsä 33,3 % osuutensa belgialaisesta De Vijver Media -yhtiöstä. Ostajat olivat Corelio ja Waterman&Waterman. Yhteisyritys De Vijver Media N.V. luokiteltiin 30.6.2014 myytävänä olevaksi. Kauppa saatettiin päätökseen helmikuussa 2015.

⊕ Myytävänä olevista omaisuuseristä kerrotaan lisää liitetiedossa 4.

Tiedot konsernin yhteisyrityksistä on esitetty yhdisteltyinä seuraavassa taulukossa.

Osuudet yhteisyrityksissä, milj. euroa	2016	2015
Tasearvo 1.1.	24,5	15,5
Osuus laajasta tuloksesta *	-2,0	3,8
Saadut osingot	-4,3	-3,9
Lisäykset	0,0	7,3
Vähennykset	0,0	0,1
Myynnit	-0,2	2,2
Siirrot myytävänä oleviin omaisuuseriin	0,0	-0,4
Kurssierot	-0,2	-0,1
Tasearvo 31.12.	17,8	24,5

* Vuonna 2016 osuus laajasta tuloksesta sisältää -6,4 milj. euron arvonalennuksen.

* Vuonna 2015 konsernin tuloslaskelmassa osuus yhteisyritysten tuloksista sisältää 38,0 milj. euroa Venäjän toimintojen alaskirjausta ja muuntoerojen tuloutusta.

Osakkuusyritykset

Konsernilla ei ollut merkittäviä osakkuusyrityksiä tilikaudella eikä vertailuvuonna. Tiedot konsernin osakkuusyrityksistä on esitetty yhdisteltyinä seuraavassa taulukossa.

Osuudet osakkuusyrityksissä, milj. euroa	2016	2015
Tasearvo 1.1.	8,6	7,3
Osuus laajasta tuloksesta *	-2,3	-0,7
Osingot	-0,3	-0,1
Lisäykset	0,1	4,9
Myynnit	-2,7	-2,9
Muut muutokset	0,0	0,0
Kurssierot	0,0	0,0
Tasearvo 31.12.	3,5	8,6

* Vuonna 2016 osuus laajasta tuloksesta ei sisällä arvonalennuksia (2015: -1,9 milj. euroa).

17. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset, milj. euroa	2016	2015
Myytävissä olevat sijoitukset, pitkäaikaiset	5,0	3,6

Myytävissä olevat sijoitukset koostuvat pääosin osakkeista eikä niistä ole tarkoitus luopua. Nämä sijoitukset olivat listaamattomia osakkeita, joiden käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittää. Sijoitukset on arvostettu hankintamenoa vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

18. Myyntisaamiset ja muut saamiset, pitkäaikaiset

Myyntisaamiset ja muut saamiset, pitkäaikaiset, milj. euroa	2016	2015
Lainat ja muut saamiset		
Myyntisaamiset *		0,9
Lainasaamiset	2,7	6,8
Muut saamiset	8,9	14,0
Siirtosaamiset	0,1	0,6
Ennakkomaksut	0,4	0,5
Eläkevarat **	9,7	14,8
Yhteensä	21,8	37,6

* Myyntisaamiset, ks. liitetieto 29

** Eläkevarat, ks. liitetieto 8

Erään Muut saamiset sisältyy saaminen Länsi-Savo Oy:ltä. Sanoma ilmoitti huhtikuussa 2014 myyvänsä Kaakkois-Suomessa julkaistavia sanomalehtiä kustantavan Sanoma Lehtimedian ja paikallisten painoyhtiöiden enemmistöosuuden. Yritysjärjestelyiden ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen tammikuussa 2015, ja yhtiö siirtyi kokonaisuudessaan Länsi-Savon omistukseen viiden vuoden kuluessa. Määräysvallan katsotaan siirtyneen yritysjärjestelyn ensimmäisessä vaiheessa, joten osakkuusyhtiöosuuden sijasta esitetään saaminen ostajalta.

Saamisten käyvät arvot eivät poikkea olennaisesti kirjanpitoarvoista.

Lainasaamisten korot perustuvat markkinakorkoihin ja ennalta määrättyihin lyhennyssuunnitelmiin.

19. Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus, milj. euroa	2016	2015
Aineet ja tarvikkeet	7,2	7,5
Keskeneräiset tuotteet	1,6	1,5
Valmiit tuotteet/tavarat	32,0	29,8
Muut	0,8	0,8
Yhteensä	41,4	39,5

Tilikaudella vaihto-omaisuudesta kirjattiin arvonalentumisia yhteensä 1,6 milj. euroa (2015: 0,2), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisoituarvoa.

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset, lyhytaikaiset

Myyntisaamiset ja muut saamiset, lyhytaikaiset, milj. euroa	2016	2015
Lainat ja muut saamiset		
Myyntisaamiset *	165,3	168,0
Lainasaamiset	0,3	0,4
Muut saamiset	9,6	11,7
Johdannaisopimukset, ei suojauslaskettavat **	6,3	8,0
Siirtosaamiset	68,7	69,4
Ennakkomaksut	5,7	13,4
Yhteensä	255,8	271,0

* Myyntisaamiset, ks. liitetieto 29

** Johdannaiset, ks. liitetieto 29

Konserni kirjasi tilikaudella luottotappioita ja luottotappiovarauksen muutoksia myyntisaamisista yhteensä 3,6 milj. euroa (2015: 8,3).

Saamisten käyvät arvot eivät poikkea olennaisesti kirjanpitoarvoista.

Siirtosaamiset

Siirtosaamisten olennaisimmat erät liittyivät normaaleihin liiketoimintaan kuuluviin kulujaksotuksiin ja sisälsivät mm. siirtosaamisia toimituista sanoma- ja aikakauslehdistä.

21. Rahavarat

Rahavarat taseessa, milj. euroa	2016	2015
Käteinen raha ja pankkitilit	43,4	95,8
Talletukset		2,7
Yhteensä	43,4	98,5

Talletukset sisältävät yli yön talletuksia ja rahamarkkinasijoituksia, joiden maturiteetti on alle kolme kuukautta. Talletusten keskimääräinen maturiteetti on hyvin lyhyt, ja talletusten käypä arvo vastaa olennaisilta osin kirjanpitoarvoa.

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat, milj. euroa	2016	2015
Rahavarat taseessa	43,4	98,5
Luotolliset sekkitilit	-0,4	-16,0
Yhteensä	43,1	82,5

Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat sisältävät käteisvarat ja muut rahavarat sekä luotolliset sekkitilit.

22. Oma pääoma

	Osakkeiden lukumäärä			Osakepääoma ja rahastot, milj. euroa				
	Kaikki osakkeet	Omat osakkeet	Yhteensä	Osakepääoma	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Oman pääoman ehtoinen laina	Yhteensä
1.1.2015	162 812 093		162 812 093	71,3		203,3	99,1	373,7
Omien osakkeiden hankinta		-730 000	-730 000		-3,2			-3,2
31.12.2015	162 812 093	-730 000	162 082 093	71,3	-3,2	203,3	99,1	370,5
Osakkeiden luovutus		251 503	251 503		1,0			1,0
Oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (hybridilaina) takaisinlunastus							-99,1	-99,1
31.12.2016	162 812 093	-478 497	162 333 596	71,3	-2,1	203,3		272,5

Enimmäisosakepääoma on yhteensä 300,0 milj. euroa (2015: 300,0). Osakkeella ei ole nimellisarvoa eikä kirjanpidollinen vasta-arvo ole käytössä. Kaikki osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Omat osakkeet

Vuonna 2016 konserni ei ole ostanut omia osakkeita. Vuonna 2015 konserni osti pörssistä 730 000 osaketta. Ostettujen osakkeiden hankintahinta oli 3,2 milj. euroa, ja se kirjattiin oman pääoman vähenyksenä. Vuonna 2016 Sanoma luovutti 251 503 yhtiön hallussa olevaa Sanoma Oyj:n osaketta vastikkeetta, verojen maksun jälkeen 215 yhtiön työntekijälle osana ehdollista osakepalkkiojärjestelmää 2014-2015 järjestelmän ehtojen mukaisesti. Luovutuksen jälkeen yhtiön hallussa on 478 497 omaa osaketta.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Vuoden 2008 varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti optio-ohjelmien perusteella tehdyistä osakemerkinnöistä saadut maksut merkitään 1.4.2008 jälkeen kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Oman pääoman ehtoinen laina

Vahvistaakseen pääomarakennettaan konserni laski liikkeeseen joulukuussa 2013 oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan (ns. hybridilaina), joka oli määrältään 100 milj. euroa. Sanoma lunasti hybridilainan takaisin 12. joulukuuta 2016 lainaehtoisten mukaisesti koko pääoman osalta.

Muut rahastot

Muut rahastot käsittää suojausrahaston. Suojausrahasto sisältää rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten konserniyhtiöiden tilinpäätösten muuntamisesta toimintaväliltä euroiksi syntyneet muuntoerot.

Osingot

Yhtiön hallitus ehdottaa osinkoina jaettavaksi 0,20 (2015: 0,10) euroa osaketta kohden vuodelta 2016.

⊕ Tiedot pääomarakenteen hallinnasta on esitetty liitetiedossa 29.

23. Osakeperusteiset maksut

Suoriteperusteinen ja ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä

Suoriteperusteinen osakepalkkiojärjestelmä ja ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä muodostavat Sanoman ja sen tytäryhtiöiden johtajille ja avainhenkilöille tarkoitetun pitkän aikavälin kannustin- ja sitouttamishjelman. Niiden tarkoituksena on kannustaa johtajia ja avainhenkilöitä sitoutumaan yhtiöön ja työskentelemään pitkäjänteisesti omistaja-arvon kasvattamiseksi.

SUORITEPERUSTEINEN OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄ

Sanoma Oyj:n hallitus on 7.2.2013 hyväksynyt osakepohjaisen kannustinjärjestelyn (Performance Share Plan) tarjottavaksi Sanoma Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden johtohenkilöille. Sanoman hallitus päättää osakepalkkiojärjestelmän ehdoista ja osakepalkkioiden myöntämisestä henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Osakepalkkio-ohjelmien ansaintakausi on pääsääntöisesti kolme vuotta ja osakepalkkioiden saamisen edellytyksenä on hallituksen kunakin vuotena alkavalle osakepalkkio-ohjelmalle asettamien konsernin suoritusavoitteiden saavuttaminen. Järjestelmän perusteella mahdollisesti maksuun tuleva palkkio maksetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahaosuus on tarkoitettu verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseen maksuhetkellä. Niissä maissa, missä osakkeita ei voida myöntää, mahdollinen palkkio maksetaan kokonaan rahana (Käteisjärjestely).

Osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille ehdollisesti myönnettävät osakkeet sisältävät osakeomistusvelvoitteen. Osakeomistusvelvoitteesta päättää Sanoman hallitus henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Siihen asti kunnes edellytetty osakeomistus on saavutettu toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet eivät voi myydä osaa (vähintään 50 % vuoden 2016 jälkeen maksettavien osakepalkkioiden osalta, sitä ennen 25 %) osakepalkkiojärjestelmän kautta saamistaan osakkeista.

Kahden ensimmäisen osakepalkkio-ohjelman ansaintakauden (2013–2014 ja 2014–2016) ansaintakriteerit perustuvat osakekohtaiseen tulokseen (ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) ja digitaalisen ja muun uuden median liikevaihdon kehittymiseen. Kolmannen ansaintakauden, 2015–2017, ansaintakriteerit perustuvat osakekohtaiseen tulokseen (ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) ja rakennemuutoksilla oikaistun liikevaihdon kasvuun vuonna 2015. Neljännen ansaintakauden, 2016–2018, ansaintakriteerit perustuvat oikaistuun osakekohtaiseen tulokseen ja oikaistuun kassavirtaan vuonna 2016. Toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet ovat Sanoman osakepalkkiojärjestelmän piirissä.

EHDOLLINEN OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄ

Sanoma Oyj:n hallitus on 6.2.2014 hyväksynyt ehdollisen osakepohjaisen kannustinjärjestelyn (Restricted Share Plan 2014) tarjottavaksi Sanoma Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden johtohenkilöille. Sanoman hallitus päättää osakepalkkiojärjestelmän ehdoista ja osakepalkkioiden myöntämisestä henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Osakepalkkio-ohjelman ansaintakausi on kaksi vuotta ja osakepalkkioiden saamisen edellytyksenä on työsuhteen jatkuminen palkkion maksuhetkeen saakka. Vuonna 2016 Sanoma luovutti 251 503 yhtiön hallussa olevaa Sanoma Oyj:n osaketta vastikkeetta, verojen maksun jälkeen 215 yhtiön työntekijälle osana ehdollista osakepalkkiojärjestelmää 2014–2015 järjestelmän ehtojen mukaisesti.

Sanoma Oyj:n hallitus on 4.2.2015 hyväksynyt ehdollisen osakepohjaisen kannustinjärjestelyn (Restricted Share Plan 2015) tarjottavaksi Sanoma Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden johtohenkilöille. Sanoman hallitus päättää osakepalkkiojärjestelmän ehdoista ja osakepalkkioiden myöntämisestä henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Osakepalkkio-ohjelmien ansaintakaudet ovat 2015–2016 eli kaksi vuotta (50 %) ja 2015–2017 eli kolme vuotta (50 %) ja osakepalkkioiden saamisen edellytyksenä on työsuhteen jatkuminen palkkion maksuhetkeen saakka.

Sanoma Oyj:n hallitus on 8.2.2016 hyväksynyt ehdollisen osakepohjaisen kannustinjärjestelyn (Restricted Share Plan 2016–2018) tarjottavaksi Sanoma Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden johtohenkilöille. Sanoman hallitus päättää osakepalkkiojärjestelmän ehdoista ja osakepalkkioiden myöntämisestä henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Osakepalkkio-ohjelmien ansaintakaudet ovat 2016–2017 eli kaksi vuotta (50 %) ja 2016–2018 eli kolme vuotta (50 %) ja osakepalkkioiden saamisen edellytyksenä on työsuhteen jatkuminen palkkion maksuhetkeen saakka.

Järjestelmien perusteella mahdollisesti maksuun tuleva palkkio maksetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Rahaosuus on tarkoitettu verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseen maksuhetkellä.

Osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille ehdollisesti myönnettävät osakkeet sisältävät osakeomistusvelvoitteen. Osakeomistusvelvoitteesta päättää Sanoman hallitus henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Siihen asti kunnes edellytetty osakeomistus on saavutettu toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet eivät voi myydä osaa (vähintään 50 % vuoden 2016 jälkeen maksettavien osakepalkkioiden osalta, sitä ennen 25 %) osakepalkkiojärjestelmän kautta saamistaan osakkeista.

⊕ Tarkemmat tiedot osakepalkkiojärjestelmästä on esitetty seuraavan sivun taulukoissa. Tiedot johdon omistuksista on esitetty liitetiedossa 33.

Perustiedot									
Järjestelmä	Suoriteperusteinen osakepalkkiojärjestelmä				Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä				
Instrumentti	Osakepalkkio-	Osakepalkkio-	Osakepalkkio-	Ehdollinen	Ehdollinen	Ehdollinen	Ehdollinen	Ehdollinen	Yhteensä/ Keskiarvo
	järjestelmä 2014–2016	järjestelmä 2015–2017	järjestelmä 2016–2018	osakepalkkio- järjestelmä 2014–2015	osakepalkkio- järjestelmä 2015–2016*	osakepalkkio- järjestelmä 2015–2017*	osakepalkkio- järjestelmä 2016–2017**	osakepalkkio- järjestelmä 2016–2018**	
Osakepalkkioita enintään, brutto (osake ja rahaosuus) kpl	260 000	483 463	794 338	710 000	324 325	324 325	209 950	209 950	3 316 351
Myöntämispäivä	6.2.2014	4.2.2015	8.2.2016	6.2.2014	4.2.2015	4.2.2015	8.2.2016	8.2.2016	
Oikeuden syntyminen/maksu viimeistään, pvm	30.4.2017	30.4.2018	30.4.2019	30.4.2016	30.4.2017	30.4.2018	30.4.2018	30.4.2019	
Maksimi juoksuaika, vuotta	3,2	3,2	3,2	2,2	2,2	3,2	2,2	3,2	2,8
Jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	0,3	Eräntynyt	2,3	Eräntynyt	0,3	1,3	1,3	2,3	1,3
Henkilöitä tilikauden päätyessä	28	0	69	0	244	244	275	275	
Maksutapa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	Osakkeita ja rahaa	

* Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2015–2017 on jaettu kahteen ansaintajaksoon: 2015–2016 ja 2015–2017.

** Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2016–2018 on jaettu kahteen ansaintajaksoon: 2016–2017 ja 2016–2018.

Muutokset	Suoriteperusteinen osakepalkkiojärjestelmä					Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä					Yhteensä
	Osake- palkkio- järjestelmä 2013–2014 -käteis- järjestely	Osake- palkkio- järjestelmä 2013–2014	Osake- palkkio- järjestelmä 2014–2016	Osake- palkkio- järjestelmä 2015–2017	Osake- palkkio- järjestelmä 2016–2018	Ehdollinen osake- palkkio- järjestelmä 2014–2015	Ehdollinen osake- palkkio- järjestelmä 2015–2016 *	Ehdollinen osake- palkkio- järjestelmä 2015–2017 *	Ehdollinen osake- palkkio- järjestelmä 2016–2017 **	Ehdollinen osake- palkkio- järjestelmä 2016–2018 **	
1.1.2015											
Myönnetyt palkkiot (brutto) tilikauden alkaessa	14 250	753 732	202 538			629 350					1 599 870
Muutokset tilikauden aikana											
Myönnetyt				412 950		8 000	311 550	303 550			1 036 050
Menetetyt			2 250	102 188		99 625	68 125	68 125			340 313
Rauenneet	14 250	753 732	72 752								840 734
31.12.2015											
Myönnetyt palkkiot (brutto) tilikauden päätyessä	0	0	127 536	310 763		537 725	243 425	235 425			1 454 874
1.1.2016											
Myönnetyt palkkiot (brutto) tilikauden alkaessa			127 536	310 763		537 725	243 425	235 425			1 454 874
Muutokset tilikauden aikana											
Myönnetyt					780 750				205 500	205 500	1 191 750
Menetetyt			2 866		24 468	27 000	41 125	33 125	14 625	14 625	157 834
Toteutetut						510 725					510 725
Rauenneet				310 763							310 763
31.12.2016											
Myönnetyt palkkiot (brutto) tilikauden päätyessä			124 670	0	756 282	0	202 300	202 300	190 875	190 875	1 667 302

* Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2015–2017 on jaettu kahteen ansaintajaksoon: 2015–2016 ja 2015–2017.

** Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2016–2018 on jaettu kahteen ansaintajaksoon: 2016–2017 ja 2016–2018.

Käyvän arvon määrittely

Osakepalkkiojärjestelmän käyvän arvon määrittelyssä on käytetty seuraavia oletuksia:

- Rahana selvitettävän osuuden käypää arvoa tarkistetaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä osakepalkkion maksuhetken asti. Osakepalkkion maksuun asti kirjattavan velan arvo muuttuu siten Sanoman osakekurssin mukaan.
- Vuonna 2014 ansaintajaksolle 2014–2016, vuonna 2015 ansaintajaksolle 2015–2016 ja 2015–2017 sekä vuonna 2016 ansaintajaksolle 2016–2017 ja 2016–2018 myönnettyjen osakepalkkioiden osalta omana pääomana kirjattavan ja ei-markkinaperusteisiin kriteereihin perustuvan osuuden käypä arvo on määritetty myöntämishetkellä käyttämällä Sanoman osakekurssia vähennettynä ennen maksua tapahtuvilla odotetuilla maksettavilla osingoilla.
- Käypä arvo kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Tilikauden aikana myönnettyjen osakepalkkioiden arvostusparametrit, euroa	2016	2015
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä	3,71	5,59
Osakkeen kurssi tilikauden päättyessä	8,25	3,91
Odotetut vuotuiset osingot ennen palkkion maksua	0,12	0,20
Osakekohtainen käypä arvo myöntämishetkellä	3,22	4,86

Osakepalkkiojärjestelmän vaikutus tulokseen ja taloudelliseen asemaan tilikauden aikana, milj. euroa	2016	2015
Tilikauden kustannukset	4,0	2,0
josta omana pääomana kirjattava	1,0	1,1
Osakepohjaisista maksuista aiheutuva velka tilikauden lopussa	3,3	1,5

Optiojärjestelmät

Sanomalla oli tilikauden 2016 lopussa käytössä yksi optio-ohjelma: varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2010 valtuutuksen nojalla käyttöön otettu Optiojärjestelmä 2011.

OPTIOJÄRJESTELMÄ 2011

Optiojärjestelmä 2011:een kuuluu yhteensä enintään 1 700 000 optio-oikeutta. Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 1 700 000 yhtiön uutta tai yhtiön hallussa olevaa osaketta. Sanoma Oyj:n hallitus päätti 20.12.2011 jakaa yhteensä 1 355 500 optio-oikeutta 234:lle Sanoma Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden johtohenkilölle. Loput optio-oikeudet, 344 500 kappaletta, annettiin yhtiön kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Lastannet Oy:lle mahdollista myöhempää käyttöä varten. Optio-oikeuksien jakamiseen yhtiön toimitusjohtajalle, johtoryhmän jäsenille ja erikseen määritellyille ylimmille johtohenkilöille liittyy velvoite omistaa yhtiön osakkeita. Optio-oikeudella 2011 merkittävän osakkeen merkintähinta on Sanoman osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi Nasdaq Helsingissä 1.11.–31.12.2011 lisätynä 20 %:lla. Optio-oikeudella merkittävän osakkeen merkintähinnaksi tuli 10,35 euroa ja merkintähinnasta vähennetään vuosittain maksetut osingot ja vastaavat oman pääoman palautukset. Optio-oikeuksilla merkittävien osakkeiden merkintäaika on 1.11.2014–30.11.2017. Osakkeen merkintähinta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

⊕ Tarkemmat tiedot voimassa olevista optioista on esitetty alla ja seuraavalla sivulla olevissa taulukoissa. Tiedot johdon omistuksista on esitetty liitetiedossa 33.

Optio-oikeudet	
Perustiedot	2011
Optioiden maksimimäärä, kpl	1 700 000
Merkittäviä osakkeita per optio, kpl	1
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	10,35
Osinko-oikaisu	Kyllä
Merkintähinta 31.12.2016, euroa *	8,75
Merkintäaika alkaa, (vapautuminen)	1.11.2014
Merkintäaika päättyy, (raukeaminen)	30.11.2017
Juoksuaikaa jäljellä 31.12.2016, vuotta	0,9
Henkilöitä 31.12.2016	92

* Merkintähinnasta vähennetään vuosittain jaettu osinko. Tilikaudelta 2015 maksettiin osinkoa 0,10 euroa osakkeelta (täsmäytyspäivä 14.4.2016). Tilikaudelta 2014 maksettiin osinkoa 0,20 euroa osakkeelta (täsmäytyspäivä 10.4.2015).

Optioista ei enää kirjata kuluja tuloslaskelmaan sillä kaikkien optiojärjestelmien sitouttamisajanjaksot ovat päättyneet.

Optioiden kauden aikaiset muutokset ja painotetut keskimääräiset merkintähinnat	2016		2015	
	Määrät, kpl	Merkintähinta, euroa *	Määrät, kpl	Merkintähinta, euroa **
Ulkona 1.1.	1 775 500	13,29	2 795 500	13,75
Tilikaudella rauenneet	977 100	16,81	1 020 000	17,41
Ulkona 31.12.	798 400	8,75	1 775 500	13,29

* Merkintähintana on käytetty tilikauden alussa 31.12.2015 tilannetta. Tilikauden muutoksissa on otettu huomioon osinko-oikaisu ja käytetty 31.12.2016 tilannetta.

** Merkintähintana on käytetty tilikauden alussa 31.12.2014 tilannetta. Tilikauden muutoksissa on otettu huomioon osinko-oikaisu ja käytetty 31.12.2015 tilannetta.

24. Varaukset

Varausten muutokset, milj. euroa	Rakennejärjestelyvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2016	21,7	6,5	28,2
Kurssierot	0,0	0,0	0,0
Liiketoimintojen hankinta		0,6	0,6
Lisäykset	18,6	12,0	30,6
Käytetyt varaukset	-24,3	-5,5	-29,8
Käyttämättömien varausten peruutukset	-3,3	-0,6	-3,9
31.12.2016	12,7	13,0	25,6

Varausten kirjanpitoarvot, milj. euroa	2016	2015
Pitkäaikaiset	7,6	1,7
Lyhytaikaiset	18,1	26,5
Yhteensä	25,6	28,2

Varausten määrät perustuivat tilinpäätöshetken parhaaseen arvioon. Rakennejärjestelyvaraukset liittyvät pääsääntöisesti BeNe-rakenteen uudelleenjärjestelykuluihin, joista tiedotettiin vuoden 2014 lopulla. Muut varaukset sisältävät asiakassopimuksiin ja vuokrattuihin tiloihin liittyviä varauksia sekä muita pienempiä varauksia. Varausten peruutus oli seurausta toteutuvien kulujen uudelleenarvioinnista. Yksittäiset varaukset eivät olleet konsernin kannalta merkittäviä.

25. Rahoitusvelat

Rahoitusvelat, milj. euroa	2016	2015
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	39,9	106,6
Joukkovelkakirjalainat	192,0	399,6
Rahoitusleasingvelat	1,2	1,0
Muut velat	6,0	0,1
Yhteensä	239,1	507,4
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta	12,4	28,0
Eläkelainat		1,1
Yritystodistukset	366,4	352,4
Rahoitusleasingvelat	0,2	0,1
Joukkovelkakirjalainat	200,0	
Muut velat	11,5	10,6
Yhteensä	590,5	392,3
Yhteensä	829,6	899,6

+ Rahoitusvelkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 29.

Lainat rahoituslaitoksilta

Konsernin lainat rahoituslaitoksilta koostuivat syndikoidusta pitkäaikaisesta rahoituslimiitistä sekä pankkilainoista. Ne lainat, joiden lyhentämissuunnitelmaa ei ole etukäteen määritely, on esitetty kokonaisuudessaan pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa. Lainat on arvostettu taseessa jaksotettuun hankintamenoön.

Helmikuussa 2016 Sanoma teki sopimuksen uudesta neljän vuoden syndikoidusta 500 milj. euron rahoituslimiitistä seitsemän rahoittajapankin kanssa. Uusi limiitti korvasi aiemman 600 milj. euron limiitin.

Rahoituslaitoksilta saatujen lainojen keskimääräinen korkoprosentti (ilman järjestelypalkkioita) tilikauden aikana rahoitusleasingvelkoja lukuunottamatta oli 1,3 % (2015: 1,2 %).

Joukkovelkakirjalainat

Vuonna 2012 konserni laski liikkeeseen eurooppalaisille sijoittajille suunnatun pitkäaikaisen joukkovelkakirjalainan, jonka nimellismäärä oli 400 milj. euroa, juoksu-aika 5 vuotta, emissiokurssi 99,413 ja kiinteä kuponnikorko 5,00 %.

Toukokuussa 2016 konserni laski liikkeeseen toisen pitkäaikaisen joukkovelkakirjalainan, jonka nimellismäärä oli 200 milj. euroa, juoksu-aika 3,5 vuotta, kiinteä kuponnikorko 3,50 % ja emissiokurssi 100. Saadut varat käytettiin täysimääräisesti vuonna 2012 liikkeeseen lasketun joukkovelkakirjalainan osittaiseen takaisinostoon. Takaisinostossa lainaosuuksien takaisinostohinta oli 104,10. Lisäksi sijoittajille maksettiin kaikki kertyneet ja maksamattomat korot. Kaikki hankitut lainaosuudet mitätöitiin. Lainaosuuksille maksettu takaisinostohinta on jaksotettu kirjanpidossa uuden joukkovelkakirjalainan juoksuajalle nostaan uuden joukkovelkakirjalainan efektiivisen korkokustannuksen 5,01 %:iin.

Yritystodistukset

Sanomalla on sekä kotimainen että ulkomainen yritystodistussuunnitelma, joilla katetaan konsernin lyhytaikaisia rahoitustarpeita. Yritystodistukset jaksotetaan diskontattuun nykyarvoon ja lainanhoitokulut kirjataan epäolennaisuuden perusteella heti kuluksi. Rahoituspolitiikan mukaisesti konsernilla on pankkien kanssa sovittuja komittoituja luottolimiittejä. Osaa näistä limiiteistä käytetään turvaamaan liikkeenlaskettujen yritystodistusten takaisinmaksua mahdollisissa markkinahäiriötilanteissa.

Rahoitusleasingvelat

Rahoitusleasingvelat, milj. euroa	2016	2015
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Enintään 1 vuoden kuluessa	0,2	0,2
1-5 vuoden kuluttua	0,8	0,6
Yli 5 vuoden kuluttua	0,6	0,8
Yhteensä	1,7	1,6
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Enintään 1 vuoden kuluessa	0,2	0,1
1-5 vuoden kuluttua	0,6	0,4
Yli 5 vuoden kuluttua	0,5	0,6
Yhteensä	1,3	1,1
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,4	0,5

26. Ostovelat ja muut velat

Ostovelat ja muut velat, milj. euroa	2016	2015
Pitkäaikaiset		
Ostovelat	31,7	35,6
Siirtovelat	4,1	2,4
Saadut ennakot		0,0
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat muut rahoitusvelat	7,2	8,7
Yhteensä	42,9	46,7
Lyhytaikaiset		
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvelat		
Ostovelat	176,1	155,7
Muut velat	43,1	49,2
Johdannaissopimukset, suojauslaskettavat *		0,7
Johdannaissopimukset, ei suojauslaskettavat *	0,4	0,9
Siirtovelat	243,8	233,6
Saadut ennakot	158,7	160,9
Yhteensä	622,1	600,9
Yhteensä	665,1	647,7

* Johdannaiset, ks. liitetieto 29

Siirtovelat

Siirtovelkojen olennaisimmat erät sisälsivät henkilöstökulujaksotuksia ja tekijänpalkkiovelkoja sekä tavanomaisia liiketoimintaan kuuluvia kulujaksotuksia.

27. Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

Vastuusitoumukset, milj. euroa	2016	2015
Omasta puolesta annetut vastuusitoumukset		
Kiinnitykset		10,6
Pantit	2,4	2,4
Muut	25,0	25,6
Yhteensä	27,4	38,6
Muut vastuut		
Vastuut muista vuokrasopimuksista (liitetieto 28)	298,2	323,7
Rojaltit	14,6	12,5
Muut vastuut	71,2	69,9
Yhteensä	384,0	406,0
Yhteensä	411,4	444,7

Sanoma-konsernin merkittävimmät vuokrasopimukset liittyvät Sanomalan ja Sanomatalon kiinteistöihin.

Hybridilainan korot

Sanoma laski liikkeeseen 100 milj. euron hybridilainan 12.12.2013. Sanoma lunasti hybridilainan takaisin 12. joulukuuta 2016 lainaehdotuksen mukaisesti koko pääoman osalta. Tilinpäätöshetkellä ei ollut makamatonta korkoa (2015: 0,4 milj. euroa).

Riita-asiat ja oikeusprosessit

Konsernin yhtiöillä on tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvia satunnaisia riita-asioita tai oikeudenkäyntimenettelyjä, joiden lopputuloksilla konsernin johto ei arvioi olevan olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen.

28. Muut vuokrasopimukset

Ei-purettavissa olevat vähimmäisvuokravastuut erääntymisajoin, milj. euroa	2016	2015
Enintään 1 vuoden kuluessa	38,1	37,6
1–5 vuoden kuluttua	129,7	127,3
Yli 5 vuoden kuluttua	130,4	158,7
Yhteensä	298,2	323,7

Vuokravastuut sisältävät sekä toimitilavastuita että muita vuokrasopimuksia.

Ei-purettavissa olevista vuokrasopimuksista saatavat vähimmäisvuokrat erääntymisajoin, milj. euroa	2016	2015
Enintään 1 vuoden kuluessa	3,6	0,2
1–5 vuoden kuluttua	17,7	2,5
Yli 5 vuoden kuluttua	3,7	1,1
Yhteensä	25,0	3,8

Suurin osa ei-purettavissa olevista vuokrasopimuksista saatavista vähimmäisvuokrista liittyy alivuokrasopimuksiin.

29. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin emoyhtiön rahoitusyksikkö vastaa keskitetysti konsernin rahoituksesta. Rahoitusyksikkö toimii operatiivisten yksiköiden vastapuolena ja hoitaa keskitetysti ulkoisen rahoituksen sekä vastaa rahavarojen hoidosta ja ulkoisista suojaustoimenpiteistä. Keskitämisen tavoitteena on ehdoiltaan joustava ja kilpailukykyinen rahoitus, kassanhallinnan optimointi ja kustannussäästöt sekä tehokas rahoitusriskien hallinta. Sanoman rahoitusriskejä ovat korko-, valuutta-, likviditeetti- ja luottoriskit. Riskienhallinnan tavoitteena on suojata konsernia olennaisia riskejä vastaan. Sanoman hallitus on vahvistanut yksikön toimintaohjeet konsernin rahoituspolitiikassa.

Taloudellisen joustavuuden varmistamiseksi Sanoman pitkän aikavälin tavoitteena on pääomarakenne, jossa nettovelka/EBITDA on alle 2,5 ja omavaraisuusaste 35–45 %. Tällä varmistetaan kustannuksiltaan edullisen rahoituksen saatavuus.

Rahoitusriskejä voidaan hallita erilaisilla rahoitusinstrumenteilla ja johdannaisilla, joiden käyttö, vaikutus ja markkina-arvostus ovat selkeästi todettavissa. Tilikauden aikana konserni käytti koron- ja valuuttavaihtosopimuksia rahoitusriskeiltä suojautumiseen.

Korkoriski

Konsernin korkoriski muodostuu pääosin lainasalkun vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen ja marginaalien muutoksista. Korkoris-kiä hallitaan pitämällä osa lainoista kiinteäkorkoisina. Korkoris-kieltä suojaudutaan lisäksi käyttämällä korkojohdannaisia.

Lainasalkku korkokannan mukaan, milj. euroa	2016	2015
Vaihtuvakorkoiset	436,2	497,6
joista koronvaihtosopimuksella muunnettu kiinteäkorkoisiksi	100,0	200,0
Kiinteäkorkoiset	393,4	402,0
Yhteensä	829,6	899,6
Vaihtuvakorkoiset lainat koronvaihtosopimukset huomioituna	335,4	297,6
Keskimääräinen duraatio, vuotta	1,0	0,9
Keskikorko (ilman järjestelypalkkioita), %	2,8	2,7
Korkoherkkyys, milj. euroa *	2,2	2,0

* Korkoherkkyys on laskettu olettamalla, että korkokäyrä nousee 1 prosenttiyksikön. Herkkyys kuvaa tulosvaikutusta ennen veroja.

Valuutariski

Pääosa konsernin liiketoiminnan kassavirrasta on euromääräistä. Konserni on kuitenkin alttiina transaktioriskille, joka syntyy eri valuutoissa olevista tulojen ja menojen rahavirroista. Konserniyhtiöt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvän transaktioriskin seuraamisesta ja suojaamisesta konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti. Suurin osa vuoden 2016 transaktioriskistä syntyi Yhdysvaltain dollarin määräisistä ohjelmaoikeuksien ostoista. Konserni on suojaunut merkittävältä transaktioriskeiltä käyttämällä valuutanvaihtosopimuksia. Mikäli tilinpäätöshetkellä suojatut valuutat heikentyisivät 10 % euroon nähden, valuutanvaihtosopimusten arvonmuutos lisäisi rahoituskuluja 4,8 milj. euroa (2015: 9,8). Mikäli valuutat vahvistuisivat 10 % euroon nähden, rahoitustuotot lisääntyisivät 4,8 milj. euroa (2015: 9,8). Johdannaisopimukset suojaavat tulevaisuuden kassavirtoja, joten niiden arvonmuutos kumooa kassavirran arvonmuutoksen.

Ukrainan lopetettavalle tytäryhtiölle annettu laina maksettiin vuoden aikana takaisin täysimääräisesti, joten siihen liittyvä valuuttakurssiriski on poistunut. Lainaa on käsitelty osana nettoinvestointia ja lainasta syntyneet kurssierot on kirjattu omaan pääomaan.

Konserni on alttiina myös translaatoriskille, joka syntyy ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelma- ja tase-erien muuntamisesta euroiksi. Euroalueen ulkopuolisten maiden (maat, joissa valuutta ei ole sidottuna euroon) liiketoimintojen osuus liikevaihdosta on 5,8 % (2015: 6,8 %) ja koostuu pääasiassa Puolan zlotyn ja Ruotsin kruunun määräisistä toiminnoista. Mikäli raportointivaluutat olisivat olleet 10 % heikommät euroon nähden, vaikutus liikevaihtoon olisi ollut -8,7 milj. euroa (2015: -10,5). Mikäli raportointivaluutat olisivat vuoden aikana olleet 10 % vahvemmat euroon nähden, vaikutus liikevaihtoon olisi ollut 10,6 milj. euroa (2015: 12,9). Merkittävät valuuttakurssimuutokset Puolassa ja Ruotsissa saattavat myös vaikuttaa kyseisten alueiden liiketoimintoihin kohdistuviin liikearvoihin. Translaatoriskiä ei suojattu tilikaudella 2016.

Johdannaisopimukset

Johdannaisopimusten nimellisarvot, milj. euroa	2016	2015
Koronvaihtosopimukset		
IAS 39 -suojauslaskennan alaiset rahavirran suojaukset		100,0
Suojauslaskennan ulkopuolella	100,0	100,0
Valuuttatermiinisopimukset		
Suojauslaskennan ulkopuolella	82,1	100,2
Yhteensä	182,1	300,2

Johdannaisopimusten nimellisarvot sisältävät bruttomääräiset nimellisarvot kaikista avoimista sopimuksista. Avoimna oleva nimellisarvo ei välttämättä mittaa tai osoita markkinariskiä.

Johdannaisopimusten käyvät arvot, milj. euroa	2016	2015
Koronvaihtosopimukset (sis. kertyneet korot)		
IAS 39 -suojauslaskennan alaiset rahavirran suojaukset		-0,7
Suojauslaskennan ulkopuolella	-0,4	-0,9
Valuuttatermiinisopimukset		
Suojauslaskennan ulkopuolella	6,3	8,0
Yhteensä	5,9	6,4

Likviditeettiriski

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriski liittyy velkojen hoitoon, investointien maksuun ja käyttöpääoman riittävyyteen. Sanoma pyrkii minimoimaan maksuvalmiusriskinsä turvaamalla riittävän tulorahoituksen, ylläpitämällä riittävät komitoidut luottolimiitit, käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia ja rahoitusmuotoja sekä jakamalla lainojen takaisinmaksuohjelmat eri kalenterivuosi- sille. Nostamattomia komitoituja luottolimiittejä tulee olla riittävästi kattamaan suunnitellut rahoitustarpeet, lainojen lyhennyserät sekä osan liikkeeseenlasketuista yritystodistuslainoista. Likviditeettiriskiä seurataan päivittäin kahden viikon ennusteella ja pitkällä aikavälillä kalenterivuoden ennusteella. Lisäksi Sanoma-konsernin rahoituspolitiikka määrittelee vähimmäisvaatimukset kassavarannolle.

Konsernin rahoitusohjelmat 2016, milj. euroa	Limittien määrä	Limiteistä käyttämättä
Rahoituslimiitit (komittoitu)	724,5	670,5
Yritystodistusohjelmat	1 100,0	733,6
Joukkovelkakirjat	400,0	
Sekkitililimiitit	50,9	50,5

Sanoma allekirjoitti uuden 500 milj. euron syndikoidun luottolimitisopimuksen seitsemän yhteistyöpankin kanssa helmikuussa 2016. Luottolimitisopimus on nelivuotinen. Uusi luottolimitisopimus, joka on määrältään linjassa konsernin alhaisemman rahoitustarpeen kanssa, korvasi aiemman 600 milj. euron luottolimitisopimuksen ja sitä tullaan käyttämään konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin.

Komitoidusta rahoituslimiitistä (yhteensä 724,5 milj. euroa) 74,5 milj. euroa erääntyy 2017, 87,0 milj. euroa vuonna 2018, 12,0 milj. euroa vuonna 2019 ja 551,0 milj. euroa vuonna 2020. Konsernin rahoitusso- pimuksiin liittyy tavanomaisia kovenantteja, jotka koskevat mm. pant- tien ja kiinnitysten käyttöä, omaisuuden myyntiä sekä eräitä taloudel- lisiä suhdelukuja. Vuonna 2016 konserni täytti selvästi kovenanttien asettamat vaatimukset.

Rahoitusvelat, milj. euroa	2016				2015			
	Kirjanpito- arvo	Raha- virta *	Limiteistä nostamatta	Yhteensä	Kirjanpito- arvo	Raha- virta *	Limiteistä nostamatta	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	52,4	55,6	670,5	726,1	134,6	138,3	725,4	863,7
Joukkovelkakirjalainat	392,0	432,5		432,5	399,6	440,0		440,0
Yritystodistusohjelma	366,4	368,0		368,0	352,4	354,0		354,0
Rahoitusleasingvelat	1,3	1,3		1,3	1,1	1,1		1,1
Muut korolliset velat	17,5	17,5		17,5	11,9	11,9		11,9
Ostovelat ja muut velat **	258,0	258,0		258,0	249,2	249,2		249,2
Johdannaisinstrumentit	0,4	0,4		0,4	1,6	1,9		1,9
Yhteensä	1 088,0	1 133,3	670,5	1 803,8	1 150,4	1 196,4	725,4	1 921,8

* Arvio korkovelasta perustuu tilinpäätöshetken korkotasoon.

** Ostovelat ja muut velat eivät sisällä siirtovelkoja ja saatuja ennakoita.

Rahoitusvelkojen maturiteetit 2016, milj. euroa	2017	2018	2019	2020	2021	2022–	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	12,9	12,3	12,2	18,2			55,6
Joukkovelkakirjalainat	217,5	7,5	207,5				432,5
Yritystodistusohjelma	368,0						368,0
Rahoitusleasingvelat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	1,3
Muut korolliset velat		16,9					16,9
Ostovelat ja muut velat *	225,4	23,7	4,7	1,5	1,2	1,5	258,0
Johdannaisinstrumentit	0,4						0,4
Yhteensä	824,4	60,6	224,6	19,9	1,4	1,8	1 132,7

* Ostovelat ja muut velat eivät sisällä siirtovelkoja ja saatuja ennakoita.

Rahoitusvelkojen maturiteetit 2015, milj. euroa	2016	2017	2018	2019	2020	2021–	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	28,9	33,1	12,6	12,5	51,2		138,3
Joukkovelkakirjalainat	20,0	420,0					440,0
Yritystodistusohjelma	354,0						354,0
Rahoitusleasingvelat	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	1,1
Muut korolliset velat	11,8	0,1					11,9
Ostovelat ja muut velat *	200,1	30,0	12,9	2,3	1,2	2,8	249,2
Johdannaisinstrumentit	1,1	0,8					1,9
Yhteensä	616,0	484,1	25,6	14,9	52,5	3,4	1 196,4

* Ostovelat ja muut velat eivät sisällä siirtovelkoja ja saatuja ennakoita.

Sanoma laski vuonna 2016 liikkeeseen uuden 200 milj. euron joukkovelkakirjalainan, ja käytti kaikki siitä saadut varat aiemmin liikkeeseen lasketun joukkovelkakirjalainan osittaiseen takaisinostoon. Näiden joukkovelkakirjalainojen ehdot eivät poikkea huomattavasti toisistaan, joten syntyneillä menoilla ja palkkioilla on oikaistu uuden velan kirjanpitoarvoa, ja nämä menot ja palkkiot kirjataan kuluiksi uuden joukkovelkakirjalainan jäljellä olevana juoksuajana.

Luottoriski

Sanoman luottoriskit liittyvät operatiiviseen liiketoimintaan. Sanoma-konsernin luottoriskikeskittymiä vähentää merkittävästi konsernin monipuolinen toiminta eikä mikään yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä muodostu konsernin kannalta merkittäväksi. Liiketoimintaan liittyvät luottoriskit ovat operatiivisten yksiköiden vastuulla.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten tasearvot kuvaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka saamisista arvioidaan kertyvän. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty seuraavassa taulukossa.

Myyntisaamisten ikäjakauma, milj. euroa	2016			2015		
	Brutto	Arvon- alentuminen	Netto	Brutto	Arvon- alentuminen	Netto
Erääntymättömät	125,4	-1,2	124,2	142,4	-3,2	139,2
1–30 päivää erääntyneet	26,5	-1,0	25,6	16,2	-0,5	15,7
31–120 päivää erääntyneet	14,7	-1,9	12,8	5,4	-0,9	4,5
121–360 päivää erääntyneet	3,8	-2,0	1,8	10,0	-2,1	7,9
Yli vuoden erääntyneet	3,7	-2,8	0,9	5,9	-4,4	1,5
Yhteensä	174,2	-8,9	165,3	179,9	-11,0	168,9

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee, että rahoitustransaktioita tehdään hyvän luottokelpoisuuden omaavien vastapuolien kanssa ja niitä hajautetaan riittävän usealle vastapuolelle rahoitusvarojen suojelemiseksi. Konsernilla on käytössään useita rahoituslaitoksia vastapuolenaan, joten luottoriskejä voidaan pitää tältä osin hyvin hajautettuna.

⊕ Myyntisaamiset ja muut saamiset esitetään liitetiedoissa 18 ja 20.

Pääomarakenteen hallinta

Konserni on pitkällä aikavälillä asettanut tavoitteekseen omavaraisuusasteen 35–45 % välillä, ja nettovelan suhteen käyttökatteeseen (EBITDA) alle 2,5.

Nettovelka/EBITDA -tunnuslukua laskettaessa raportoituun EBITDAan tehdään seuraavat oikaisut: vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät poistetaan, yritysostojen vaikutus lisätään ja yritysmyyntien vaikutus vähennetään laskentajaksolta sekä vähennetään ohjelmaoikeuksien ja sisällöntuotannon investointien vaikutukset laskentajaksolta.

Vuonna 2016 omavaraisuusaste oli 41,0 % (2015: 39,5 %), nettovelka/EBITDA 3,2 (2015: 5,1) ja nettovelkaantumisaste 78,4 % (2015: 77,8 %).

Nettovelka, milj. euroa	2016	2015
Korollinen velka	829,6	899,6
Rahavarat	43,4	98,5
Yhteensä	786,2	801,2

Sanoma-konsernilla ei ole virallista luottoluokitusta.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia,					
milj. euroa, 2016	Tasearvo	Käypä arvo			
	Liite	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvarat					
Valuuttatermiinisopimukset					
Suojauslaskennan ulkopuolella	20	6,3	6,3		6,3
Rahoitusvelat					
Koronvaihtosopimukset					
Suojauslaskennan ulkopuolella	26	0,4	0,4		0,4
Lainat rahoituslaitoksilta	25	52,4		52,4	52,4
Joukkovelkakirjalainat	25	392,0	411,2		411,2
Muut velat	25	18,8		18,8	18,8

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon hierarkia,					
milj. euroa, 2015	Tasearvo	Käypä arvo			
	Liite	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Rahoitusvarat					
Valuuttatermiinisopimukset					
Suojauslaskennan ulkopuolella	20	8,0	8,0		8,0
Pitkäaikaiset myyntisaatavat	18	0,9		0,9	0,9
Rahoitusvelat					
Koronvaihtosopimukset					
IAS 39 -suojauslaskennan alaiset rahavirran suojaukset	26	0,7	0,7		0,7
Suojauslaskennan ulkopuolella	26	0,9	0,9		0,9
Lainat rahoituslaitoksilta	25	134,6		134,6	134,6
Joukkovelkakirjalainat	25	399,6	409,9		409,9
Muut velat	25	13,0		13,0	13,0

- Taso 1: Käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin.
- Taso 2: Käyvät arvot perustuvat arvonmäärittämissä, joiden syöttötiedot ovat havainnoitavissa joko suorasti tai epäsuorasti.
- Taso 3: Luokiteltujen varojen ja velkojen käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu havainnoitavissa oleviin markkinatietoihin.

Käytettävissä olevat netotussopimukset ja johdannaisopimukset

Sanoma on solminut netotussopimukset kaikkien johdannaisvastapuolien kanssa. Netotussopimukset huomioon otettuna rahoitussaimiset pankeilta ovat 5,9 milj. euroa (2015: 6,4).

Päättäneen tilikauden ja vertailukauden aikana ei tapahtunut siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen 1, 2 ja 3 välillä.

30. Merkittävimmät tytäryhtiöt

Merkittävimmät tytäryhtiöt 31.12.2016	Emoyhtiön omistusosuus, %	Konsernin omistusosuus, %
CONSUMER MEDIA		
Sanoma Media BeNe		
Sanoma Image B.V., Hollanti	67,0	67,0
Sanoma Media Netherlands B.V., Hollanti		100,0
Sanoma Digital The Netherlands B.V., Hollanti		100,0
2BLOND B.V., Hollanti		77,8
SBS Broadcasting B.V., Hollanti		100,0
Head Office Nederland B.V., Hollanti		100,0
SBS Productions B.V., Hollanti		100,0
Veronica Uitgeverij B.V., Hollanti		100,0
SB Commerce B.V., Hollanti		100,0
B.V. Aldipress, Hollanti		100,0
Sanoma Media Belgium N.V., Belgia		100,0
Head Office N.V., Belgia		100,0
Sanoma Media Finland		
Sanoma Media Finland Oy, Helsinki	100,0	100,0
Sanoma Tekniikkajulkaisut Oy, Helsinki		60,0
Netwheels Oy, Helsinki		55,8
Oikotie Oy, Helsinki		75,0
AS Sanoma Baltics, Viro		100,0
Sanomala Oy, Vantaa		100,0
Savon Paino Oy, Varkaus		100,0
Mobiilimarkkinointi Routa Oy, Turku		51,0
LEARNING		
Sanoma Learning		
Sanoma Learning B.V., Hollanti	100,0	100,0
L.C.G. Malmberg B.V., Hollanti		100,0
Nowa Era Sp. z.o.o., Puola	100,0	100,0
Sanoma Utbildning AB, Ruotsi	100,0	100,0
Uitgeverij Van In N.V., Belgia		100,0
De Boeck Education SA, Belgia		100,0
De Boeck Services SPRL, Belgia		100,0
Uitgeverij De Boeck SA, Belgia		100,0
Vulcan SP. z.o.o., Puola		100,0
Young Digital Planet S.A., Puola	100,0	100,0
Bureau ICE B.V., Hollanti		100,0
Sanoma Pro Oy, Helsinki	100,0	100,0
MUUT YHTIÖT		
Sanoma B.V., Hollanti	100,0	100,0

31. Taloudellisen informaation yhteenveto tytäryhtiöistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Konsernilla on yksi tytäryhtiö, Sanoma Image B.V., jossa on merkittävä määräysvallattomien omistajien osuus.

Taloudellisen informaation yhteenveto, milj. euroa	Sanoma Image B.V.	
	2016	2015
Pääasiallinen toimipaikka	Hollanti	Hollanti
Määräysvallattomien omistajien osuus, %	33,0 %	33,0 %
Liikevaihto	261,7	266,2
Tilikauden tulos	9,9	-46,6
Tilikauden laaja tulos yhteensä	9,9	-46,6
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen määräysvallattomille omistajille	3,2	-15,3
Pitkäaikaiset varat	994,5	1 019,6
Lyhytaikaiset varat	87,9	123,7
Pitkäaikaiset velat	97,4	150,8
Lyhytaikaiset velat	122,3	139,6
Nettovarat	862,7	852,9
Määräysvallattomien omistajien osuus	284,7	281,5
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	-	-
Liiketoiminnan rahavirta	19,5	23,6
Investointien rahavirta	-28,7	-7,0
Rahoituksen rahavirta	-45,0	-45,5
Rahavarojen nettolisäys(+)/ -vähennys(-)	-54,2	-28,9

32. Lähipiiritapahtumat

Sanoma-konsernin lähipiiriin luetaan tytäryritykset, osakkuusyri-tykset ja yhteisyritykset sekä hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja joh- toryhmän (Executive Management Group) jäsenet. Johdon palkat ja kompensaatiot esitetään liitetiedossa 33. Liiketoimet yhteisyritysten ja osakkuusyri-tysten kanssa esitetään alla. Tytäryhtiötaphtumia ei esitetä lähipiiritietoina, koska ne eliminoiduvat konsolidoitaessa. Yhteisyritysten toisten osapuolten tapahtumia ei eritellä lähipiiri- tapahtumina, koska toiset osakkaat eivät yhteishallintasopimuksen mukaisesti kuulu lähipiiriin. Merkittävimmät tytäryritykset luetellaan liitetiedossa 30. Sanoma-konsernissa lähipiirisäännösten piiriin kuu- luu lisäksi eläkesäätiöitä ja henkilöstörahoja. Eläkesäätiöitä lukuun ottamatta tapahtumat näiden tahojen kanssa eivät olleet merkittäviä.

⊕ Eläkesäätiöitä kuvataan tarkemmin laadintaperiaatteissa, ja eläke- kirjaukset esitetään liitetiedossa 8.

Sanoma-konsernilla ei ollut tilikaudella muita merkittäviä tahoja, joi- den kanssa lähipiirisuhteet täytyisivät ja/tai olennaisia tapahtumia esiintyisi.

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten kanssa esitetään seuraavassa taulukossa.

Liiketoimet yhteis- ja osakkuusyri-tysten kanssa, milj. euroa	2016	2015
Tavaroiden myynti	0,0	0,0
Palveluiden myynti	0,7	1,0
Tuotot yhteensä	0,7	1,0
Palveluiden ostot	-2,3	-3,2
Muut liiketoiminnan kulut		0,4
Kulut yhteensä	-2,3	-2,8

Saamiset yhteis- ja osakkuusyri-tyksiltä, pitkäaikaiset, milj. euroa	2016	2015
Muut saamiset		0,4
Yhteensä		0,4

Saamiset yhteis- ja osakkuusyri-tyksiltä, lyhytaikaiset, milj. euroa	2016	2015
Myyntisaamiset	1,3	2,6
Muut saamiset	0,1	0,1
Yhteensä	1,4	2,7

Velat yhteis- ja osakkuusyri-tyksille, lyhytaikaiset, milj. euroa	2016	2015
Ostovelat	0,0	0,0
Muut velat	0,3	4,7
Yhteensä	0,3	4,7

Yhteis- ja osakkuusyri-tysten kanssa tapahtuneet tavaroiden ja palve- lujen myynnit perustuvat konsernin voimassaoleviin markkinahintoi- hin ja lainojen korot markkinakorkoihin.

Vuosina 2016 ja 2015 ei ollut muita merkittäviä liiketapahtumia tai lähipiirijärjestelyjä yhteis- ja osakkuusyri-tysten kanssa.

33. Johdon kompensatiot, etuudet ja omistukset

Johdon palkat, palkkiot ja omistukset toimielinکوhtaaisesti, 2016	Palkat/ palkkiot (1 000 euroa)	Osakkeet 31.12.2016, kpl	Optio- oikeudet, kpl	Osakepalkkiot, kpl ****		
			2011	Osake- palkkioiden kulukirjaus (1 000 euroa)	Suorite- perusteinen osakepalkkio- järjestelmä 2014–2016 ***	Suorite- perusteinen osakepalkkio- järjestelmä 2016–2018 ***
Hallitus						
Pekka Ala-Pietilä, puheenjohtaja (12.4.2016 alkaen)	94	10 000				
Antti Herlin, varapuheenjohtaja (12.4.2016 alkaen) *	86	18 711 800				
Anne Brunila	78	910				
Susan Duinhoven	22					
Mika Ihamuotila	72	150 000				
Nils Ittonen **	92	59 000				
Denise Koopmans	77					
Robin Langenskiöld	71	12 273 371				
Rafaela Seppälä	72	10 273 370				
Kai Öistämö	78	8 265				
Yhteensä	742	41 486 716				
Toimitusjohtaja						
Susan Duinhoven	581	71 629		334		150 000
Yhteensä	581	71 629		334		150 000
Johtoryhmä						
Kim Ignatius		4 701			7 641	30 000
Pia Kalsta		3 189	5 000		2 149	30 000
John Martin		12 096			8 596	30 000
Peter de Mönnink		2 375			23 400	75 000
Yhteensä	2 381	22 361	5 000	715	41 786	165 000

* Sisältää henkilön määräysvallassa olevien yhtiöiden omistukset.

** Sisältää henkilön lähipiirin omistukset.

*** Sanoma on vuonna 2013 ottanut käyttöön suoriteperusteisen osakepalkkiojärjestelmän ja vuonna 2014 ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän. Sanoman suoriteperusteisen osakepalkkiojärjestelmän 2016–2018 mukaan myönnettyjen osakepalkkioiden määrä on esitetty tavoitetason allokaation mukaisesti. Osakepalkkiojärjestelmien ehtojen mukaisesti toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille myönnettävät osakepalkkiot sisältävät osakeomistusveloitteen. Osakeomistusveloitteesta päättää Sanoman hallitus henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Siihen asti kunnes edellytetty osakeomistus on saavutettu, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet eivät voi myydä osaa (vähintään 50 % vuoden 2016 jälkeen maksettavien osakepalkkioiden osalta, sitä ennen 25 %) osakepalkkiojärjestelmien kautta saamistaan osakkeista.

**** Suoriteperusteista osakepalkkiojärjestelmää 2015–2017 ei ole esitetty taulukossa, sillä sen perusteella ei makseta palkkioita, koska ansaintajaksolle asetettuja minimitalvoitteita ei saavutettu.

Palkoissa ja palkkioissa ovat mukana ne palkat ja palkkiot, jotka on maksettu näistä tehtävistä tilikauden aikana niitä hoitaneille henkilöille. Johtoryhmän jäsenille ei makseta erillisiä palkkioita hallitusjäsenyyksistä konsernin tytäryhtiöissä. Palkat sisältävät luontoisedut. Osakepalkkio-ohjelman kulukirjaus sisältää kulukirjauksen jäsenyyden ajalta. Konsernilla ei ole avoimia saamisia tai velkoja johdolta. Palkat ja palkkiot eivät sisällä eläkekuluja. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten eläkekulu kerrotaan kappaleessa 'Johdon muut etuudet'.

Johdon palkat, palkkiot ja omistukset toimielinakohtaisesti, 2015	Palkat/ palkkiot (1 000 euroa)	Osakkeet 31.12.2015, kpl	Optio-oikeudet, kpl		Osake- palkkioiden kulukirjaus (1 000 euroa)	Osakepalkkiot, kpl				
			2010	2011		Suorite- perusteinen osakepalkkio- järjestelmä 2014–2016 ****	Suorite- perusteinen osakepalkkio- järjestelmä 2015–2017 ****	Ehdollinen osake- palkkio- järjestelmä 2014–2015 ****	Ehdollinen osake- palkkio- järjestelmä 2015–2017 ****	
Hallitus										
Antti Herlin, puheenjohtaja **	102	17 971 800								
Pekka Ala-Pietilä, varapuheenjohtaja (9.4.2015 alkaen)	74									
Sakari Tamminen, varapuheenjohtaja (9.4.2015 asti)	34									
Annet Aris (9.4.2015 asti)	32									
Anne Brunila	73	910								
Susan Duinhoven (8.4.2015 alkaen)	48									
Mika Ihamuotila	67	100 000								
Nils Ittonen ***	69	59 000								
Denise Koopmans (8.4.2015 alkaen)	49									
Robin Langenskiöld	70	12 273 371								
Rafaela Seppälä	69	10 273 370								
Kai Öistämö	72	8 265								
Yhteensä	758	40 686 716								
Toimitusjohtaja										
Susan Duinhoven (1.10.2015 alkaen)	135									
Harri-Pekka Kaukonen (18.9.2015 asti) *	878	25 050	60 000	60 000		20 439	21 875	21 400		
Yhteensä	1 013	25 050	60 000	60 000	76	20 439	21 875	21 400		
Johtoryhmä										
Jacqueline Cuthbert		6 500		30 000		7 641		8 000		
Arthur Hoffman						14 327		15 000		
Kim Ignatius		18 000	30 000	30 000		7 641	15 750	8 000	5 250	
Pia Kalsta (1.3.2015 alkaen)			4 000	5 000		2 149	18 750	6 750	6 250	
John Martin		7 844	10 000	30 000		8 596	18 750	9 000	6 250	
Peter de Mönnink						23 400	45 000	24 500	15 000	
Pekka Soini (28.2.2015 asti)		10 000	30 000	30 000		8 596		9 000		
Heike Tyler (30.6.2015 asti)				15 000						
Yhteensä	5 411	42 344	74 000	140 000	376	72 350	98 250	80 250	32 750	

* Lisäksi toimitusjohtajalle maksettavat irtisanomisajan palkka ja erakorvaus ovat yhteensä 1 071 379 euroa.

** Sisältää henkilön määräysvallassa olevien yhtiöiden omistukset.

*** Sisältää henkilön lähipiirin omistukset.

**** Sanoma on vuonna 2013 ottanut käyttöön osakepalkkiojärjestelmän ja vuonna 2014 ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän. Sanoman osakepalkkiojärjestelmissä ehdollisesti myönnettyjen osakepalkkioiden määrä on esitetty tavoitetaso allokation mukaisesti. Osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille ehdollisesti myönnettävät osakepalkkiot sisältävät osakeomistusvelvoitteen. Osakeomistusvelvoitteesta päättää Sanoman hallitus henkilöstövaliokunnan ehdotuksen perusteella. Siihen asti kunnes edellytetty osakeomistus on saavutettu, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet eivät voi myydä osaa (vähintään 25 %) osakepalkkiojärjestelmien kautta saamistaan osakkeista.

Palkoissa ja palkkioissa ovat mukana ne palkat ja palkkiot, jotka on maksettu näistä tehtävistä tilikauden aikana niitä hoitaneille henkilöille sisältäen työsuhteen päättymiseen liittyvät irtisanomiskorvaukset. Palkat sisältävät luontoisedut. Osakepalkkio-ohjelman kulukirjaus sisältää kulukirjauksen jäsenyyden ajalta. Konsernilla ei ole avoimia saamia tai velkoja johdolta. Palkat ja palkkiot eivät sisällä eläkekuluja. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten eläkekulu kerrotaan kappaleessa 'Johdon muut etuudet'.

Sanoman hallitus vahvistaa toimitusjohtajan ja johtoryhmän (Executive Management Group) palkat ja edut henkilöstövaliokunnan esityksen perusteella. Toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille maksetaan lisäksi Sanoman hallituksen vuosittain vahvistaman lyhyen tähtäimen kannustinjärjestelmän mukaisia kannustepalkkioita. Vuodelta 2016 maksettavan palkkion määrä toimitusjohtajan osalta on tavoitetasolla 66,7 % kokonaispalkasta ja maksimitasolla 100 % kokonaispalkasta. Johtoryhmän jäsenten osalta palkkion määrä on tavoitetasolla 40–60 % kokonaispalkasta ja maksimitasolla 60–90 % kokonaispalkasta. Vuoden 2016 lyhyen tähtäimen kannustinjärjestelmässä palkitseminen perustuu liikevoittoon, kassavirtaan sekä Sanoman henkilöstötyytyväisyystavoitteeseen.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet ovat Sanoman pitkän aikavälin kannustinjärjestelmien piirissä. Pitkän aikavälin kannustimet ovat osa konsernin kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää, ja niiden jakamisesta päättää Sanoman hallitus henkilöstövaliokunnan esityksen perusteella.

⊕ Tiedot toimitusjohtajan liiketoimi-ilmoituksista on julkistettu 3.7.2016 alkaen konsernin verkkosivuilla Sanoma.com. Palkitsemisen periaatteet on esitetty verkkosivuilla Hallinnointi-osiossa.

Johdon muut etuudet

Toimitusjohtaja Susan Duinhovenin irtisanomisaika on kuusi kuukautta sekä toimitusjohtajan että yhtiön puolelta. Jos yhtiö päättää toimitusjohtajan sopimuksen, toimitusjohtajalle maksetaan irtisanomisaajan palkan lisäksi erokorvauksena 12 kuukauden palkkaa vastaava summa. Erokorvaukseen liittyy määräaikainen kilpailukielto.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten lisäeläke-etuudet ovat nykyisin maksuperusteisia. Ennen vuotta 2009 tehdyt sopimukset ovat etuusperusteisia. Toimitusjohtajan osalta suoritetaan vuosittain lisäeläkevakuutusmaksu, joka on 15 % hänen palkastaan. Toimitusjohtajan ja osan johtoryhmän jäsenten eläkeikä määräytyy heidän kotimaansa tavallisen eläkeiän mukaan. Joidenkin johtoryhmän jäsenten eläkeikä on lakisääteistä eläkeikää alhaisempi, 61–63 vuotta. Etuus pohjaisen eläkejärjestelyn piirissä olevien johtoryhmän jäsenten eläkkeen määrä yhdessä lakisääteisen eläkkeen kanssa on noin 60 % eläkkeen perusteena olevista ansioista.

Toimitusjohtaja Susan Duinhovenin osalta suoritettujen lisäeläkevakuutusmaksun määrä oli 107 110 euroa vuonna 2016. Lakisääteinen eläkemeno vuonna 2016 oli 95 829 euroa (2015: 22 258). Johtoryhmän jäsenten eläkekulu vuonna 2016 oli 529 411 euroa (2015: 534 417).

34. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Sanoman johto ei ole saanut tietoonsa tilinpäätöspäivän jälkeen sellaisia merkittäviä tapahtumia, joiden oikaisuilla olisi ollut olennaista vaikutusta tilinpäätöksen laskelmiin.

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole myöskään tapahtunut sellaisia merkittäviä asioita, joilla olisi olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Perustiedot osakkeesta

Sanomalla on yksi osakesarja, ja kaikki osakkeet tuottavat saman ääni-oikeuden ja muut osakkeenomistajien oikeudet. Osakkeita ei koske mikään lunastus- tai suostumuslauseke tai muu siirtorajoitus. Sanoman osakkeilla ei ole määrättyä nimellisarvoa tai kirjanpitoarvoa.

Vuoden 2016 lopussa Sanoman rekisteröity osakepääoma oli 71 258 986,82 euroa ja osakkeiden lukumäärä 162 812 093 kappaletta.

Osakkeiden ja optioiden listaus

Sanoman osake (SAA1V) ja yhtiön optiot 2011 ovat listattu Nasdaq Helsingissä.

Sanoman osake kuuluu Kulutuspalvelut-toimialaindeksiin sekä useaan muuhun indeksiin Nasdaq Helsingissä. Sanoman osake on ollut listattuna 1.5.1999 alkaen. Yhtiön osakkeet kuuluvat Euroclear Finland Oy:n arvo-osuusjärjestelmään.

Kaupankäyntitunnukset	Osakkeet	2011-optiot
Nasdaq Helsinki	SAA1V	SAA1VEW111
Startel	SAA1V	SAA1VEW111
Bloomberg	SAA1V:FH	SAA1V111:FH
Reuters	SAA1V.HE	SAA1VEW111.HE

Omat osakkeet

Vuoden 2016 lopussa yhtiön hallussa oli 478 497 Sanoman osaketta, eli 0,3 % yhtiön osakkeista ja äänistä.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous valtuutti 12.4.2016 Sanoman hallituksen päättämään enintään 50 000 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 5 000 000 yhtiön hallussa olevan oman osakkeen luovuttamisesta. Valtuutus on voimassa 30.6.2019 saakka. Suunnatussa osakeannissa voidaan osakkeita antaa tai luovuttaa enintään 41 000 000 kappaletta.

Yhtiökokous valtuutti 12.4.2016 Sanoman hallituksen päättämään enintään 16 000 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 30.6.2017 saakka ja se päätti varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2015 antaman valtuutuksen.

Osakkeet hankitaan yhtiön vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla, jolloin hankinnat vähentävät yhtiön voitonjakoon käytettävissä olevia varoja. Osakkeet hankitaan yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, mahdollisten yrityskauppojen tai muiden liiketoimintajärjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi, osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai muutoin edelleen luovutettaviksi, yhtiöllä pidettäväksi tai mitätöitäviksi.

Osakkeita voidaan hankkia joko kaikille osakkeenomistajille osoitetulla ostotarjouksella yhtäläisin ehdoin tai muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä.

Hallitus ei käyttänyt tätä valtuutustaan vuoden 2016 aikana.

Osakkeiden ja optioiden lukumäärä

Osakkeiden lukumäärä 31.12.2016

Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä 31.12.2016	162 812 093
Korjattu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä *	162 291 679
Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden määrä	478 497
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä *	162 333 596

Osakkeiden ja optioiden lukumäärä **

Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä 31.12.2016	162 333 596
Optiot 2011	798 400
Ulkona olevien osakkeiden ja optioiden lukumäärä	163 131 996

* Ei sisällä yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

** Edellyttäen, että kaikki annetut optiot muutetaan osakkeiksi.

Annettujen optioiden nojalla merkittävät osakkeet edustaisivat 0,5 % kaikista Sanoman osakkeista ja niiden tuottamista äänioikeuksista, jos kaikkia liikkeessä olevia optio-oikeuksia käytettäisiin.

Optio-ohjelmat

Sanomalla on käytössään yksi optio-ohjelma, Optiojärjestelmä 2011, varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2010 valtuutuksen nojalla.

Optio-ohjelmissa ovat mukana kaikki Sanoman strategiset liiketoimintayksiköt ja konsernin emoyhtiö. Optioita on jaettu konsernin johtohenkilöille hallituksen päätösten mukaisesti. Yhtiön palveluksessa olevien optioiden haltijoiden lukumäärä vuoden 2016 lopussa oli 92.

Yhtiön hallitus voi laajentaa optioihin oikeutettujen piiriä tai päättää optioiden antamisesta yrityskauppojen tai rekrytoinnin yhteydessä. Jos optioiden haltijan työsuhde päättyy ennen osakkeiden merkintäajan alkua, hänen on tarjottava optioita takaisin yhtiölle ilman korvauksia, joissa työsuhde päättyy eläkkeelle siirtymisen tai kuoleman johdosta.

Optiot 2011 on listattu Nasdaq Helsingissä. Optioiden 2010 merkintäaika päättyi 30.11.2016, ja niiden listaus Nasdaq Helsingissä päättyi 24.11.2016. Vuonna 2016 ei merkitty yhtään osaketta optioilla.

+ Tietoja Sanoman hallituksen ja johtoryhmän hallussa olevista optioista on liitetiedossa 33. Lisätietoja optio-ohjelman ehdoista (kuten merkintähinnoista ja -ajoista) on liitetiedossa 23.

Osakkeiden hintakehitys

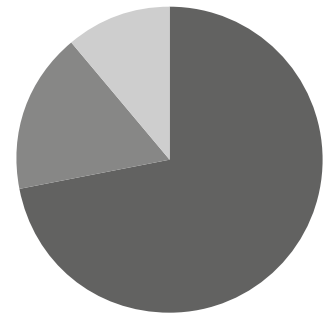
Vuonna 2016 Nasdaq Helsingissä vaihdettiin 48 152 687 Sanoman osaketta (2015: 81 355 104) ja osakkeen vaihto oli noin 30 % (2015: 50 %) keskimääräisestä osakekannasta. Sanoman osakkeella käydyn kaupan kokonaismäärä oli 296,5 milj. euroa (2015: 348,1). Nasdaq Helsinki edusti noin 72 % (2015: 84 %) Sanoman osakkeen kokonaisvaihdosta kaikissa pörseissä.

Osakevaihdon painotettu keskimääräinen Nasdaq Helsingissä vuonna 2016 oli 6,14 euroa (2015: 4,28) ja osakkeen hinta vaihteli 3,51 euron (2015: 3,13) ja 9,39 euron (2015: 5,95) välillä. Joulukuun lopussa Sanoman markkina-arvo ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita oli 1 338 milj. euroa (2015: 634) ja osakkeen päätöskurssi 8,25 euroa (2015: 3,91).

+ Sanoman osakkeiden ja listattujen optioiden säännöllisesti päivitetty hintatiedot ovat saatavana osoitteesta Sanoma.com.

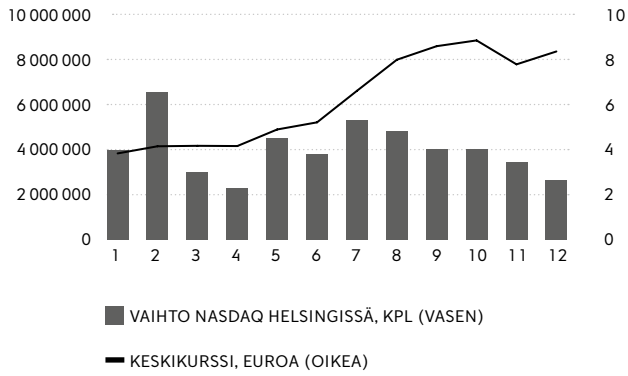
Osakkeen kaupankäynnin jakautuminen eri markkinapaikoille vuonna 2016

72,2 % ■ NASDAQ HELSINKI
16,9 % ■ CHI-X
10,9 % ■ BATS

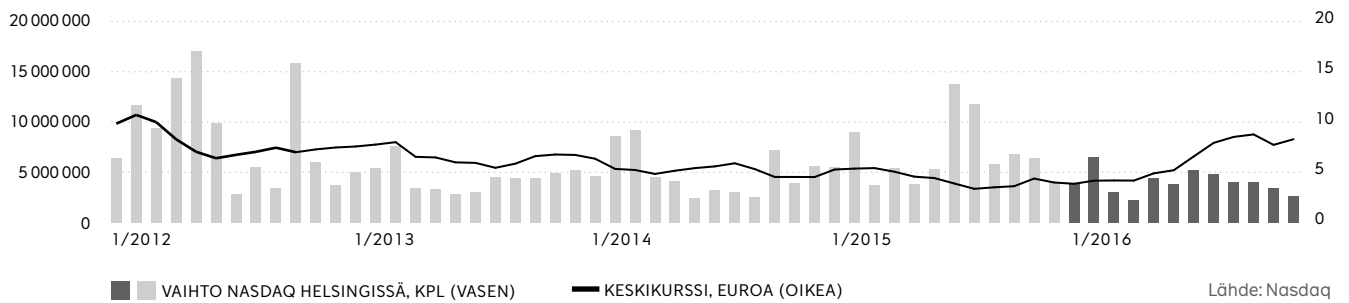
Lähde: Euroland

Osakkeiden keskihinta ja vaihto vuonna 2016

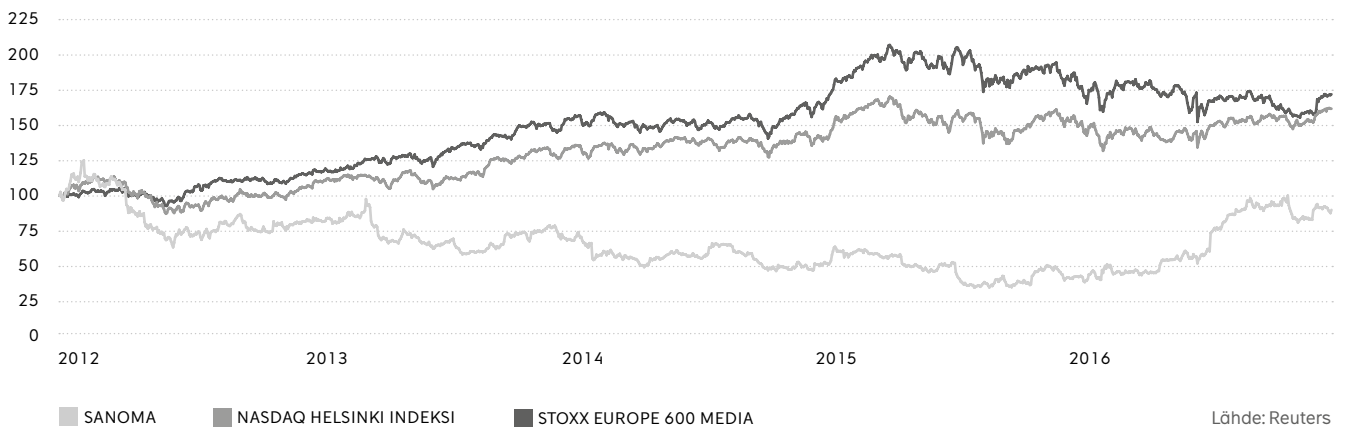
Lähde: Nasdaq

Osakkeen vaihto ja keskihinta 2012–2016

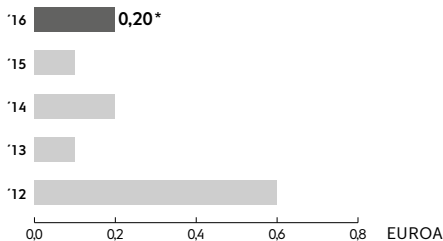
Lähde: Nasdaq

Sanoman osakkeen hintakehitys indekseihin verrattuna

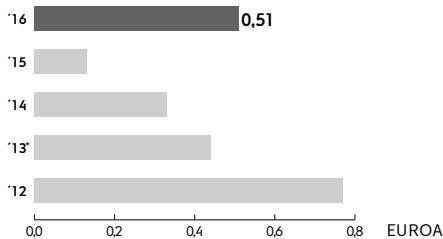
Lähde: Reuters

Osinko/osake

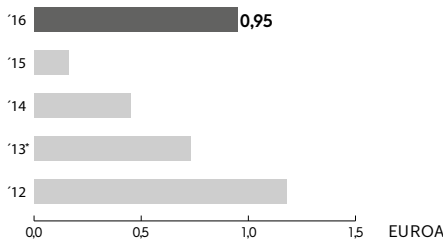
* Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Operatiivinen tulos/osake

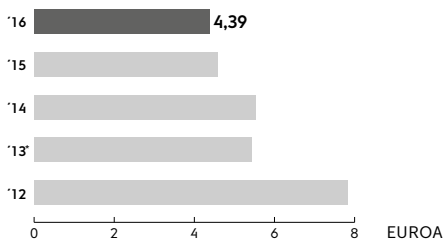
* 2013 vertailuluvut on oikaistu johtuen IFRS11 Yhteisjärjestelyt-standardista

Liiketoiminnan kassavirta/osake

* 2013 vertailuluvut on oikaistu johtuen IFRS11 Yhteisjärjestelyt-standardista

Oma pääoma/osake

* 2013 vertailuluvut on oikaistu johtuen IFRS11 Yhteisjärjestelyt-standardista

Osinkopolitiikka

Vuonna 2016 Sanoman osinkopolitiikka oli: Sanoma harjoittaa aktiivista osinkopolitiikkaa ja jakaa pääsääntöisesti osinkoina yli puolet konsernin tilikauden tuloksesta ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Yhtiön hallitus ehdottaa osinkoina jaettavaksi 0,20 (2015: 0,10) euroa osaketta kohden vuodelta 2016.

Vuodesta 2017 alkaen Sanoman tavoitteena on uuden osinkopolitiikan mukaisesti jakaa kasvavaa osinkoa, joka on 40–60 prosenttia vuosittaisesta liiketoiminnan rahavirrasta ilman käyttömajausinvestointeja.

Hallituksen osingonjakoehdotus yhtiökokoukselle perustuu yleiseen makrotaloudelliseen ympäristöön, Sanoman pääomarakenteeseen ja pääomarakennetta koskeviin tavoitteisiin, Sanoman liiketoimintasuunnitelmiin ja investointitarpeisiin sekä edellisvuoden rahavirtoihin ja arvioihin pääomarakenteeseen vaikuttavista tulevista rahavirroista.

Osakkeenomistajat

Vuoden 2016 lopussa yhtiöllä oli 21 829 (2015: 25 635) osakkeenomistajaa. Ulkomaisten omistajien hallussa oli tällöin 15,4 % (2015: 9,7 %) osakkeista ja niiden tuottamista äänistä.

Osakassopimukset

Sanoman hallituksen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä voimassa olevia osakassopimuksia.

Johdon omistukset

Vuoden 2016 lopussa yhtiön hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja näiden määräysvallassa (arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 pykälän tarkoittamalla tavalla) olevien yhteisöjen yhteenlaskettu osakkeenomistus vastasi 25,5 % (2015: 25,0 %) kaikista osakkeista ja niiden tuottamista äänistä. Jos kaikki liikkeessä olevat, jakamatta olevat ja palautetut optiot muutettaisiin osakemerkinnällä osakkeiksi ja yhtiön toimitusjohtaja käyttäisi kaikki merkintäoikeutensa, hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan (ja näiden määräysvallassa olevien yhteisöjen) yhteenlaskettu osakkeenomistus olisi 25,5 % (2015: 24,7 %) muuttamisen jälkeisestä osakkeiden kokonaismäärästä edellyttäen, ettei muita muutoksia tapahdu.

✚ Tarkempia tietoja Sanoman hallituksen ja johtoryhmän hallussa olevista optioista on liitetiedossa 33.

Sanoman sisäpiirikauppoja koskevat ohjeistukset on esitetty selvityksessä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä, s.92.

Merkittävät muutokset osakkeenomistuksessa

Vuoden 2016 aikana Sanoma ei ole antanut liputusilmoituksia yhtiön omistuksessa tapahtuneista muutoksista.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2016

	Osakkeenomistaja	Osakkeita yhteensä	Prosenttiosuus osakkeista ja äänistä
1	Jane ja Aatos Erkon Säätiö	39 820 286	24,46
2	Herlin Antti	18 711 800	11,49
	Holding Manutas Oy	18 680 000	11,47
	Herlin Antti	31 800	0,02
3	Langenskiöld Robin	12 273 371	7,54
4	Seppälä Rafaela	10 273 370	6,31
5	Helsingin Sanomain Säätiö	5 701 570	3,50
6	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 572 220	2,19
7	Valtion Eläkerahasto	2 090 000	1,28
8	Näyttelijöiden Vanhuudenkötisäätiö	2 000 000	1,23
9	Noyer Alex	1 938 965	1,19
10	Auboin Lorna	1 852 470	1,14
11	WSOY:n kirjallisuussäätiö	1 415 000	0,87
12	Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	985 800	0,61
13	Oy Karl Fazer Ab	838 544	0,52
14	Werner Söderström Osakeyhtiön eläkesäätiö	651 008	0,40
15	Inez och Julius Polins fond	646 149	0,40
16	Langenskiöld Lars Christoffer R.	645 996	0,40
17	Langenskiöld Bo Sebastian Eljas	645 963	0,40
18	Langenskiöld Pamela	645 963	0,40
19	Oy Etra Invest Ab	550 000	0,34
20	Suomen kulttuurirahasto Sr	501 590	0,31
	Yhteensä	105 760 065	64,96
	Ulkomaat ja hallintarekisteröidyt yhteensä	20 384 600	12,52

Antti Herlinin omistukset on ryhmitelty.

+ Luettelo suurimmista osakkeenomistajista (päivitetään kuukausittain) on nähtävissä osoitteessa Sanoma.com.

Omistajarakenne 31.12.2016

Toimiala	Osakkeenomistajien lukumäärä	%	Osakkeiden lukumäärä	%
Yritykset	930	4,3	24 764 085	15,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	33	0,2	2 360 636	1,5
Julkisyhteisöt	22	0,1	6 843 856	4,2
Kotitaloudet	20 317	93,1	48 084 605	29,5
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	373	1,7	55 497 164	34,1
Ulkomaiset omistajat (rekisteröidyt)	144	0,7	4 319 177	2,8
Hallintarekisteröidyt	10	0,0	20 384 600	12,5
Yhteensä	21 829	100	162 254 123	99,7
Sanoman omistuksessa	1	0,0	478 497	0,3
Yhteis- ja erityistileillä			79 473	0,0
Markkinoilla olevien osakkeiden lukumäärä			162 812 093	100

Osakkeenomistajat 31.12.2016 omistuksessa olleiden osakkeiden lukumäärän mukaan jaoteltuna

Osakkeiden määrä	Osakkeenomistajien lukumäärä	%	Osakkeiden lukumäärä	%
1-100	5 466	25,0	332 311	0,2
101-1 000	11 943	54,7	5 043 755	3,1
1001-10 000	3 959	18,1	11 222 461	6,9
10 001-100 000	385	1,8	9 976 904	6,1
100 001-	77	0,4	135 678 689	83,3
Yhteensä	21 829	100	162 254 123	99,7
Sanoman omistuksessa	1	0,0	478 497	0,3
Yhteis- ja erityistileillä			79 473	0,0
Markkinoilla olevien osakkeiden lukumäärä			162 812 093	100

Emoyhtiön tuloslaskelma, FAS

milj. euroa	Liite	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liiketoiminnan muut tuotot	2	108,5	108,0
Henkilöstökulut	3	-20,9	-23,9
Poistot ja arvonalentumiset	7-9	-93,7	-185,5
Liiketoiminnan muut kulut	4	-105,6	-113,2
Liikevoitto (-tappio)		-111,7	-214,6
Rahoitustuotot ja -kulut	5	11,4	94,3
Tulos ennen tilinpäätöseriä ja veroja		-100,3	-120,2
Tilinpäätössirrot	13	34,1	16,1
Tuloverot	6	8,6	3,5
Tilikauden tulos		-57,6	-100,6

Emoyhtiön tase, FAS

milj. euroa	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	7	7,3	6,7
Aineelliset hyödykkeet	8	10,9	11,5
Sijoitukset	9	1 797,0	1 890,0
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 815,2	1 908,1
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	10	7,5	1,7
Lyhytaikaiset saamiset	11	90,2	73,9
Rahat ja pankkisaamiset		11,5	9,7
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		109,2	85,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 924,4	1 993,3
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma		71,3	71,3
Omat osakkeet		-2,1	-3,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		203,3	203,3
Edellisten tilikausien voitto		393,6	511,5
Tilikauden voitto		-57,6	-100,6
Oma pääoma yhteensä		608,4	682,3
Tilinpäätössirrot	13	1,3	1,0
Vieras pääoma			
Pitkäaikaiset velat	14	200,7	520,3
Lyhytaikaiset velat	15	1 114,0	789,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 924,4	1 993,4

Emoyhtiön rahavirtalaskelma, FAS

milj. euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liiketoiminta		
Tilikauden tulos	-57,6	-100,6
Oikaisut		
Tuloverot	-8,6	-3,5
Poistoeron muutos	0,3	0,0
Tilinpäätössiirrot	-34,4	-16,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-11,4	-94,3
Poistot ja arvonalentumiset	93,7	185,5
Käyttöomaisuuden ja muiden sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot	0,7	3,2
Käyttöpääoman muutos		
Myynti- ja muiden saamisten muutos	9,0	-5,1
Osto- ja muiden velkojen ja varausten muutos	8,5	4,8
Maksetut korot	-45,8	-32,4
Muut rahoituserät	-7,0	-3,1
Konserniavustukset	20,1	104,2
Saadut osingot	48,5	113,2
Maksetut verot	-0,1	-7,3
Liiketoiminnan rahavirta	15,8	148,5
Investoinnit		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinnat	-3,5	-6,0
Hankitut konserniyhtiöt	-0,1	-6,7
Muiden sijoitusten hankinnat	-0,5	
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	0,4	0,5
Myydyt konserniyhtiöt	3,4	-0,1
Myydyt yhteisyritykset ja osakkuusyhtiöt		26,5
Myönnetyt lainat	-40,0	-23,1
Lainasaamisten takaisinmaksut	24,5	107,4
Saadut korot	13,5	18,6
Investointien rahavirta	-2,1	117,1
Rahavirta ennen rahoitusta	13,7	265,6
Rahoitus		
Omien osakkeiden hankinta		-3,2
Lyhytkiertoisten lainojen muutokset	-0,1	14,4
Muiden lainojen nostot	427,3	192,8
Muiden lainojen takaisinmaksut	-422,1	-429,3
Maksetut osingot	-16,2	-32,6
Rahoituksen rahavirta	-11,8	-257,8
Rahavirtalaskelman mukainen rahavarojen muutos	1,9	7,8
Rahavarojen nettolisäys(+)/-vähennys(-)	1,9	7,8
Rahavarat 1.1.	9,7	1,9
Rahavarat 31.12.	11,5	9,7

Emoyhtiön oma pääoma

Oma pääoma, milj. euroa	2016	2015
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	71,3	71,3
Osakepääoma 31.12.	71,3	71,3
Sidottu oma pääoma 31.12.	71,3	71,3
Vapaa oma pääoma		
Omat osakkeet 1.1.	-3,2	
Omien osakkeiden hankinta		-3,2
Omien osakkeiden luovutus	1,0	
Omat osakkeet 31.12.	-2,1	-3,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	203,3	203,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	203,3	203,3
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	410,9	544,0
Osingonjako	-16,3	-32,6
Omien osakkeiden luovutus	-1,0	
Muut muutokset	0,1	0,1
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	393,6	511,5
Tilikauden voitto	-57,6	-100,6
Vapaa oma pääoma 31.12.	537,2	611,0
Yhteensä	608,4	682,3

+ Tarkemmat tiedot osakepääomasta esitetään konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 22.

Jakokelpoiset varat, milj. euroa	2016	2015
Omat osakkeet	-2,1	-3,2
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	203,3	203,3
Edellisten tilikausien voitto	393,6	511,5
Tilikauden voitto	-57,6	-100,6
Yhteensä	537,2	611,0

Emoyhtiön vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, milj. euroa	2016	2015
Omasta puolesta annetut vastuusitoumukset		
Muut	24,7	24,7
Yhteensä	24,7	24,7
Konserniyritysten puolesta annetut vastuusitoumukset		
Takaukset *	308,8	328,5
Yhteensä	308,8	328,5
Muut vastuut	15,7	11,9
Yhteensä	15,7	11,9
Yhteensä	349,3	365,2

* Sisältää vuokratakauksen tammikuussa 2014 myydyistä Sanomalan kiinteistöistä.

Johdannaissopimusten nimellisarvot, milj. euroa	2016	2015
Korkojohdannaiset		
Koronvaihtosopimukset	100,0	200,0
Yhteensä	100,0	200,0
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset, ulkoiset	82,1	100,2
Termiinisopimukset, sisäiset	-61,1	-77,6
Yhteensä	21,0	22,6
Yhteensä	121,0	222,6

Johdannaissopimusten markkina-arvot, milj. euroa	2016	2015
Korkojohdannaiset		
Koronvaihtosopimukset	-0,4	-1,5
Yhteensä	-0,4	-1,5
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset, ulkoiset	6,3	8,0
Termiinisopimukset, sisäiset	-6,1	-8,1
Yhteensä	0,1	-0,1
Yhteensä	-0,3	-1,6

+ Emoyhtiön täydellinen tilinpäätös on luettavissa osoitteessa Sanoma.com.

Hallituksen voitonjakoehdotus ja allekirjoitukset

Sanoma Oyj:n jakokelpoiset varat 31.12.2016 ovat 333 842 470,50 euroa, josta tilikauden tappio on 57 624 066,07 euroa. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 203 324 188,83 euroa mukaan lukien jakokelpoiset varat ovat 537 166 659,33 euroa 31.12.2016.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että

- osinkoa jaetaan 0,20 euroa osakkeelta 32 466 719,20 euroa *
- lahjoitusvaraukseen hallituksen päätettäväksi siirretään 350 000,00 euroa
- omaan pääomaan jätetään 504 349 940,13 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu osingonjako hallituksen käsityksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

* Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Hallituksen päätöksen mukaan osingonjaon täsmäytyspäivä on torstaina 23.3.2017. Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan torstaina 30.3.2017.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 6. päivänä helmikuuta 2017

Pekka Ala-Pietilä
puheenjohtaja

Antti Herlin
varapuheenjohtaja

Anne Brunila

Mika Ihamuotila

Nils Ittonen

Denise Koopmans

Robin Langenskiöld

Rafaela Seppälä

Kai Öistämö

Susan Duinhoven
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Sanoma Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet Sanoma Oyj:n (y-tunnus 1524361-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenvedo merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiämme kuvataan tarkemmin kohdassa 'Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa'.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

OLENNAISUUS

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyysien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätöksen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyysien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessaamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyysriskin.

**Liikearvo (1 663 milj. euroa) ja liiketoimintojen yhdistämisissä kirjatut aineettomat hyödykkeet
- Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 15**

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Konserni on viime vuosien aikana laajentanut toimintaansa yrityshankintojen kautta, minkä seurauksena konsernin taseeseen sisältyvän liikearvon ja muiden liiketoimintojen yhdistämisissä kirjattujen aineettomien hyödykkeiden määrä on merkittävä.
- Liikearvo muodosti 64 % konsernin taseesta ja 166 % konsernin omasta pääomasta 31.12.2016.
- Liikearvo ja tietyt muut aineettomat hyödykkeet testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vuosittain. Konserni määrittää rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevan rahamäärän perustuen niiden käyttöarvoon. Käyttöarvo määritetään perustuen arvioituihin diskontattuihin rahavirtoihin. Näiden taustalla olevien keskeisten oletusten määrittäminen edellyttää johdon harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka liittyvät muun muassa kannattavuustasoon, diskonttauskorkoon ja pitkän aikavälin kasvuun. Testauksissa käytettäviin ennusteisiin liittyvästä johdon harkinnasta ja tasearvojen merkittävyydestä johtuen liikearvon arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa

- Olemme arvioineet konsernin rahavirtojen nykyarvoon perustuvan arvonalentumismallin periaatteita ja johdonmukaisuutta. Olemme testanneet arvonalentumistestauslaskelmien matemaattista oikeellisuutta ja arvioineet keskeisten laskelmissa käytettyjen oletusten, kuten kannattavuustasot, diskonttauskorko ja pitkän aikavälin kasvu, kohtuullisuutta suhteessa emoyhtiön hallituksen hyväksymiin keskipitkän aikavälin strategiaan suunnitelmiin ja ennusteisiin, konsernin ulkopuolisiin lähteisiin ja omiin näkemyksiimme.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonmäärityksen asiantuntijoita, jotka ovat arvioineet diskonttauskorkojen määrittämisessä käytettyjä syöttötietoja ja menetelmää, sekä arvioineet pitkän aikavälin kasvutasoja suhteessa konsernin ulkopuolisiin markkinatietoihin. Olemme myös laatineet oman herkkyysoanalyysin arvioidaksemme keskeisten laskelmissa käytettyjen oletusten mahdollisten muutosten vaikutuksia.
- Olemme arvioineet arvonalentumistestauksesta konsernitilinpäätöksessä esitettyjä tietoja.

TV-ohjelmien esitysoikeuksiin (116 milj. euroa) ja oppimistuotteiden sisällöntuotantoon (68 milj. euroa) liittyvät aineettomat hyödykkeet - Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 15

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Sanoma kirjaa taloudelliselta vaikutusajaltaan rajallisiin aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat TV-ohjelmien esitysoikeudet poistoina kuluiksi käyttäen degressiivistä menetelmää ja oppimistuotteiden sisällöntuotantoon liittyvät menot tasapoitomenetelmää käyttäen. Konserni arvioi näiden aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvot vuosittain sen määrittämiseksi, että kirjanpitoarvot eivät ylitä hyödykkeistä kertyviksi ennustettuja taloudellisia hyötyjä. Arvio tehdään rahavirtaperusteisesti määrittämällä hyödykkeestä kertyviksi ennakoitujen vastaisten rahavirtojen nettomääräinen nykyarvo. Mikäli arvio tulevasta taloudellisista hyödyistä alittaa kirjanpitoarvon, kirjataan arvonalentumistappio.
- Näistä aineettomista hyödykkeistä kerrytettävissä olevien rahamäärien arviointi edellyttää johdon harkintaa, mistä johtuen tämä on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa

- TV-ohjelmien esitysoikeuksia koskeviin tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt muun muassa konsernin soveltamien arvostusperiaatteiden arviointi, poistoperiaatteiden testaaminen perustuen ohjelmien esityskertoihin ja arvioon tulevista taloudellisista hyödyistä. Lisäksi olemme käyneet läpi johdon tekemien tulevia taloudellisia hyötyjä ja hyödykkeistä kerrytettävissä olevia rahamääriä koskevia arvioita.
- Oppimistuotteiden sisällöntuotantoon liittyviä aineettomia hyödykkeitä koskeviin tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt muun muassa taseeseen aktivoitujen menojen testaaminen pistokokein, johdon laatimien tiettyjen sisällöntuotantomenojen kirjanpitoarvoihin kohdistuvien analyysien arviointi ja johdon selvityksiä tukevan evidenssin hankkiminen.
- Olemme myös arvioineet näistä aineettomista hyödykkeistä konsernitilinpäätöksessä esitettyjä tilinpäätöstietoja.

Myyntituottojen tulouttaminen - Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetieto 6

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Sanoma-konsernin liikevaihto, 1 639 milj. euroa, koostuu useista tulovirroista, mm. mainosmyynnistä, levikkimyyntistä ja oppimistuotteiden myynnistä. Noudatettavat myynnin tuloutusperiaatteet vaihtelevat riippuen myynnin luonteesta ja siihen soveltuvasta myynnin tuloutuskäytännöstä. Konsernin liiketoimintojen kehittyessä uudet digitaaliset tuotteet voivat johtaa uusiin tulovirtoihin, mikä edellyttää huolellista arviointia myyntituottojen oikean tuloutusajankohdan määrittämiseksi.

Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa

- Olemme suorittaneet muun muassa seuraavat tarkastustoimenpiteet:
 - Konsernin noudattamien myyntituottojen tuloutusperiaatteiden asianmukaisuuden arviointi suhteessa sovellettaviin tilinpäätösstandardeihin.
 - Myyntituottojen täydellisyyden, oikeellisuuden ja oikean tuloutusajankohdan arvioimiseksi käytettyjen sisäisten kontrollien testaaminen.
 - Konsernin liitetiedoissa esitettyjen myynnin tulouttamista koskevien laskentaperiaatteiden arviointi.

Emoyhtiön taseeseen sisältyvät osuudet saman konsernin yrityksissä (1 376 milj. euroa) - Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetieto 9

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Sanoma on arvioinut konserniyritysosuuksien kerrytettävissä olevan rahamäärän käyttäen tuottooperusteista lähestymistapaa, jolloin sijoitusten käyvät arvot määritetään joko diskontattujen rahavirtojen tai osinkotuottojen menetelmällä.
- Johtuen vastaisiin rahavirtoihin liittyvästä johdon harkinnasta ja tasearvojen merkittävydestä, konserniyritysosuuksien arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.

Kuinka kyseisiä seikkoja käsiteltiin tilintarkastuksessa

- Olemme testanneet arvonalentumistestauslaskelmien matemaattista oikeellisuutta ja arvioineet keskeisten laskelmissa käytettyjen oletusten, kuten kannattavuustasot, diskonttaus korko ja pitkän aikavälin kasvu, kohtuullisuutta suhteessa emoyhtiön hallituksen hyväksymiin keskipitkän aikavälin strategiaan suunnitelmiin ja ennusteisiin, konsernin ulkopuolisiin lähteisiin ja omiin näkemyksiimme.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonmäärityksen asiantuntijoita, jotka ovat arvioineet diskonttauskoron määrittämisessä käytettyjä tietoja ja menetelmää, sekä arvioineet pitkän aikavälin kasvutasoja suhteessa konsernin ulkopuolisiin markkinatietoihin.
- Olemme arvioineet emoyhtiön tilinpäätöksessä esitettyjä arvonalentumistestausta koskevia liitetietoja.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen,

paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitteleminen ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

MUU INFORMAATIO

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksen. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonne ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

MUUT LAUSUNNOT

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta

Helsingissä 6. helmikuuta 2017

KPMG OY AB

Virpi Halonen
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Sanoma Oyj ("Yhtiö" tai "Sanoma") noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n vuonna 2015 julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia lukuun ottamatta hallituksen jäsenten toimikauden pituutta koskevaa suositusta 6 (katso myös tämän asiakirjan kohta "Valinta ja toimikausi"). Varsinaisen yhtiökokouksen hyväksymässä Sanoman yhtiöjärjestyksessä toimikaudeksi on määritetty kolme vuotta. Yhtiö katsoo, että sen liiketoiminnan luonteen vuoksi yksivuotinen toimikausi ei ole riittävä konsernin toimintaan perehtymiseen ja sitoutumiseen.

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu edellä mainitun hallinnointikoodin mukaisesti. Sanoman tarkastusvaliokunta on tarkastanut selvityksen, ja lakisääteiset tilintarkastajat ovat tarkastaneet, että se on laadittu ja että siinä esitetty kuvaus taloudellista raportointia koskevien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tämä selvitys on esitetty erillisenä selostuksena hallituksen toimintakertomuksesta.

⊕ Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on luettavissa osoitteessa www.cgcode.fi.

Organisaatorakenne ja lakisääteiset hallintoelimet

Sanomalla on kaksi raportoitavaa segmenttiä (Consumer Media ja Learning) ja kolme strategista liiketoimintayksikköä (Sanoma Media BeNe, Sanoma Media Finland ja Sanoma Learning). Ryhmässä "Muut yhtiöt ja eliminoinnit" raportoidaan ydinliiketoimintaan kuulumattomat liiketoiminnot, konsernitoiminnot, kiinteistöyhtiöt ja konsernieliminoinnit. Sanoma Oyj on Sanoma-konsernin emoyhtiö ("emoyhtiö"). Sanoman hallintoelimiä ovat yhtiökokous, hallitus ja sen valiokunnat sekä toimitusjohtaja.

YHTIÖKOKOUS

Sanoman ylin päättävä elin on yhtiökokous, joka kokoontuu Sanoman yhtiöjärjestyksen mukaisesti vähintään kerran vuodessa.

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain kesäkuun loppuun mennessä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään Suomen osakeyhtiölain mukaan sen toimivaltaan kuuluvat asiat sekä yhtiökokoukselle esitetyt asiat. Ylimääräiset yhtiökokoukset kutsutaan koolle käsittelemään yhtiökokoukselle esitettyjä erityisiä asioita.

Yhtiökokouskutsut julkaistaan vähintään yhdessä hallituksen määräämässä laajalevikkisessä sanomalehdessä aikaisintaan kolme (3) kuukautta ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää osakeyhtiölain 4 luvun 2 pykälän 2 momentin mukaisesti ja viimeistään kolme (3) viikkoa ennen kokousta mutta vähintään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää.

Hallitus valmistele esityslistan yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista. Suomen osakeyhtiölain mukaisesti myös osakkeenomistaja voi pyytää, että hänen esittämänsä asia käsitellään seuraavassa yhtiökokouksessa. Pyyntö tulee tehdä kirjallisesti yhtiön hallitukselle, ja esitettyjen asioiden tulee kuulua Suomen osakeyhtiölain mukaan yhtiökokouksen käsiteltäviksi. Sanoma ilmoittaa verkkosivuillaan hyvissä ajoin päivämäärän, johon mennessä osakkeenomistajan tulee ilmoittaa hallitukselle yhtiökokouksen asialistalle sisällytettäväksi pyytämänsä ehdotukset. Pyyntöä katsotaan saapuneen ajoissa, jos hallitukselle on ilmoitettu pyynnöstä viimeistään neljä viikkoa ennen yhtiökokouskutsun toimittamista.

Vähintään kymmenen (10) prosenttia kaikista osakkeista omistavat osakkeenomistajat ja yhtiön tilintarkastaja voivat pyytää jonkin asian käsitteilyä yhtiökokouksessa, joka hallituksen tulee kutsua viipymättä koolle kyseisen pyynnön saatuaan.

Suomen osakeyhtiölain mukaan muun muassa seuraavat asiat kuuluvat yhtiökokouksen päätäntävaltaan:

- yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- osakepääoman korottaminen tai laskeminen
- osakkeiden tai osakkeisiin oikeuttavien muiden oikeuksien antaminen
- omien osakkeiden ostaminen
- päätökset hallituksen jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista
- tilinpäätöksen vahvistaminen
- osingonjako / tappioiden kohdentaminen.

HALLITUS

Valinta ja toimikausi

Sanoman yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu 5–11 jäsentä, jotka valitaan yhtiökokouksessa. Yhtiökokous valitsee myös hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsenen toimikausi alkaa varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy valintaa seuraavan kolmannen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Jos hallituspaikka vapautuu kesken toimikauden, uusi jäsen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi. Hallituksen jäsenten toimikaudet on jatkuvuuden turvaamiseksi järjestetty siten, että noin kolmasosa (1/3) hallituksen jäsenistä valitaan vuosittain.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodissa suositellaan hallituksen jäsenen toimikaudeksi yhtä vuotta. Sanoman yhtiöjärjestyksen mukainen hallituksen jäsenten toimikausi on kuitenkin kolme vuotta, sillä Yhtiö katsoo liiketoimintansa luonteen edellyttävän hallituksen jäseniltä yhtä vuotta pitkäaikaisempaa perehtymistä ja sitoutumista toimintaan.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiedot Sanoman hallituksen jäsenistä vuoden 2016 lopussa. Vuoden aikana hallitus kokoontui seitsemän kertaa. Keskimäärin kokouksiin osallistui 94 % valiokunnan jäsenistä.

Hallituksen jäsen	Syntymävuosi	Koulutus	Kansallisuus
Pekka Ala-Pietilä, Puheenjohtaja	1957	KTM, TKT h.c., KTT h.c.	Suomi
Antti Herlin, Varapuheenjohtaja	1956	D.Sc. (Econ) h.c. (The State University of Economics and Finance of St. Petersburg), KTT h.c. (Helsingin kauppakorkeakoulu), TaT h.c. (Taideteollinen korkeakoulu), TKT h.c. (Aalto-yliopisto).	Suomi
Anne Brunila	1957	KTT, KTT h.c.	Suomi
Susan Duinhoven	1965	Ph.D. (Fysikaalinen kemia), B.S. (Fysikaalinen kemia)	Hollanti
Mika Ihamuotila	1964	KTT	Suomi
Nils Ittonen	1954	Diplomiekonomi	Suomi
Denise Koopmans	1962	LL.M.	Hollanti
Robin Langenskiöld	1946	Diplomiekonomi	Suomi
Rafaela Seppälä	1954	M.Sc. (Journalistiikka) (Columbia University)	Suomi
Kai Öistämö	1964	TKT, DI	Suomi

Hallituksen jäsen	Osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet *	Riippumattomuus **	Päätoimi	Osallistuminen	Toimikausi päättyy
Pekka Ala-Pietilä, Puheenjohtaja	10 000 osaketta	1, 2	Hallituksen puheenjohtaja, Huhtamäki	86 %	2017 yhtiökokous
Antti Herlin, Varapuheenjohtaja	18 711 800 osaketta	1	Hallituksen puheenjohtaja, KONE	86 %	2019 yhtiökokous
Anne Brunila	910 osaketta	1, 2	Professor of Practice, Hanken	86 %	2019 yhtiökokous
Susan Duinhoven	71 629 osaketta	2	Toimitusjohtaja, Sanoma	100 %	2018 yhtiökokous
Mika Ihamuotila	150 000 osaketta	1, 2	Päätoiminen hallituksen puheenjohtaja, Marimekko	100 %	2019 yhtiökokous
Nils Ittonen	59 000 osaketta	1	Hallituksen puheenjohtaja, Jane ja Aatos Erkon säätiö	100 %	2017 yhtiökokous
Denise Koopmans	0 osaketta	1, 2	Hallitusammattilainen	100 %	2018 yhtiökokous
Robin Langenskiöld	12 273 371 osaketta	1, 2	Hallituksen jäsen, Sanoma	100 %	2018 yhtiökokous
Rafaela Seppälä	10 273 370 osaketta	1, 2	Hallituksen jäsen, Sanoma	100 %	2017 yhtiökokous
Kai Öistämö	8 265 osaketta	1, 2	Executive Partner, Siris Capital Group	86 %	2017 yhtiökokous

* Osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet Sanomassa, mukaanlukien määräysvalta-yhteisöt

** Riippumattomuus:

1: Hallituksen jäsen on riippumaton yhtiöstä

2: Hallituksen jäsen on riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista Hallinnointikoodin mukaisesti

Sanoma ei ole perustanut nimitysvaliokuntaa. Suurin osakkeenomistaja tai suurimmat osakkeenomistajat voivat ehdottaa hallitukseen uusia jäseniä sovellettavien sääntöjen ja säännösten mukaisesti (mukaan lukien Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi).

Tehtäessä yhtiökokoukselle ehdotusta hallituksen jäsenistä tarkastellaan erilaisia tekijöitä (ammattilinen tausta, kansainvälinen kokemus, ikä, koulutus, sukupuoli), jotta varmistetaan siitä, että hallituksen jäsenillä on riittävä ja monipuolinen osaaminen, toisiaan täydentävä kokemus sekä ymmärrys toimialasta. Hallituksen monimuotoisuuteen liittyvät periaatteet on kirjattu konsernin monimuotoisuutta koskevaan toimintaohjeeseen, jonka hallitus on vahvistanut.

Vuonna 2016 Sanoman hallituksen jäsenistä 40 prosenttia oli naisia. Hallituksessa oli jäseniä Suomesta ja Hollannista, ja hallituksen jäsenillä oli monipuolinen liike-elämän tuntemus.

Hallitus kehittää toimintaansa säännöllisesti hallitustyöskentelyn arviointiprosessin avulla.

Hallituksen tehtävät

Sanoman hallituksen tehtävät on esitetty Suomen osakeyhtiölaissa ja muissa sovellettavissa laeissa. Hallitus vastaa yhtiön ja sen liiketoiminnan johtamisesta. Lisäksi hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon asianmukaisesta järjestämisestä.

Hallituksen toimintaperiaatteet ja keskeiset tehtävät on määritetty hallituksen työjärjestyksessä.

Hallitus esimerkiksi

- päättää konsernin pitkän aikavälin tavoitteista ja liiketoimintastrategiasta pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi
- hyväksyy konsernin raportointirakenteen
- päättää yritysostoista ja -myynneistä, taloudellisista asioista ja investoinneista, joiden arvo on yli 5,0 milj. euroa tai jotka ovat muuten strategisesti merkittäviä tai joihin liittyy merkittäviä riskejä tai jotka liittyvät vähintään 100 työntekijän yritysmyyntiin, irtisanomiseen tai lomautukseen
- varmistaa suunnittelun, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien ja raportointimenettelyjen riittävyyden
- tarkistaa ja seuraa konserniyhtiöiden toimintaa ja tuloksia
- hyväksyy osavuositarkastukset, tilinpäätöksen ja hallituksen toimintakertomuksen sekä yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen ja palkka- ja palkkioselvityksen
- nimittää ja erottaa seuraavat sekä päättää heidän palkkioistaan:
 - toimitusjohtaja
 - toimitusjohtajan sijainen
 - strategisten liiketoimintayksiköiden toimitusjohtajat
 - konsernin johtoryhmän jäsenenä toimivat Sanoman johtajat
 - tietyt hallituksen erikseen määrittämät johtajat
- vahvistaa konsernin arvot
- hyväksyy konsernin keskeiset toimintaperiaatteet.

Hallituksen asettamat valiokunnat

Hallitus voi asettaa valiokuntia, työvaliokuntia tai muita pysyviä tai määräaikaista elimiä nimeämiinsä tehtäviin. Lisäksi hallitus vahvistaa valiokuntien työjärjestyksen sekä säätää muille hallituksen asettamille elimille annetut menettelyohjeet.

Sanomalla on työvaliokunta, joka valmistelee hallituksen käsiteltäväksi tai tiedoksi tulevia asioita.

Työvaliokunnan lisäksi Sanoman hallituksen valiokuntia ovat tarkastus- ja henkilöstövaliokunnat. Hallitus on vahvistanut valiokuntien työjärjestykset. Valiokunnat raportoivat toiminnastaan säännöllisesti hallitukselle.

Valiokuntien jäsenet nimitetään hallituksen jäsenten joukosta kunkin valiokunnan työjärjestyksen mukaisesti. Toimitusjohtaja on kuitenkin työvaliokunnan jäsen riippumatta siitä, onko hän hallituksen jäsen. Valiokunnat eivät ole päättäviä tai toimeenpanevia elimiä.

Työvaliokunta

Työvaliokunta valmistelee hallituksen kokouksiin tulevia asioita. Lisäksi hallitus on valtuuttanut työvaliokunnan päättämään yritysostoista ja -myynneistä, taloudellisista asioista ja investoinneista, joiden arvo on yli 3,0 milj. euroa mutta alle 5,0 milj. euroa. Työvaliokunnan kokoonpanoon kuuluvat Sanoman hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä toimitusjohtaja ja puheenjohtajan kutsusta yksi tai useampi hallituksen jäsen.

Vuonna 2016 työvaliokuntaan kuuluivat Pekka Ala-Pietilä (puheenjohtaja), Antti Herlin, Nils Ittonen ja Susan Duinhoven. Työvaliokunta kokoontui 14 kertaa. Keskimäärin kokouksiin osallistui 95 % valiokunnan jäsenistä.

Kokouksiin osallistuminen kunkin jäsenen osalta: Pekka Ala-Pietilä 100 %, Antti Herlin 79 %, Nils Ittonen 100 %, Susan Duinhoven 100 %.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta on perustettu avustamaan hallitusta sen valvontavollisuuden hoitamisessa taloudellisen raportoinnin ja valvonnan, riskienhallinnan sekä ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen osalta. Tarkastusvaliokunta hoitaa tehtäviään hallituksen hyväksymän työjärjestyksen, Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin sekä sovellettavien lakien ja määräysten mukaisesti. Tarkastusvaliokunta tarkistaa hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen.

Vuoden 2016 aikana tarkastusvaliokunta:

- hyväksyi tarkastusvaliokunnan vuosisuunnitelman
- keskusteli osingosta ja vuoden 2016 näkymistä
- keskusteli uuden hallinnointikoodin edellyttämistä muutoksista tarkastusvaliokunnan työjärjestykseen ja ehdotti, että hallitus hyväksyy päivitetyn työjärjestyksen
- tarkasti selvityksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä ja ehdotti, että hallitus hyväksyy sen
- tarkasti tulevan EU:n tilintarkastus uudistuksen mukaiset muutokset
- kilpailutti lakisääteisen tilintarkastuksen ja keskusteli aiheesta
- tarkasti muut kuin lakisääteiseen tilintarkastukseen kuuluvat toimeksiannot ja päätti delegoida tällaisten toimeksiantojen hyväksymisen 50 000 euroon asti toimitusjohtajalle (tai hänen määräämälleen)

- tarkasti tavanomaiset vaatimustenmukaisuuden päivitykset
- tarkasti tilintarkastajien laatimat raportit
- keskusteli kirjanpitoikäntöistä ja IFRS-standardien muutoksista
- tarkasti lähipiiriarvioinnin tulokset
- ehdotti varsinaiselle yhtiökokoukselle, että KHT-yhteisö KPMG Oy Ab valitaan tilintarkastajaksi myös tilikaudelle 2016
- tarkasti konsernin kustannusten allokointiperiaatteet
- tarkasti ja keskusteli verotukseen liittyvistä kysymyksistä
- tarkasti konserniavustussuunnitelman
- tarkasti ja hyväksyi sisäisen tarkastuksen suunnitelman ja seurasi sen toteutumista (myös tilintarkastuksen varmennuspäivitysten osalta)
- tarkasti neljännesvuosittain valituksia koskeneet yleiskatsaukset arvioidakseen oikeudenkäyntiriskin
- seurasi sisäisen valvonnan suunnitelman toteutusta (ml. tietojärjestelmiin ja niiden turvallisuuteen liittyvät tarkastukset sekä cyber-valmiuteen liittyvä selvitys)
- tarkasti osavuosikatsaukset ja neljännesvuosittaiset sijoittajaesitykset
- tarkasti arvonalentumislaskelmat
- tarkasti neljännesvuosittain rahoitusasioita koskevat raportit ja keskipitkän ja pitkän aikavälin uudelleenrahoitus- ja rahoitus-suunnitelmat sekä sisäiset luottorajat
- tarkasti riskienarviointiprosessin ja keskusteli riskianalyseistä sekä suurimmista riskeistä ja niihin liittyvistä riskienhallintatoimista
- keskusteli Markkinoiden väärinkäyttöasetuksesta, tarkasti päivitetyn sisäpiiri-ohjeen ja ehdotti, että hallitus hyväksyy sen
- tarkasti uuden lahjonnan ja korruption vastaisen toimintaohjeen sekä päivitetyn toimintaohjeen koskien sisäistä valvontaa, sisäistä tarkastusta, tiedonantoa ja riskienhallintaa ja ehdotti hallitukselle niiden hyväksymistä.

Tarkastusvaliokunnassa on sen työjärjestyksen mukaisesti 3–5 jäsentä, jotka hallitus nimittää vuosittain. Valiokunnan jäsenten on oltava yhtiöstä riippumattomia, ja ainakin yhden heistä on myös oltava riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Valiokunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Tarkastusvaliokunnan työjärjestyksestä päivitettiin huhtikuussa 2016 listayhtiöiden hallinnointikoodin muutosten mukaisesti.

Vuonna 2016 tarkastusvaliokuntaan kuuluivat Anne Brunila (puheenjohtaja), Nils Ittonen, Denise Koopmans (12.4.2016 alkaen) ja Robin Langenskiöld. Tarkastusvaliokunnan kaikki jäsenet ovat yhtiöstä riippumattomia ja kolme jäsentä (Anne Brunila, Denise Koopmans ja Robin Langenskiöld) ovat yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia. Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuonna 2016. Keskimäärin kokouksiin osallistui 89 % valiokunnan jäsenistä.

Kokouksiin osallistuminen kunkin jäsenen osalta: Anne Brunila 100 %, Nils Ittonen 100 %, Denise Koopmans 75 % ja Robin Langenskiöld 80 %.

Henkilöstövaliokunta

Henkilöstövaliokunta vastaa sellaisten henkilöstöasioiden valmistelusta, jotka liittyvät toimitusjohtajan ja ylimmän johdon palkkaukseen, toimitusjohtajan ja ylimmän johdon arviointiin, konsernin palkkausta ja palkkioita koskevaan toimintaohjeeseen sekä henkilöstöpolitiikkaan ja käytäntöihin. Valiokunta myös valmistelee toimitusjohtajan ja ylimmän johdon kehittämistä ja seuraajia koskevia suunnit-

telmia ja hoitaa muita hallituksen ja/tai hallituksen puheenjohtajan sille kulloinkin määräämiä valmistelevia tehtäviä. Lisäksi valiokunta keskustelee hallituksen kokoonpanosta ja sen tulevista jäsenistä.

Vuoden 2016 aikana henkilöstövaliokunta:

- tarkisti keskeisten johtajien kokonaispalkkatasot ulkoisen vertailun perusteella ja valmisteli heidän kokonaispalkkauksensa hallituksen hyväksyttäväksi
- keskusteli ylimmän johdon vuoden 2015 suoritusarviojakautumasta ja vuosien 2016 ja 2017 palkantarkistusperiaatteista
- toimitti hallitukselle selvityksen vuoden 2015 pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän ansaintakriteerien toteutumisesta
- toimitti hallitukselle selvityksen vuoden 2014 pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän palkkioiden maksusta
- keskusteli ylimmän johdon suoriteperusteisten osakepalkkiojärjestelmien 2016–2018 ja 2017–2019 ansaintakriteereistä ja valmisteli ehdotuksen hallituksen hyväksyttäväksi
- valmisteli hallituksen hyväksyttäväksi esityksen keskeisten johtajien vuoden 2016 pitkän aikavälin kannustinpalkkioista
- arvioi lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmien periaatteita ja lyhyen aikavälin kannustinohjelman tavoiterakennetta
- keskusteli keskeisille johtajille vuodelle 2017 asetetuista tavoitteista ja toimitti ne hallituksen hyväksyttäväksi
- keskusteli organisaatiomuutoksista sekä ylimmän johdon nimityksistä johdon kanssa
- keskusteli johdon kanssa henkilöstötutkimuksen tuloksista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä
- keskusteli johdon kanssa henkilöstöhallinnon painopistealueista
- keskusteli johdon kanssa monimuotoisuutta koskevasta toimintaohjeesta.

Henkilöstövaliokunnassa on 3–5 jäsentä, jotka hallitus nimittää vuosittain. Jäsenten enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Valiokunta kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Vuonna 2016 henkilöstövaliokuntaan kuuluivat Kai Öistämö (puheenjohtaja), Mika Ihamuotila ja Rafaela Seppälä. Henkilöstövaliokunnan kaikki jäsenet ovat yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia. Henkilöstövaliokunta kokoontui viisi kertaa. Keskimäärin kokouksiin osallistui 100 % valiokunnan jäsenistä.

Kokouksiin osallistuminen kunkin jäsenen osalta: Kai Öistämö 100 %, Mika Ihamuotila 100 % ja Rafaela Seppälä 100 %.

TOIMITUSJOHTAJA

Sanoman toimitusjohtajan tehtävät määräytyvät pääosin osakeyhtiölain mukaan. Toimitusjohtaja vastaa itsenäisesti konsernin johtamisesta. Toimitusjohtaja esimerkiksi:

- vastaa siitä, että Yhtiön kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty
- johtaa konsernin päivittäistä toimintaa hallituksen hyväksymien konsernin pitkän aikavälin tavoitteiden ja liiketoimintastrategian sekä hallituksen hyväksymien toimintaperiaatteiden ja muiden sovellettavien ohjeiden ja päätösten mukaisesti
- päättää yritysostoista ja -myynneistä, taloudellisista asioista ja investoinneista, joiden arvo on korkeintaan 3,0 milj. euroa tai jotka ovat muuten strategisesti merkittäviä tai joihin liittyy merkittäviä riskejä tai jotka liittyvät vähintään 50 työntekijän yritysmyyntiin, irtisanomiseen tai lomautukseen

- vastaa hallituksen kokouksiin tulevien päätösehdotusten ja tiedoksi annettavien asioiden valmistelusta (yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa) sekä niiden ja esityslistan esittelystä hallitukselle ja sen valiokunnille
- hyväksyy konsernitason ohjesäännöt
- toimii puheenjohtajana Sanoman johtoryhmässä.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai jos hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta Sanoman toiminnalle olennaista haittaa.

Vuonna 2016 Susan Duinhoven (s. 1965, fysikaalisen kemian tohtori) toimi Yhtiön toimitusjohtajana.

Toimitusjohtaja Susan Duinhoven omisti 71 629 Yhtiön osaketta vuoden 2016 lopussa.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Konsernin johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa hänen tehtävissään konsernin johtamisen koordinoimisessa ja hallituksen kokouksissa käsiteltävien asioiden valmistelussa. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi:

- konsernin pitkän aikavälin tavoitteet ja liiketoimintastrategia pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi
- yritysostot ja -myynnit
- organisaatioon ja johtamiseen liittyvät asiat
- kehitysprojektit
- sisäinen valvonta
- riskienhallinnan järjestelmät.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii Sanoman toimitusjohtaja. Vuonna 2016 johtoryhmään kuuluivat Sanoma Media Finlandin, Sanoma Media BeNen ja Sanoma Learningin toimitusjohtajat sekä konsernin talousjohtaja.

Sanoman johtoryhmän jäsenet vuoden 2016 lopussa olivat:

- Susan Duinhoven, toimitusjohtaja, s. 1965, Hollannin kansalainen. Fysikaalisen kemian tohtori, fysikaalisen kemian kandidaatti.
- Kim Ignatius, talousjohtaja, s. 1956, Suomen kansalainen. Ekonomisti.
- Pia Kalsta, toimitusjohtaja, Sanoma Media Finland, s. 1970, Suomen kansalainen. Kauppätieteiden maisteri.
- John Martin, toimitusjohtaja, Sanoma Learning, s. 1970, Iso-Britannian kansalainen. Molekyylibiologian tohtori, biokemian kandidaatti.
- Peter de Mönnink, toimitusjohtaja, Sanoma Media BeNe, s. 1963, Hollannin kansalainen. B.Sc.

Johtoryhmän osakkeet ja osakepohjaiset oikeudet vuoden 2016 lopussa:

- Susan Duinhoven: 71 629 osaketta ja osakepohjaista oikeutta.
- Kim Ignatius: 4 701 osaketta ja osakepohjaista oikeutta.
- Pia Kalsta: 3 189 osaketta ja 5 000 optiota (2011). Osakkeet ja osakepohjaiset oikeudet yhteensä: 8 189.
- John Martin: 12 096 osaketta ja osakepohjaista oikeutta.
- Peter de Mönnink: 2 375 osaketta ja osakepohjaista oikeutta.

➕ Lisätietoja johtoryhmän jäsenistä on osoitteessa Sanoma.com.

Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

SISÄINEN TARKASTUS JA VARMENNUSTOIMINTO

Sisäinen tarkastus- ja varmennustoiminto raportoi Sanoman toimitusjohtajalle ja hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Se tekee yhteistyötä konsernijohdon ja strategisten liiketoimintayksiköiden sekä konsernin lakiasäätien tilintarkastajien kanssa.

Sisäisen tarkastuksen ja varmennuksen piiriin kuuluvat sisäiset tarkastukset ja riskienarvioinnit sekä sisäisen valvonnan prosessien toiminnan monitorointi kaikilla organisaatiossa ja kaikissa liiketoiminnissa. Sisäinen tarkastus- ja varmennustoiminto tukee organisaation kehitystä ja antaa riskipohjaista lisävarmennusta.

Sen toimintaa ohjaavat Sanoman hallinnointiperiaatteet sekä konsernin sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteet.

SISÄINEN VALVONTA

Sanoman sisäisen valvonnan toimintaperiaatteissa määritellään kaikissa Sanoman tytäryhtiöissä sovellettava sisäisen valvonnan prosessi. Sisäisen valvonnan prosessi sisältää valvonnan tavoitteen asettamisen, valvonnan suunnittelun ja toteutuksen, toiminnan tehokkuuden testauksen, seurannan ja jatkuvan kehittämisen sekä raportoinnin.

Yhtiön arvot ja eettiset ohjeet luovat perustan sisäiselle valvonnalle. Sisäiset valvontajärjestelmät on määritetty soveltamalla ylhäältä alaspäin suuntautuvaa riskipohjaista lähestymistapaa. Sisäiset valvontajärjestelmät koostuvat yksikkö- ja prosessitasoisen valvonnasta sekä tietojärjestelmien yleisestä valvonnasta.

Yksikkötason valvontaa sovelletaan Sanoman kaikilla tasoilla (eli konsernin, strategisten liiketoimintayksiköiden ja yksiköiden tasolla), ja se voi liittyä useaan prosessiin. Yksikkötason valvontatoimia ovat esimerkiksi eettisten ohjeiden ja konsernin erilaisten toimintaperiaatteiden ja -ohjeiden olemassaolo ja aktiivinen toteutus.

Prosessitasoisen valvontatoimet on suunniteltu vähentämään tiettyihin keskeisiin prosesseihin liittyviä riskejä. Tällaisia prosesseja ovat esimerkiksi myynti-, ostolasku- ja palkanlaskentaprosessit. Automatisoidut tai manuaaliset täsmäytyksen ja transaktioiden hyväksynnät ovat tyyppillistä prosessitasoisen valvontaa.

Tietojärjestelmien yleinen valvonta sisältyy IT-prosesseihin, jotka muodostavat luotettavan toimintaympäristön ja tukevat tehokasta sovellusten valvontaa. Esimerkkejä tietojärjestelmien yleisestä valvonnasta ovat järjestelmien asiattoman ja luvottoman käytön ehkäisevä valvonta ja hankinnan tehokkuuden valvonta.

VALVONTAYMPÄRISTÖ

Konsernin ja sen liiketoimintojen johtaminen perustuu selkeään organisaatorakenteeseen, tarkasti määriteltyihin valtuuksiin ja vastuisiin, yhtenäisiin suunnittelu- ja raportointijärjestelmiin sekä toimintaperiaatteisiin ja -ohjeisiin.

Sanoman hallitus vahvistaa kaikki konsernitason toimintaperiaatteet, kuten Sanoman hallinnointiperiaatteet, eettiset ohjeet ja riskienhallintaperiaatteet sekä sisäisen valvonnan ja varainhallinnan periaatteet. Sanoman strategiset ja liiketoiminnalliset tavoitteet sekä Sanoman hallinnointiperiaatteet muodostavat perustan sisäisen valvonnan prosesseille.

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta sen velvollisuuksien hoitamisessa ja hoitaa taloudelliseen raportointiin, konsernin riskienhallintaan, sisäisen valvonnan järjestelmien luotettavuuteen ja tehokkuuteen sekä hallinnointiperiaatteiden noudattamiseen liittyviä asioita. Lisäksi se huolehtii lakisääteiseen ja sisäiseen tarkastukseen liittyvistä asioista.

Emoyhtiö vastaa muun muassa arvopaperimarkkinalain mukaan pörssiyritykselle kuuluvista tehtävistä, kuten viestinnästä keskeisille sidosryhmille mukaan lukien sijoittajasuhteiden hallinta, keskiteytystä varainhallinnasta sekä lakien ja säännösten toteutumisesta konsernin toiminnassa. Lisäksi emoyhtiö tukee toimitusjohtajaa strategisten liiketoimintayksiköiden tuloksen kehittämisessä ja konsernin päivittäisen toiminnan johtamisessa. Emoyhtiö johtaa liiketoimintojen välisiä ja rajat ylittäviä yhteistoiminta- ja kehityshankkeita sekä tukee ja ohjaa strategisia liiketoimintayksiköitä esimerkiksi taloushallintoon, henkilöstöhallintoon, viestintään, lakiasioihin, verotukseen, yrityskaappoihin, rahoitukseen, tietojärjestelmiin/konsernijärjestelmiin ja kiinteistöihin liittyvissä asioissa.

Sanoman strategiset liiketoimintayksiköt toimivat hyväksytyjen strategisten suuntaviivojen ja tulostavoitteiden sekä Sanoman hallinnointiperiaatteiden ja toimintaohjeiden mukaisesti. Lisäksi Sanoman yhteiset arvot ohjaavat henkilöstön päivittäistä toimintaa.

RISKIENHALLINTA

Sisäinen tarkastus- ja varmennustoiminto koordinoi konsernin riskienhallintaprosessia ja raportoi riskeistä säännöllisesti toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle. Päivitetyt tiedot konsernin riskienarvioinnin tuloksista ja niihin liittyvistä meneillään olevista tai suunnitelluista toimenpiteistä riskien pienentämiseksi raportoidaan tarkastusvaliokunnalle ja edelleen hallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Sanoman riskienhallinnan tärkein tavoite on tunnistaa ja hallita Sanoma-konsernin strategian toteuttamiseen ja toimintaan liittyvät olennaiset riskit. Riskienhallintaohjeissa on kuvattu konsernin riskienhallinnan periaatteet, tavoitteet ja eri toimielinten vastuut.

Hallitus vahvistaa ja määrittelee konsernin riskienhallintaperiaatteet ja valvoo riskienhallinnan tehokkuutta.

Tarkastusvaliokunta arvioi ja seuraa riskienhallinnan periaatteiden ja prosessien toteutumista säännöllisesti.

Toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan strategioiden, prosessien ja painopisteiden määrittämisestä.

Sanomalla on koko konsernin kattava raportointiprosessi merkittävien riskien arvioimista varten. Riskienarviointi liittyy konsernin strategiaprosessiin ja strategiisiin tavoitteisiin. Riskit tunnistetaan ja arvioidaan ja riskienhallintatoimenpiteet määritellään riskienhal-

linnan viitekehyksessä. Riskejä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan päätöksenteon eri vaiheissa.

Liiketoimintaan liittyvien riskien ja niiden mukanaan tuomien mahdollisuuksien punnitseminen on tärkeä osa Sanoman johdon päivittäistä työtä. Riskinotto on olennainen osa kilpailukykyistä liiketoimintaa. Strategiaa toteuttaessaan Sanoma ja sen strategiset liiketoimintayksiköt altistuvat erilaisille riskeille ja niille tarjoutuu myös mahdollisuuksia riskinottoon.

VAATIMUSTENMUKAISUUS

Sanoma on sitoutunut noudattamaan kansainvälisiä ja paikallisia lakeja ja eettisiä toimintaperiaatteita Sanoman vuonna 2014 hyväksytyyn eettiseen toimintaohjeeseen mukaisesti. Konsernin vaatimustenmukaisuustoiminto tukee liiketoimintoja ja konsernihallintoa kehittämällä sovellettavien lakien ja säännösten tunnistamiseen ja noudattamiseen liittyviä käytäntöjä sekä sisäisiä toimintaperiaatteita ja -ohjeita. Sanoman vaatimustenmukaisuustoiminnon keskeisiä tehtäviä ovat minimoida sovellettavien säädösvaatimusten rikkomisen riski kaikissa toiminnoissa, ylläpitää Sanoman vaatimustenmukaisuusohjelmaa ja varmistaa eettisen liiketoimintakulttuurin jatkuva kehittäminen.

Jokainen emoyhtiön konsernitoiminto valmistelelee omaan vastuualueeseensa kuuluvia konserninlaajuisia toimintaperiaatteita, jotka Sanoman hallitus hyväksyy, sekä yleisiä toimintaohjeita, jotka hyväksyy Sanoman toimitusjohtaja. Konsernin toimintaperiaatteet ja -ohjeet ovat saatavilla konsernin intraneteissa. Strategisilla liiketoimintayksiköillä ja liiketoimintayksiköillä voi lisäksi olla näihin liittyviä omia täydentäviä ohjeistuksia. Tällaiset ohjeet löytyvät kunkin liiketoimintayksikön omasta intranetistä.

Eettisten ohjeiden ja niihin liittyvien toimintaperiaatteiden ja lakien rikkomusten ilmoittamista varten on olemassa sisäisiä prosesseja. Rikkomuksista voi myös tehdä ilmoituksen luottamuksellisesti ulkoisen palvelun tarjoajan ylläpitämän palvelun kautta. Sanoma ei hyväksy minkäänlaisia vastatoimenpiteitä vilpittömässä mielessä ilmoituksen tehnyttä työntekijää kohtaan.

Konsernin lakiasiantoiminto seuraa Sanomaan kohdistuvia vaatimuksia, joiden arvo on yli 0,2 milj. euroa tai joista voi aiheutua yli 0,2 milj. euron seuraamukset, riippumatta siitä, onko kanteen nostanut valtion viranomainen, kumppani, sopimuksen vastapuoli, henkilöstön jäsen tai muu osapuoli.

TALOUDELLISEN RAPORTOINTIPROSESSIN VALVONTA

Emoyhtiöön kuuluva konsernin talous- ja hallintoyksikkö valmistelelee strategisille liiketoimintayksiköille Sanoman toimitusjohtajan hyväksymiä toimintaohjeita sekä transaktioita että kontrolleja varten. Kontrollit liittyvät kuukausittaiseen ja vuosittaiseen raportointiin. Niihin kuuluu täsmäytyksiä ja analyyseja, joilla varmistetaan taloudellisen raportoinnin tarkkuus. Näiden emoyhtiön ja strategisten liiketoimintayksiköiden tasolla toteutettavien valvontatoimien tarkoituksena on varmistaa, että mahdolliset poikkeamat ja virheet estetään, havaitaan ja korjataan. Sisäisen valvonnan järjestelmät kattavat taloudellisen raportoinnin prosessin kokonaisuudessaan.

Konsernin taloudellista kehitystä seurataan kuukausittain koko konsernin kattavan suunnittelu- ja ohjausjärjestelmän avulla. Ohjausjärjestelmä sisältää toteutuneet tuloslaskelmat, tasetiedot, rahavirtalaskelmat ja toiminnalliset tunnusluvut sekä ennusteet kuluvalle tilivuodelle.

Lisäksi konsernin ja strategisten liiketoimintayksiköiden johto kokoontuu vähintään neljännesvuosittain tarkastelemaan liiketoiminnan kehitystä. Strategisen liiketoimintayksikön taloudellisen tuloksen lisäksi kokouksissa käsitellään esimerkiksi toimintaympäristön, tulevien odotusten, rakenteen ja liiketoiminnan kehityksen tilan muutoksia. Liiketoimintakatsausten avulla varmistetaan myös jatkuvan riskinarvioinnin ja sisäisen valvonnan toteutuminen.

Tilintarkastus

Lakisääteisen tilintarkastuksen pääasiallinen tehtävä on varmistaa, että tilinpäätös antaa oikeat, tarkat ja riittävät tiedot Sanoma-konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilikaudella. Sanoma-konsernin tilikausi on kalenterivuosi.

Tilintarkastajan tehtävänä on tarkistaa konsernin kirjanpidon oikeellisuus kullakin tilikaudella ja laatia tilintarkastuskertomus yhtiökokoukselle. Lisäksi tilintarkastajan on Suomen lain mukaan valvottava yhtiön hallinnon lainmukaisuutta. Tilintarkastaja raportoi hallitukselle vähintään kerran vuodessa.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Sanomalla on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla KHT-yhteisö. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen.

Tilintarkastuslain (1141/2015) mukaan julkisen kaupankäynnin kohteena olevan yhteisön tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön peräkkäisten toimikausien yhteenlaskettu kesto voi olla enintään kymmenen vuotta. Lakisääteistä tilintarkastusta varten tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö voidaan valita yli kymmeneksi vuodeksi vain jos tilintarkastus kilpailutetaan EU:n tilintarkastusasetuksen¹ 16. artiklan kpl 2–5 mukaisesti.

Vuonna 2016 Sanoman lakisääteisenä tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab vastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja Virpi Halonen. Tilintarkastuspalveluista maksetut korvaukset vuonna 2016 olivat yhteensä 1,4 milj. euroa. Yhtiön tilintarkastajalle tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista vuonna 2016 maksetut korvaukset olivat yhteensä 0,2 milj. euroa.

Sisäpiirin hallinta

Sanoman sisäpiiriohje noudattaa Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta.

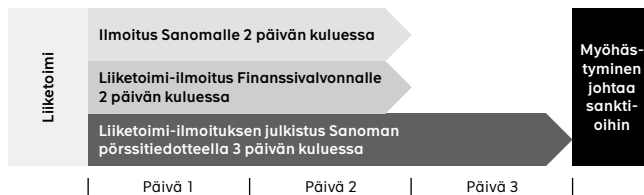
Sanoman sisäpiiriohjeen mukaan henkilö, joka on saanut tietoonsa sisäpiiritietoa, ei saa käyttää sitä hyväksi hankkiakseen tai luovuttaakseen (omaan tai kolmannen osapuolen lukuun) Sanoman rahoitusvälineitä tai neuvoa suoraan tai välillisesti niiden hankinnassa tai luovuttamisessa. Tämä koskee myös neuvoa olla käymättä kauppaa.

Henkilö, jolla on Sanoman rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa, ei saa paljastaa sisäpiiritietoa. Salassapitovelvoite ei rajoita tiedon välittämistä sellaisille työntekijöille, jotka tarvitsevat sitä työn, ammatin tai tehtävän tavanomaista suorittamista varten.

Henkilöt, joilla on asemansa johdosta pääsy kaikkeen yhtiötä koskevaan sisäpiiritietoon ovat pysyviä sisäpiiriläisiä. Pysyvää sisäpiiriläistä ei merkitä erikseen jokaiseen hankekohtaiseen sisäpiiriluetteloon. Sanoma Oyj:n hallituksen 26.7.2016 tekemän päätöksen mukaan Sanomassa ei tällä hetkellä ole pysyviä sisäpiiriläisiä.

Ns. suljettu ajanjakso tarkoittaa kolmeakymmentä (30) kalenteripäivää ennen yhtiön tilinpäätöstiedotteen ja osavuositarkastuksen julkistamista. Sanoman hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja eivät saa tehdä liiketoimia Sanoman rahoitusvälineillä tuona aikana riippumatta siitä, onko heillä sisäpiiritietoa vai ei. Liiketoimet eivät ole sallittuja myöskään tuloksen julkistamispäivänä.

Lisäksi Sanoma suosittaa, että johtoryhmän (Executive Management Group) jäsenet ja henkilöt, jotka ovat osallisina taloudellisen raportoinnin prosesseissa, eivät tee liiketoimia suljetun ajanjakson ja julkistuspäivän aikana. Alla olevassa kuvassa on esitetty prosessi, jota hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja heidän lähipiirinsä on noudatettava ilmoittaessaan Sanoman rahoitusvälineillä tekemistään liiketoimista Finanssivalvonnalle ja Sanomalle.

Lähipiiriliiketoimet

Sanomalla on lähipiiriliiketoimia koskevat toimintaperiaatteet, joiden mukaan tiettyjen johdon jäsenten on saatava suunnitelluille lähipiiriliiketoiminnolle hyväksyntä etukäteen.

¹ REGULATION (EU) No 537/2014 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 April 2014

Riskienhallinta

Strategiaa ja sovitun liiketoimintatavoitteita toteuttaessaan Sanoma ja sen liiketoiminnot altistuvat erilaisille riskeille, ja niille tarjoutuu myös mahdollisuuksia riskinottoon. Liiketoimintaan liittyvien riskien ja niiden mukanaan tuomien mahdollisuuksien punnitseminen on tärkeä osa Sanoman johdon päivittäistä työtä.

Riskienhallinnan periaatteet ja prosessit

Sanoman riskienhallintaperiaatteissa on kuvattu konsernin riskienhallinnan laajuus, tavoitteet ja prosessit sekä vastuut ja velvollisuudet konsernin eri toimielinten osalta.

Hallitus vahvistaa ja määrittelee konsernin riskienhallintaperiaatteet ja valvoo riskienhallinnan tehokkuutta.

Tarkastusvaliokunta arvioi ja seuraa riskienhallinnan periaatteiden ja prosessien toteutumista säännöllisesti.

Toimitusjohtaja vastaa johtoryhmän tuella riskienhallinnan strategioiden, prosessien ja painopisteiden määrittämisestä. Toimitusjohtaja vastaa myös riskien raportointiprosessiin, Sanoman yhteiseen riskienhallinnan kielenkäyttöön ja käytettävään riskimalliin tehtävistä muutoksista.

Sisäinen tarkastus- ja varmennustoiminto koordinoi konsernin riskienhallintaprosessia ja raportoi riskeistä säännöllisesti toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle. Päivitetty tiedot konsernin riskienarvioinnin tuloksista ja niihin liittyvistä meneillään olevista tai suunnitelluista toimenpiteistä riskien pienentämiseksi raportoidaan tarkastusvaliokunnalle ja edelleen hallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Konsernin riskienhallintaprosessi on osa strategisen suunnittelun, johdon seurannan ja neljännesvuosittaisen raportoinnin prosesseja. Strategiset liiketoimintayksiköt ja liiketoiminnot tunnistavat, arvioivat, hallitsevat ja seuraavat toimintansa tavoitteiden toteuttamiseen liittyviä riskejä.

⊕ Konsernin sisäisen valvonnan järjestelmät sekä sisäinen ja ulkoinen tarkastus esitetään tarkemmin hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä (s. 86–92) sekä osoitteessa Sanoma.com.

Tärkeimmät tunnistetut riskit

Toimialan yleiset liiketaloudelliset riskit liittyvät mediamainonnan ja yksityisen kulutuksen kehitykseen. Mainonta reagoi herkästi talouden suhdanteisiin. Sen vuoksi yleinen taloudellinen tilanne konsernin toimintamaissa sekä toimialan taloudelliset suhdanteet vaikuttavat Sanoman liiketoimintaan ja tulokseen.

Vuonna 2016 Sanoman liikevaihdosta noin 36 % tuli mediamainonnasta ja noin 33 % irtonumero- tai tilaustuotona. Mediamainonnan ja kuluttajien luottamuksen nopeat muutokset vaikuttavat konsernin tulokseen.

Sanoman riskienhallintamallissa yhtiökohtaiset riskit on jaettu neljään pääryhmään: strategiaan riskeihin, toimintaan liittyviin riskeihin, rahoitusriskeihin ja onnettomuusriskeihin. Seuraavassa on esitetty kunkin pääryhmän merkittävimmät riskit, joilla voisi toteutuessaan olla kielteinen vaikutus Sanoman liiketoimintaan, tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

STRATEGISET RISKIT

Strategisia riskejä ovat kuluttajien mieltymyksissä tai kilpailutilanteissa tapahtuviin muutoksiin liittyvät riskit. Strategisia riskejä ovat myös tavarantoimittajien, toimintamaihien ja aineettomiin oikeuksiin sekä lainsäädäntöön ja säädöksiin liittyvät riskit. Myös yritysjohtajien, konsernin strategiseen muuntautumiskykyyn, tekniikan nopeaan kehitykseen ja innovaatiovalmiuksiin liittyvät riskit kuuluvat strategiaan liittyviin riskeihin.

Konsernitasolla merkittävimmät riskit liittyvät asiakkaiden mieltymysten muutoksiin ja uusien kilpailijoiden uhkaan. Nämä riskit liittyvät myös asiakastiedon ja aineettomien oikeuksien hallintaan ja suojaamiseen.

Asiakkaiden mieltymysten muutokset ja uusien kilpailijoiden uhka

Monet tunnistetut riskit liittyvät asiakkaiden mieltymysten muutoksiin. Tämä koskee sekä muutoksia kuluttajien käyttäytymisessä että muutoksia yritysasiakkaiden käyttäytymisessä ja vaikutusvallassa.

Monet näistä muutoksista liittyvät meneillään olevaan digitalisointumiseen ja mobiilisoitumiseen. Mobiililaitteiden lisääntyvä käyttö on muuttanut mediankäyttötottumuksia. Lisäksi maksuttomien televisio-kanavien katseluun käytetty aika vähenee.

Sanoman strategisilla liiketoimintayksiköillä on toimintasuunnitelmat, joiden avulla ne vastaavat tähän haasteeseen. Mediatyösköid kehittävät esimerkiksi yhdistelmätuotteita ja tiettyihin aihealueisiin perustuvia palveluja. Tästä huolimatta uudet markkinoille tulevat toimijat tai uudet teknologiat saattavat kyetä paremmin hyödyntämään asiakkaiden muuttuvia mieltymyksiä ja median digitalisoitumista ja näin valtaamaan markkinaosuuksia Sanoman vakiintuneilta liiketoiminnoilta. Sanoma kehittää jatkuvasti tarjoomaansa mainostajille ja lanseeraa uusia palveluja, kuten monimediallisia ratkaisuja sekä natiivisisältöä, brändättyä sisältöä ja maksullista sisältöä.

Yrityssostot

Sanoma on kasvanut aiemmin yritysostojen kautta. Yrityssostoihin voi liittyä riski itse ostoprosessin onnistumisesta, ostetun liiketoiminnan integroinnista, avainhenkilöiden sitouttamisesta ja ostolle asetettujen liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Sanoman hallinnointiperiaatteissa määritellään yrityskauppojen ja muiden investointien hyväksymisperiaatteet. Konsernin yrityskaupainvestointeja koskevassa toimintaohjeessa määritellään yrityskaupoissa noudatettavat periaatteet, jotka koskevat päätöksentekoa, projektin organisointia ja seuranta. Virallisen yrityskaupprosessin lisäksi investoinnit ovat esillä eri elimissä strategioita ja toimintasuunnitelmia käsiteltäessä. Lopulliset investointipäätökset tehdään erillisen esityksen perusteella yrityskauppoja koskevan ohjeen ja investointien hyväksymistä koskevien valtuuksien mukaisesti. Merkittävistä yrityskaupoista laaditaan päätöksentekoa varten tarkempi selvitys, joka sisältää muun muassa yrityskaupan strategiset perusteet ja siihen liittyvät riskit, oleelliset seikat kaupan liittyvistä asiakirjoista sekä laskelmat mahdollisista synergiaeduista. Yrityskauppoja koskevassa toimintaperiaatteessa on määritelty oma prosessi myös yritysostojen seurantaan.

Lainsäädäntö

Muutokset lainsäädännössä voivat vaikuttaa Sanoman mahdollisuuksiin harjoittaa liiketoimintaansa tehokkaasti. Kuluttajietojen kaupalliseen hyödyntämiseen liittyvien säännösten muutokset sekä kustantajien ja televisioyhtiöiden tekijänoikeussuojan heikentäminen tai muutokset koulutukseen liittyvässä lainsäädännössä saattavat vaikuttaa Sanoman liiketoimintaedellytyksiin ja sisältöinvestointeihin. Lisäksi verolainsäädännön muutoksilla, kuten painettujen tuotteiden arvonlisäveron korotuksella, voi olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Näitä riskejä voidaan osittain pienentää seuraamalla ja ennakoimalla lainsäädännön muutoksiin liittyvää kehitystä ja mukauttamalla liiketoimintamalleja vastaavasti.

Aineettomat oikeudet

Sanoman tuotteiden ja palvelujen kannalta keskeisiä aineettomia oikeuksia ovat konsernin omistamat ja lisensoimat tekijänoikeudet, kustannusoikeudet, tavaramerkit, toiminimet, verkkotunnukset ja taitotieto sekä sähköisen liiketoiminnan osalta myös patentit ja hyödyllisyysmallit.

Aineettomien oikeuksien hankintaan, hallinnointiin ja hyödyntämiseen liittyy riskejä, jotka koskevat oikeuksien kattavuutta, jatkuvuutta, riittämätöntä suojausta tai loukkauksia. Aineettomien oikeuksien luvaton käyttö kasvaa median digitalisoituessa. Tekijänoikeuksien täytäntöönpano ei pysy nopean teknisen kehityksen mukana, mikä mahdollistaa uusien toimijoiden verkkomainontamarkkinoille tulon ilman omia sisältöpanostuksia.

Euroopan komission digitaalisten sisämarkkinoiden strategian myötä uudet säännökset todennäköisesti vaikuttavat olemassa oleviin liiketoimintamalleihin sisällön lisensoinnin ja jakelun osalta ja lisäävät kilpailua, monimutkaisuutta ja kustannuspaineita.

Sanoma hallinnoi tekijänoikeuksia konserninlaajuisen aineettomien oikeuksien toimintaohjeen ja ohjeistuksen (IPR-politiikka) mukaisesti. Hajautetun IPR-portfolion ansiosta konsernin aineettomiin oikeuksiin ei liity olennaisia riskejä.

Poliittiset riskit

Poliittiset muutokset tai epävakaus Sanoman toimintamaissa voivat vaikuttaa liiketoiminnan tehokkuuteen. Synnä voivat olla muutokset hallituksessa, lainsäädäntöelimityissä ja muussa ulkopoliittisessa päätöksenteossa tai jopa armeijan väliintulo. Sanoman toimintamaiden poliittisen ilmaston muutosten seuranta ja ennakointi on tärkeä osa johdon työtä.

Tällä hetkellä Sanoma altistuu poliittisille riskeille etenkin Puolassa, jossa lainsäädännön muutoksilla voi olla merkittävä vaikutus oppimisluketoimintaan. Näitä riskejä voidaan osittain pienentää seuraamalla ja ennakoimalla lainsäädännön muutoksiin liittyvää kehitystä ja mukauttamalla liiketoimintamalleja vastaavasti.

TOIMINTAAN LIITTYVÄT RISKIT

Toimintaan liittyviä riskejä ovat tuotteiden ja palvelujen laatuun, asiakastytyväisyyteen, muutosvalmiuteen, tieto- ja viestintäteknologioihin ja uusien toimintojen integraatioon sekä johtamiseen, henkilöstöhallintoon ja tietämyksen hallintaan liittyvät riskit.

Tuotteiden ja palvelujen laatuun ja asiakastytyväisyyteen liittyvät riskit ovat erilaisia eri strategisissa liiketoimintayksiköissä. Konsernitasolla merkittävimmät riskit liittyvät johtamiseen ja henkilöstöhallintoon, tietämyksen hallintaan sekä tietojärjestelmiin ja järjestelmien turvallisuuteen.

Johtajuus ja henkilöstö

Konsernin menestyksekkäs toiminta riippuu sen johdon ja henkilöstön pätevydestä sekä heidän osaamisensa ja taitojensa jatkuvasta kehittämisestä. Erityisen tärkeää on heidän kykynsä kehittää Sanoman asiakkaille houkuttelevia tuotteita ja palveluja, jotka perustuvat asiakkaiden tarpeisiin jatkuvasti ja nopeasti muuttuvassa ympäristössä. Konsernin menestys edellyttää kulttuurista, joka tukee innovointia, edistää muutosta ja uudistumista ja rohkaisee hallittuun riskinottoon. Johtajuus on merkittävää tällaisen kulttuurin luomisessa ja esimerkin näyttämisessä.

Kyvykkäiden työntekijöiden palkkaaminen ja pitäminen on yhä vaikeampaa. Sanoma vastaa haasteeseen ensisijaisesti tarjoamalla kaikissa liiketoiminnoissaan innovatiivisen työpaikan ja oppimis-mahdollisuuksia kaikille työntekijöille, esimerkiksi verkkopohjaisia oppimisalustoja ja yhtiön sisäisiä koulutusohjelmia. Koulutukset liittyvät pääasiassa työntekijöiden nykyisten taitojen kehittämiseen taidoiksi, joita tarvitaan digitaalisessa maailmassa. Myös Sanoman vahva brändivalikoima tekee yhtiöstä kiinnostavan vaihtoehdon potentiaalisille työntekijöille. Palkitsemisen periaatteet ja käytännöt on yhtenäistetty tukemaan kyvykkäiden työntekijöiden palkkausta ja pitämistä. Lisäksi Sanoma panostaa ylimpien johtajien seuraajasuunnitteluun. Työntekijöiden suoriutumista seurataan henkilöstöhallinnon tukijärjestelmillä.

Tietämyksen hallinta

Tietämyksen hallinta ja siirtäminen eri puolille konsernia ovat Sanoman menestyksen avaintekijöitä. On tärkeää, että strategiset liiketoimintayksiköt hankkivat ja jakavat keskenään tietoja, parhaita käytäntöjä ja menestyksekkäitä liiketoimintakonsepteja. Tehokas tietämyksen leviäminen voidaan varmistaa muun muassa kehittämällä selkeitä prosesseja. Viime vuosina Sanoma on arvioinut ja uudistanut hallinto- ja ohjausmalliaan ja useimpia toimintaperiaatteitaan ja laatinut eettiset ohjeet. Vuonna 2016 otettiin käyttöön esimerkiksi tietoturvallisuuden ja tietosuojan sisäiset verkkokoulutukset.

Tietojärjestelmät

Toimivat ja luotettavat tietojärjestelmät ovat keskeisiä tekijöitä konsernin liiketoiminnassa. Niihin kuuluvat esimerkiksi verkkopalvelut, lehtien tilaus-, ilmoitus- ja toimitusjärjestelmät ja digitaaliset oppimisalustat sekä erilaiset tuotannonohjaus- ja asiakkuudenhallintajärjestelmät.

Tietojärjestelmien turvallisuuteen liittyvät riskit voivat kohdistua tietojen luottamuksellisuuteen, eheyteen ja saatavuuteen sekä tiedonkäsittelyn luotettavuuteen ja vaatimustenmukaisuuteen. Ne voidaan jakaa fyysisiin riskeihin (tulipalo, sabotaasi, laiterikot) ja loogisiin riskeihin (tietoturva, henkilöstö, ohjelmistoviat). Sanoma on laatinut konsernin kannalta kriittisille järjestelmille jatkuvuus suunnitelmat. Sanoman tietohallintomalli käsittää tietoturvaa koskevat vastuualueet.

Räätälöityjen ominaisuuksien ja sisältösuositusten myötä tieto on yhä suurempi osa Sanoman tuotteita ja palveluja. Sanoman hallitus hyväksyy yhtiön tietosuojaa ja yksityisyyttä koskevat periaatteet ja hallinto-käytännöt. Vuonna 2016 Sanoma käynnisti näitä toimintaperiaatteita koskevan konserninlaajuisen koulutuksen.

TALOUDELLISET RISKIT

Rahoitusriskejä ovat korkoriski, valuuttariski, likviditeettiriski ja luottoriski. Muita riskejä ovat pääomaan ja arvonalennuksiin liittyvät riskit. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin rahoitusosastolle, ja sen tavoitteena on suojata konsernia merkittävilta riskeiltä. Rahoitusosasto toimii liiketoimintayksiköiden vastapuolena näiden riskienhallinnassa.

Rahoitusriskejä voidaan hallita erilaisilla rahoitusinstrumenteilla ja johdannaisilla, joiden käyttö, vaikutus ja markkina-arvostus ovat selkeästi todettavissa. Tilikauden aikana konserni käytti koron- ja valuuttavaihtosopimuksia rahoitusriskeiltä suojautumiseen. Konsernin korkoriski muodostuu pääosin lainasalkun vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen muutoksista. Korkoriskiä hallitaan pitämällä osa lainoista kiinteäkorkoisina, sekä käyttämällä korkojohdannaisia. Pääosa konsernin liiketoiminnan kassavirrasta on euromääräistä. Konserni on kuitenkin alttiina transaktioriskille, joka syntyy eri valuutoissa olevista tulojen ja menojen rahavirroista. Suurin osa vuoden 2016 transaktioriskistä syntyi Yhdysvaltain dollarin määräisistä televisio-ohjelmaoikeuksien ostoista. Konserni on suojautunut merkittävilta transaktioriskeiltä käyttämällä termiinisopimuksia.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriski liittyy velkojen hoitoon, investointien maksuun ja käyttöpääoman riittävyteen. Sanoma pyrkii minimoimaan maksuvalmiusriskinsä turvaamalla riittävän tulorahoituksen, ylläpitämällä asianmukaiset komittoidut luottolimiitit, käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia ja rahoitusmuotoja sekä jakamalla lainojen takaisinmaksuohjelmat eri kalenterivuosille.

Taloudellisen joustavuuden varmistamiseksi Sanoman pitkän aikavälin tavoitteena on pääomarakenne, jossa nettovelka/EBITDA on alle 2,5, ja omavaraisuusaste 35–45 %. Tämä voidaan saavuttaa varmistamalla vakaa kassavirta liiketoiminnoista, ja hallinnoimalla rahoitusriskejä tehokkaasti.

Konsernin taseessa oli liikearvoa (goodwill), aineettomia oikeuksia ja muita aineettomia hyödykkeitä 31.12.2016 noin 2,1 mrd. euroa, josta suurin osa liittyy Hollannin aikakauslehti- ja televisioliiketoimintaan. Kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (IFRS) mukaisesti liikearvoa ei poisteta, vaan poistojen sijaan tehdään arvonalentumistestaus vähintään vuosittain tai aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta. Vuonna 2016 liikearvon, aineettomien oikeuksien ja muiden aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset olivat yhteensä 36,6 milj. euroa (2015: 106,7). Muista konsernin taloudellisiin lukuihin vaikuttavista arvonalentumisista ei ollut viitteitä. Muutokset liiketoiminnan perusedellytyksissä voisivat johtaa uusiin arvonalentumisiin ja vaikuttaa Sanoman oman pääoman tunnuslukuihin.

⊕ Tarkempi kuvaus konsernin rahoitusriskien hallinnasta on liitetiedossa 29.

ONNETTOMUUSRISKIT

Onnettomuusriskejä ovat liiketoiminnan keskeytyminen sekä terveyden, turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvät riskit. Merkittäviä onnettomuusriskejä pienennetään prosessinhallinnalla ja toimintaohjeilla sekä varasuunnitelmilla ja vakuutuksilla. Sanoman liiketoiminnan luonteen vuoksi onnettomuusriskeillä ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta yhtiön tulokseen.

Tietoa sijoittajille

Yhtiökokous

Sanoma Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 21.3.2017 kello 14.00 osoitteessa Scandic Park Helsinki, Mannerheimintie 46, 00260 Helsinki.

YHTIÖKOKOUSKUTSU

Kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan vähintään yhdessä laajalevikkisessä sanomalehdessä. Ilmoituksessa mainitaan kokouksessa käsiteltävät asiat. Kokouskutsu ja hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan lisäksi pörssitiedotteena ja yhtiön verkkosivuilla.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle lain nojalla kuuluva asia kokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

OSALLISTUMISOIKEUS

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen 2016 on osakkeenomistajalla, joka on 9.3.2017 merkittynä osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

ILMOITTAUTUMINEN

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänioikeuttaan, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään 15.3.2017 kello 16.00 mennessä. Ilmoittautua voi osoitteessa Sanoma.com, puhelimitse numeroon 020 770 6864, faksilla numeroon 010 519 5058 tai postitse osoitteeseen Sanoma Oyj, Yhtiökokous, PL 60, 00089 SANOMA.

Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen. Omaisuudenhoitajan tilinhoitajayhteisön on ilmoitettava hallintarekisteröidyn osakkeen omistaja, joka haluaa osallistua varsinaiseen yhtiökokoukseen, merkittäväksi yhtiön tilapäiseen osakasluetteloon viimeistään 16.3.2017 klo 10.00.

Ilmoittautumisen on oltava perillä määräaikaan mennessä. Osakkeenomistaja voi osallistua yhtiökokoukseen itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ilmoittautumisajan loppuun mennessä osoitteeseen:

Sanoma Oyj
Yhtiökokous
PL 60
00089 SANOMA

OSINKO

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2016 maksetaan osinkoa 0,20 euroa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingon täsmäytyspäivänä 23.3.2017 merkittynä Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään osakasluetteloon. Osingon maksupäivä on Suomessa 30.3.2017. Suomen ulkopuolella osingon todellinen maksupäivä riippuu osingonmaksua välittävien pankkien menettelyistä.

Taloudelliset katsaukset vuonna 2017

Sanoman vuoden 2017 osavuositarkastukset julkaistaan seuraavasti:

- tammi-maaliskuun osavuositarkastus 26.4. noin kello 8.30
- puolivuotistarkastus (tammi-kesäkuu) 25.7. noin kello 8.30
- tammi-syyskuun osavuositarkastus 25.10. noin kello 8.30

Tilinpäätös ja osavuositarkastukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Materiaalit ovat luettavissa konsernin verkkosivuilla. Osakkeenomistaja voi halutessaan tilata tai perua pörssi- ja lehdistötiedotteet sähköpostiinsa osoitteessa Sanoma.com.

Sanoma julkaisee myös vuosikatsauksen ja yritysraportin, jotka ovat luettavissa osoitteessa Sanoma.com.

HILJAINEN JAKSO (SILENT PERIOD)

Sanoman hiljainen jakso alkaa 30 vuorokautta ennen osavuosituloksen tai vuosituloksen julkistamista. Tänä aikana Sanoma ei kommentoi liiketoimintaan liittyviä asioita eikä tapaa pääomamarkkinoiden edustajia.

Osoitteenmuutokset

Euroclear Finland Oy ylläpitää Sanoma Oyj:n osake-, osakas- ja optio-luetteloita. Pyydämme ystävällisesti osakkeenomistajia ja optioiden omistajia tekemään henkilö- ja osoitetietoja koskevat muutokset suoraan omalle tilinhoitajayhteisölleen. Sanoma ei pysty päivittämään em. tietoja.

Arvioita Sanomasta sijoituskohteena

Sanoman tietojen mukaan ainakin seuraavat pankkiiriliikkeet julkaisevat sijoitustutkimusta yhtiöstä: Carnegie Investment Bank, Danske Markets, Evli Bank, Handelsbanken Capital Markets, Inderes, Nordea, Pohjola Pankki ja SEB Enskilda. Sanoma ei vastaa analyytikoiden esittämistä mielipiteistä tai arvioista.

⊕ Pankkiiriliikkeiden yhteystiedot löytyvät osoitteesta Sanoma.com.

Yhteystiedot

SANOMA-KONSERNI

Toimitusjohtaja Susan Duinhoven
Töölönlahdenkatu 2
PL 60, 00089 SANOMA, Helsinki
puh. 0105 1999
Sanoma.com

SIOITTAJASUHTEET

Johtaja, sijoittajasuhteet ja yritysvastuu Anna Tuominen
puh. 040 584 6944
ir@sanoma.com

Sijoittajasuhdepäällikkö Anssi Imppola
puh. 040 832 0128
ir@sanoma.com

Yhteystiedot

Sanoma-konserni

Toimitusjohtaja Susan Duinhoven
Töölönlahdenkatu 2, Helsinki
PL 60, 00089 SANOMA
puh. 0105 1999
Sanoma.com

Sijoittajasuhteet

Johtaja, sijoittajasuhteet ja yritysvastuu Anna Tuominen
puh. 040 584 6944
ir@sanoma.com

